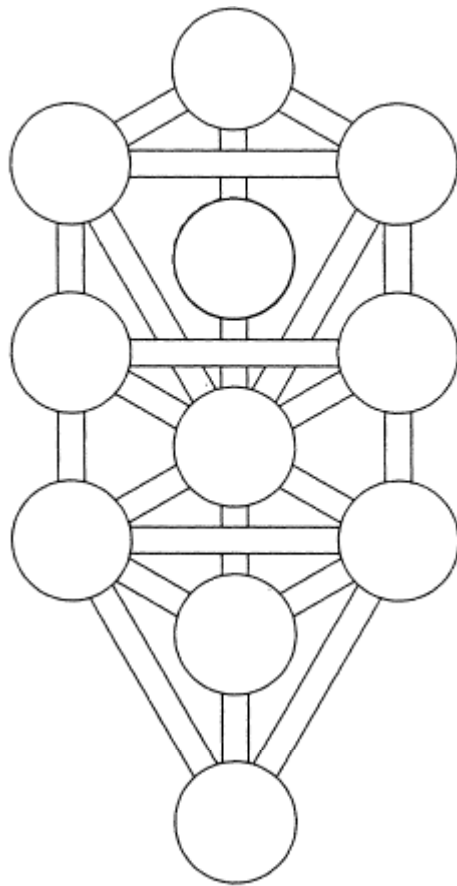

Vesmír v kabale

Z'ev ben Shimon Halevi

Ahabah

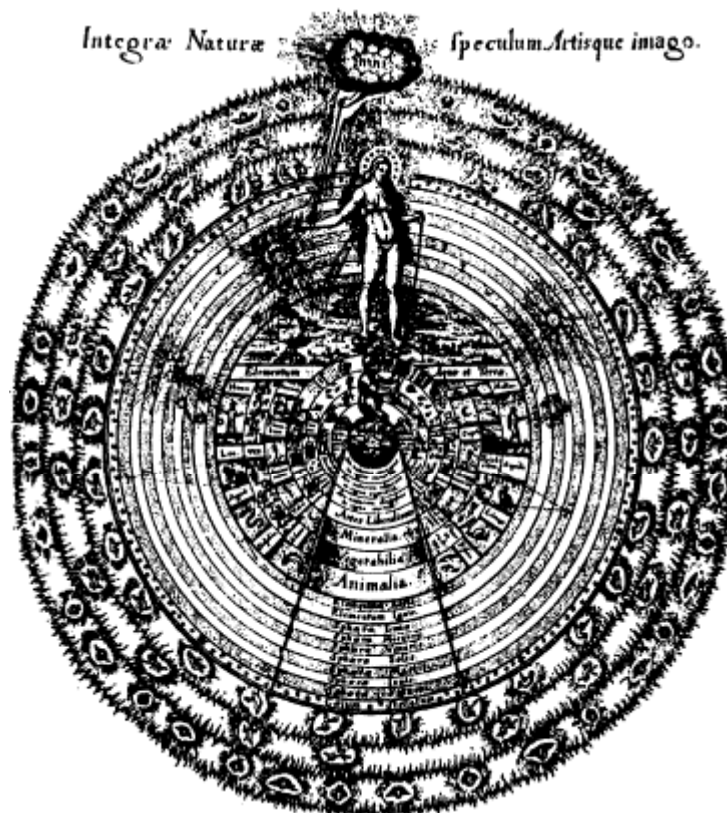
Obsah

Předmluva	4
Úvod	5
1. Symbol a skutečnost	7
<i>BŮH</i>	8
2. Před počátkem	9
3. Projevení	11
4. Božská podstata	14
<i>SVĚT</i>	18
5. Oddělení.....	19
6. Nedokonalost	23
7. Dny stvoření.....	25
8 . Sedmero nebí	29
9. Obyvatelé nebe	33
10. Jecira: Andělský svět	37
11. Asija: Fyzický svět	41
12. Asija: Přírozený svět.....	44
13. Zlo.....	50
14. Pád	53
<i>ČLOVĚK</i>	56
15. Vtělení.....	57
16. Přírozeně dějiny	60
17. Tělo a psychika.....	64
18. Nebeské tělo.....	67
19. Osud obecně.....	70
20. Osud jedinečný	74
21. Gilgulim - převtělování.....	77
22. Prozřetelnost a svobodná vůle	80
23. Nadpřírozeno	84
24. Tóra - učení.....	87
25. Kouzla a zázraky.....	91
26. Dílo sjednocení	95
27. Konec dní.....	99
Přehled jmen a kabalistických výrazů	104

Z anglického originálu *A Kabbalistic Universe* vydaného nakladatelstvím Rinder/Shambala v Londýně 1977, přeložila Lily Sekytová. Hebrejské výrazy revidovaly Alena a Tereza Krekulovy. Vazba a grafická úprava Pavel Růt. Vydalo nakladatelství & vydavatelství *VOLVOX GLOBATOR*, Prvního pluku 7, 186 00 Praha 8. Vydání první 1994.

Vesmír v kabale je obecný výklad o původu a kosmickém plánu stvoření a jeho obyvatel. Doplňuje horizont třech předchozích Haleviho knih, které sahají od úvodní práce Tree of Life (Strom života) přes studii o makrokosmu v podobě Adama Adam and the Kabbalistic Tree (Adam a kabalistický strom) po kabalistické metody The Way of Kabbalah (Kabalistická cesta).

Cílem této knihy je vykreslit makrokosmický řád v různých rovinách reality, hierarchii bytostí a jejich funkcí se zvláštním zřetelem k lidstvu, které může v těchto světech přebývat. Snad nejdůležitější téma, kterého se tu autor dotýká, je smysl vesmíru tak, jak se odvíjí ve velikém kosmickém cyklu prostřednictvím oddělené podoby Tvůrce, která se na konci věků opět spojuje se svým Stvořitelem.

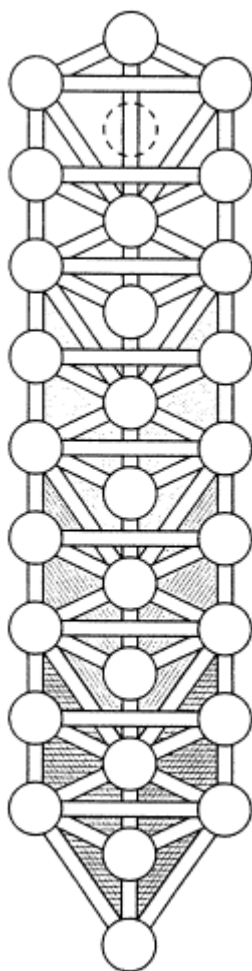

Obr. 1. Svět. Na této verzi Jákobova žebříku ze 17. stol. se vznáší Tetragram na okraji projeveného bytí. V prvním světě vyzarování drží Boží ruka řetěz vůle, který se táhne přes světy stvoření a utváření až k Nevěstě, tj. Malchut Asija. Ta pak předává tento proud přes hvězdnou, planetární, živelnou a organickou říši až k opičí mysli přirozeného člověka, který se pokouší obsáhnout vesmír svými smysly.

Předmluva

Snad každý v životě zažil okamžik, kdy vzhledl vzhůru k Mléčné dráze a pocítil rozlehlost vesmíru. A někdo za nejbližšími galaxiemi rozpoznává další dimenze - neviděný řád, jenž řídí a ovládá náš svět. V každém pokolení několik lidí pronikne tímto kosmickým závojem a spatří stvoření z jeho zřídla. Jejich vize se pak pomocí kabaly předává dál, abychom mohli i my, tak jako Jákob, také uvidět onen veliký žebřík mezi nebem a zemí i zástupy Boží, které po něm sestupují a vystupují.

Londýn, Jaro 5735

Obr. 2. Jákobův žebřík. Tento základní kabalistický diagram obsahuje veškeré projevené bytí a ukazuje každou rovinu ve čtyřech vzájemně se prostupujících světech, které vyzařují z prvního sefirotického stromu světa Acilut. Tento strom známe jako Jákobův žebřík, který ukazuje stezky stvoření vedoucí dolů i cesty evoluce, které stoupají vzhůru a směřují ke svému zřídlu. Podobně i velké kosmické cykly vycházejí z božské podstaty, ve hmotě dosáhnou krajní meze a vracejí se, aby se uskutečnily v dokonalosti.

Úvod

„Božím místem je svět, ale svět není místem Božím.“ Tento kabalistický výrok zřetelně praví, že i když je Bůh přítomný v bytí, je současně od bytí zcela oddělen. Toto tajemství imanence a transcendence leží tam, kde se Bůh a svět setkávají v důvěrném a vzájemném poznání. Je to zázrak, který je základem pro kabalistický pohled na vesmír.

V dávných dobách se kabala rozdělila na dvě části: dílo vozu¹ a dílo stvoření.² Dílo vozu se zabývá lidskou povahou a způsoby pronikání do nejhlubších i nejvyšších rovin vnitřního vesmíru člověka. Předmětem těchto úvah je člověk. Druhá část - dílo stvoření - zkoumá vnější vesmír čtyř světů, jejich původ, ustrojení a funkci ve vztahu k člověku a Bohu. To je také tématem této knihy.

Při studiu vesmíru se kabalisté pohybovali mezi opěrnými pilíři zjevení a tradice. Jejich práce se zakládala na Bibli a na poučení duchovních učitelů. Ze spojení psaných a ústních sdělení pak přicházelo přímé poznání toho, co bytí je, bylo a bude až do konce dnů, pokud si to ovšem kabalista zasloužil.

O ústním propojení lze říci jen málo, protože toto zprostředkované vědění je zcela závislé na subtilním vztahu učitele a žáka. Avšak mnohé lze pochopit z tradice písemné, neboť každá doba vytvořila svou versi neměnného učení. Nicméně tato líčení starých kabalistů je často možné Číst jen s obtížemi, a to nejen proto, že mluví o světech mimo dosah přirozeného pohledu, ale také proto, že jsou napsána jazykem příslušné školy i období. A tak jsou alegorie dávných apokalyps a metafyziky středověku dnešním lidem takřka nesrozumitelné, pokud nemají klíč ke kabalistickému učení.

Takovým klíčem je a vždy byl sefirotický strom. Toto zobrazení všech věcí vyvolaných, stvořených, utvářených a učiněných je objektivní podobou projevovaného vesmíru v každé rovině. Využívám této pomůcky I v tomto nástinu a pokusím se vypodobnit všeobecný obraz světa na základě starobylých i moderních zjištění. Jazyk této knihy patří naší době a její hloubku omezují hranice mého porozumění tomu, čemu jsem se v kabale učil.

Místem člověka je svět. A člověk jako podoba Boží má největší možnost zpřítomnit Boží imanenci ve vesmíru. Svět skýtá člověku podmínky pro usilování k dokonalosti a člověk na oplátku dopomáhá světu k dovršení, aby se tak opět spojilo to, co bylo rozděleno. V tomto vzájemném poznání se imanence a transcendence setkávají v místě Boha.

¹ מעשה מרכבה - Maase merkava

² מעשה בראשית - Maase berešit

וַיִּקֶץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲבִן יֵשׁ יְהוָה בַּמָּקוֹם הַזֶּה
וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי: וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מִה־נִּוְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה
אֵין זֶה כִּי אֶסְבִּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם:

Tu procitl Jákob ze spánku a zvolal: „Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!“ Bál se a řekl: „Jak hrůznou bázeň vzbuzuje toto místo! Není to nic jiného než dům Boží, je to brána nebeská.“

(GENESIS 28, 16-7)

Obr. 3. Ezechielova vize. Prorok zajatý v přírodním světě Babylónu vidí zezdola tři vyšší světy ve vizi vozu, trůnu a člověka. Tento symbolický obraz čtyř rovin projeveného bytí užívali staří kabalisté ke studiu a vyjádření vlastností mimosmyslového vesmíru. Stejně jako všechny kabalistické formulace je i Ezechielova vize pouze alegorickým obrazem jiné skutečnosti a nelze ji brát doslovně.

1.

Symbol a skutečnost

Jak popsat nepopsatelné? Je to nemožné, a přece o to usilují mystikové všech tradic navzdory tomu, že se jim to nepodaří, že vytvoří pouze mdlý paobraz toho, co nám může dát jediné přímá zkušenost. Proč o to tedy usilují? Proto, že kdyby neukázali, že i v neviditelných říších vládne řád a účel, neměl by přirozený člověk žádnou vědomou představu o nadpřirozených světech. Naše poznání je sice možná velmi zamlžené, ale nevědět vůbec nic, znamená totéž, co vězet v nejhlubší temnotě, kde vládne strach a zmatek. Každý přirozený člověk to zná z vlastní zkušenosti, když v temné noci dorazil na neznámé místo. A taková je vpravdě i jeho situace, když proniká do dalšího světa během svého života anebo po něm.

Po celé věky se mystikové, kabalisty nevyjímaje, nepřetržitě snaží popsat světy mimo dosah našich přirozených smyslů. Někdy prostřednictvím mýtů, jindy za pomoci důmyslné metafyziky. Všechny prostředky jsou však nutně nedostatečné, protože realitu pouze zastupují. Občas sice uspěly, ale z nesprávných příčin, když lidé bez porozumění považovali symboliku za skutečnou věc. Právě proto je třeba v průběhu času neustále vytvářet nové analogie, abychom se mohli osvobodit od opotřebovaných představ, které začnou pohledu spíše bránit, než aby klenuly most mezi přirozeným a nadpřirozeným.

Nejstarší formulace vyšších světů v kabale je biblická. V prvních kapitolách se líčí stvoření vesmíru v mýtu, jenž obsahuje velmi přesné vylíčení procesu odvíjení z věčného až k přirozenému světu. Talmud nebo rabínské komentáře k Bibli jsou plny odkazů na tuto zakládající kosmologii. Úplný systém ovšem neexistuje a neprůhledné alegorie často zastírají smysl toho, co je naznačeno. Klasické pobiblické dílo *Sefer Jecira*¹ (Kniha utváření) vykládá obraz světa v astrologických termínech smíšených s písmem, číslem, abecedou, anatomii a místopisem. Její obraznost je celistvá a spleť a na svou dobu jedinečná.

Totéž platí o *Sefer ha-Zohar*² (Kniha jasu), jejíž texty sahají od nejdůmyslnější metafyziky k prosté lidové víře. Bezprostředně po skončení středověku vybírali kabalisté z těchto dřívějších formulací, co se dalo, a vytvářeli vlastní verze světů nad námi a jejich fungování. Nejproslulejším kabalistou z této doby je Jicchak Lurija a jeho hlavní myšlenky jsou dodnes živé, i když je kabalisté východní Evropy značně pozměnili.

Naše práce se opírá o předlurijánský pohled. Je snad méně důmyslný než Lurijův model, ale lépe ověřitelný v teorii i praxi: tuto pravdu můžeme snadno vyzkoušet ve vztahu k tělu a psychice, protože tělo a psychiku lze daleko lépe vnímat než předmět této knihy. A zde se opět vynořuje otázka: Jak popsat nepopsatelné?

Odpověď zní, že vše, co bude následovat, je syntézou podobenství, amalgámem kabalistických zobrazování toho, co je vesmír, jak funguje a jaký je jeho smysl. Nic z toho, co je řečeno, není víc než symbol skutečnosti, kterou přirozená mysl nemůže nikdy obsáhnout. Avšak posune-li se chápání, pozvedne-li se čtenářovo vnímání, pak se možná podobenství rozplyne, aby onu realitu zjevilo.

¹ ספר יצירה – Sefer J'cira

² ספר הזוהר – Sefer ha-Zohar

BŮH

אתה הוא עד שלא נברא העולם • אתה הוא ששנברא
העולם • אתה הוא בעולם הזה • • ואתה הוא לעולם הבא •

Byl jsi stejný před stvořením světa,
jsi stejný od stvoření světa,
jsi stejný na tomto světě
a budeš stejný ve světě, jenž přijde.

(RANNÍ MODLITBA)

2.

Před počátkem

Transcendentní Bůh se v kabale nazývá AJIN.¹ AJIN znamená nic. AJIN je mimo bytí, od všeho oddělen. AJIN je absolutní nic.

AJIN není ani nahoře, ani dole. AJIN není ani nehybný, ani v pohybu. AJIN není nikde, neboť AJIN není.

AJIN je nezvučný, ale není to ticho. AJIN není ani prázdnotou, a přesto z nuly nejsoucnosti AJIN pochází jednička EJM SOF.²

Hebrejské EJM SOF znamená nekonečno. Tak jak se má jednička k nule AJIN, je EJM SOF absolutní vše vůči absolutnímu nic AJIN.

Transcendentní Bůh je AJIN a imanentní Bůh je EJM SOF. Nic a všechno je totéž.

Absolutno nemá kromě označení AJIN a EJM SOF žádné další přívlastky. Bůh je Bůh a neexistuje nic, co by se s Bohem mohlo srovnávat.

Tradice vypráví, že Bůh zatoužil Boha spatřit, a tak Boží vůle, symbolizovaná světlem, zazářila nikde a všude. A takto se nekonečné světlo vůle EJM SOF ÓR³ stalo vševědoucím po celém absolutním všem. Aby mohl Bůh Boha spatřit, přikázal první oddělení od vševědoucího Boha. Vypráví se, že absolutní vše se stáhlo, aby vytvořilo místo, kde by se mohlo projevit zrcadlo bytí.

Uprázdňené místo bylo konečné, protože je vymezoval vztah k absolutnímu všemu, v němž bylo obsaženo. Tento skutek stažení, kontrakce *cimcum*,⁴ s sebou přivodil prázdnotu neprojeveného bytí, jež podle tradice měla velikost tečky bez rozměrů uprostřed absolutna. Neprojevené bytí je místem prázdnoty. Naprosto se liší od AJIN nic, protože je věcí, ačkoliv je negativní. Tato prázdnota je podobná prázdnotě v duté kouli. Tato podmínka musí existovat, aby se v ní mohlo zrodit pozitivní bytí.

Boží vůle, která obklopovala uprázdňný prostor v symbolu EJM SOF ÓR, začala podle některých kabalistů pronikat do prázdnoty neprojeveného bytí jako světelný paprsek. Tím se do ohniska dostaly tři faktory, které prázdnotu utvořily. Prvním byla absolutní vůle, druhým čin, jenž ji uskutečňuje, a třetím omezení, které tuto událost ohraničuje a obsahuje. Někteří kabalisté nazývají tyto tři principy působící uvnitř EJM SOF ÓR, třemi *cachcachot*,⁵ třemi skrytými zářemi.

Cachcachot byly skryté kořeny toho, co se nakonec stalo prvním z několika řádů hlavních zákonů, jež budou ovládat bytí. Způsobily procesy expanze a koncentrace, na které dohlížela vůle. Kabalisté je někdy považují za původní skutky milosti a přísnosti, které působí pod přímým dohledem absolutna. I když tyto skryté záře leží vně bytí neprojeveného i projeveného, hluboce ovlivňují povahu vesmíru, který je výsledkem jejich vzájemného střetávání, neboť se zrodil z vůle EJM SOF.

¹ אין

² אין סוף

³ אין סוף אור

⁴ צמצום

⁵ צחצחות

Toto zrození nastalo, když EYN SOF ÓR začalo pronikat okrajem prázdnoty. Při prvním proniknutí světelného paprsku vůle kav hranicí mezi EYN SOF a prázdnotou nastalo oddělení bytí od absolutna. Při zrodu pozitivního bytí bylo EYN SOF skryto za projevením. Proto se EYN SOF někdy nazývá Skrytost skrytého.

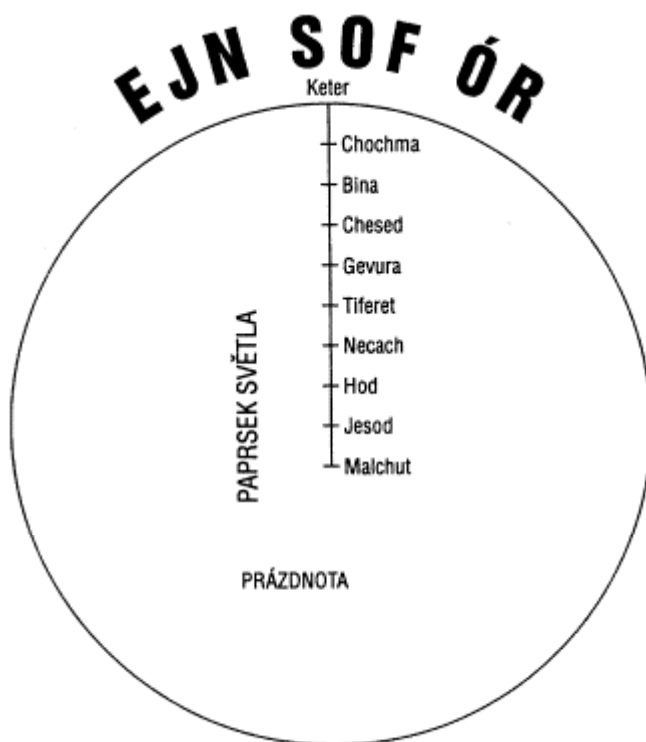
První projevení na obvodu prázdnoty bylo pojmenováno Prvotní koruna. Má mnoho dalších jmen jako Ukrývač skrytého, Bílá hlava a Koruna korun. Většinou kabalistů je známa pod jménem EHJEH¹.

JÁ JSEM tam, kde absolutno dává bytí existenci.

Tato manifestace božské podstaty, tedy první světlo neboli první se-hra, je semenem všeho, co bylo, je a bude. Je světlem, z něhož emanují všechna ostatní světla - sehroty. Svou polohou na rozhraní mezi absolutním a relativním vesmírem udržuje v rovnováze celý svět. Dokud vůle EYN SOF ÓR nepronikne do prázdnoty a nevyzáří projevené bytí, zůstává Prvotní koruna neuskutečněnou možností všech věcí.

Když Bůh přikázal, aby se zrodil svět, semeno se uchytilo a rostlo dolů do kmene, větví a plodů Božího stromu, jenž bude působit jako prostředník mezi světem a Bohem.

Obr. 4. Paprsek světla. Absolutno uvolnilo uprostřed vše prostupujícího EYN SOF ÓR prostor, aby pozitivní manifestace mohla přejít do své negativní existence. Do této prázdnoty pronikla Boží vůle, kterou někteří kabalisté chápou jako paprsek světla. Takto byl vyvolán Boží svět Acilut. Kořen slova „acilut“ znamená „stát nablízku“.

כֶּתֶר - Keter - Koruna

חֹכְמָה - Chochma - Moudrost

בִּינָה - Bina - Porozumění (IQ²)

חֶסֶד - Chesed - Láska (Milost)

גְּבוּרָה - Gevura - Síla (Moc)

דִּין - Dín - Soud (Rozsudek)

תִּפְאֶרֶת - Tiferet - Krása (Nádhera)

נְצַח - Necach - Věčnost (Trvání)

הוֹד - Hod - Sláva

יְסוּד - Jesod - Základ

מַלְכוּת - Malchut - Království

¹ אהיה

² Intelligence

3.

Projevení

Když Bůh rozhodl, aby paprsek světla pronikl za Prvotní korunu projevení a pokračoval dále do středu prázdnoty, vyvolalo vzájemné působení tří cachcachot další proces. Byl to zákon, který vznikl postupováním od bodu odloučení od absolutna k bodu plného projevení, tedy od stupně semene k vzrostlému stromu, jehož plody jsou semenem další generace.

Tato fázovitá progresse nastává účinkem skrytého vlivu tří cachcachot na tok světla, a to takto: Prvotní koruna je ve stavu dokonalé rovnováhy. Ale impulsem k emanaci, který přichází z vůle Boží, se dostává pod cachcach, neboli jas činu, a tím se stává expansivním principem síly. Aby však tento aktivní aspekt příliš neroztáhl vynořující se vesmír, musí jej tlumit omezující záře.

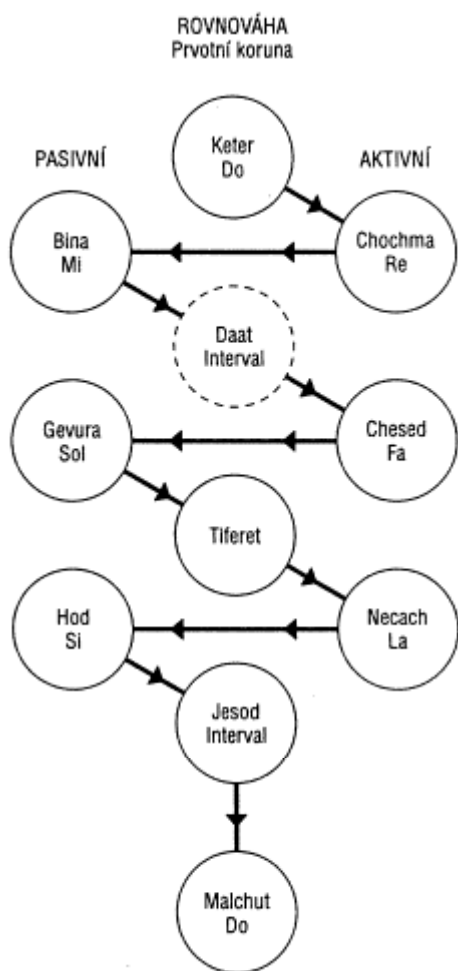
Když se vytvořila prvotní trojice vyzařování, přikročil paprsek světla k opakování tohoto procesu, neboť vůle dopustila, aby se po trojicích naplňovaly další fáze expanze a kontrakce. Těsně před skončením tohoto pohybu rozptýlila vůle paprsek světla ve středu prázdnoty v to, co bychom mohli nazvat plně projevenou syntézou všeho, co se odehrálo předtím. Světelný paprsek, jenž dosáhl středu prázdnoty, se nyní jeví jako řada světél nazvaných sefirot.¹ Některá světla jsou aktivní, jiná pasivní a některá jsou v klíčových bodech rovnováhy. Jsou projevem Boží vůle vyzářené do bytí.

Někteří kabalisté vidí sefirotický paprsek v podobě nádob, kde každá nižší sefira přijímá vůli vyzařující z vyšší sefiry a předává ji sefíře dole. Zde začíná spletité studium metafyziky, kterým kabalisté usilují pochopit přírodu a fungování toho, co začalo být pojímáno jako Boží svět vyzařování, emanace v prázdnotě neprojeveného Bytí. Nejznámější z metafyzických formulací postupného pohybu světelného paprsku je sefirotický strom života. Je úplnější než třeba schéma světél a nádob, kde jedno je uvnitř druhého jako řada v sobě ukrytých jader a skořápek. Sefirotický strom obsahuje všechny zákony, které ovládají projevený vesmír. Zakládá se na vzájemném působení tří cachcachot a na stupních sefirotického postupu od prvopočátku bytí až po jeho rozptýlení a návrat ke zdroji EJM SOF.

Někteří kabalisté nazývají zákon počátku, postupu a rozptýlení velkou oktávou, protože je velmi zřetelný v analogii s hudební durovou stupnicí. Vysoké Do je zde Prvotní korunou, druhá nota je aktivní, třetí pasivní. Po Do-Re-Mi přichází půltónový interval, který kříží přímo zasahující vůle. Vůle zasahuje, aby pomohla impulsu přejít k další aktivní notě, fázi Fa. Oktáva pak postupuje k Sol, k notě pasivní formy. A opět toku napomáhá zásah vůle, jenž přenáší vyzařování dále k aktivnímu La a pasivnímu Si. V tomto bodě přichází poslední půltónový interval, který se plní vůlí těsně před tím, než se impuls rozplyne v posledním Do. Takovýto postup lze vidět i v lineárním uspořádání světelného paprsku, avšak nejčastější formulací bývá diagram sefirotického stromu.

Strom tak, jak je, ukazuje velmi názorně, jak se dva prvotní zákony triády a oktávy kombinují při skladbě Božího, avšak relativního světa vyzařování. V tomto vzájemném podílení je Do Prvotní koruny bodem rovnováhy, a tak ve schématu působí jako opěra vůle, zatímco tóny Re a Mi přebírají aktivní a pasivní roli napravo a nalevo od středního bodu. Toto trio vytváří takzvanou nebeskou triádu vévodící třem pilířům, jež se mají vlivem tří cachcachot a procesu vyzařování

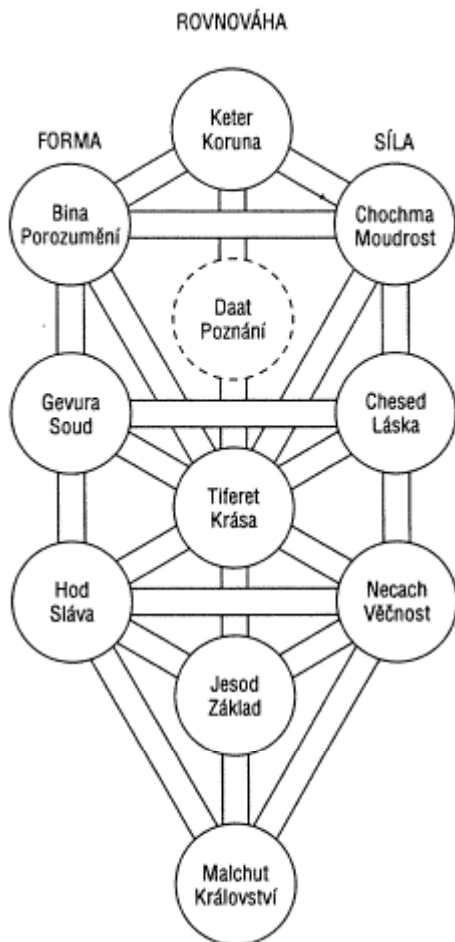
¹ ספירה

Obr. 5. Blesk. *Vlivem tří skrytých zářiček v Boží hlavě se paprsek světla uspořádal v desetistupňovém postupu do podoby oktávy, která začíná v počátečním Do, střídavě přechází do aktivního a pasivního stavu a pak dospěje do konečného Do; na středním sloupu má dva kritické intervalové body, kde světlo dosáhlo rovnováhy. Tento Božský model se stal základem všeho, co mělo vzniknout.*

vyvinout. První půltónový interval je umístěn přímo pod Korunou, ale nepovažuje se za skutečný tón z důvodů, které vyplynou až později. Působí nicméně jako transformátor mezi nebeskými tóny a další dvojicí Fa a Sol. Tyto sefiroty jsou umístěny v řadě se dvěma horními sefirotami a vytvářejí středové body na vnějších funkčních pilířích, které se vypořádávají. Středová sefira opět nemá žádnou zjevnou roli kromě toho, že jako nádoba přijímá vše, co je, a předává je dál tomu, co bude. Opět zde dva tóny přebírají svá místa na sloupech síly a formy a tím dovršují třetí dvojici funkčních sefirot. Ty zas tvoří dvě malé triády, a to jednu se středovou sefirou nahoře a jednu s půltónovou sefirou dole, která naplňuje interval. Kromě toho vytvářejí velikou triádu s nejnižším Do. Schéma stromu je úplně propojením různých sefirot podle zákona triád, aby se projevil všechny roviny a funkce uvnitř dokonalého světa, jenž vyžáří z Prvotní koruny.

Deset sefirot plus jedna non-sefira jsou známy pod hebrejskými jmény odvozenými z biblických kořenů, které označují atributy Boha projeveného v Božském světě. Slova označující sefiroty jako takové se liší podle rozličných kabalistických škol. Tak např. sefiroty jsou jednou nazývány Korunami, jindy Tvářemi Božími nebo Mocnostmi. Mají ještě mnoho dalších jmen. Co se však týče jmen jednotlivých sefirot, zde panuje všeobecná shoda s několika výjimkami. Nejde ani tak o rozdíly, jako spíše o posunutý důraz v interpretaci, protože neexistuje jméno, jež by se mohlo blížit adekvátnímu vyjádření Božího principu ztělesněného v sefiře. Obrázek 6 uvádí hebrejská pojmenování a jejich české ekvivalenty. Některé hebrejské kořeny však lze překládat vícero způsoby. Tato kniha užívá ten soubor jmen, jež snad nejlépe vystihují funkci každé sefiroy.

Obr. 6. Sefirotický strom. Tak zvaný úplný strom života v sobě zahrnuje všechny zákony, které ovládají projevený vesmír. Uvedená středověká verze ukazuje hebrejská jména a jejich překlady, které pouze mlhavě přibližují Boží atributy, na nichž se zakládají. V kabale existuje mnoho období tohoto diagramu, od sedmiramenného svícnu Mojžíšova po spleť systém podstromů v Lurijově kabale.

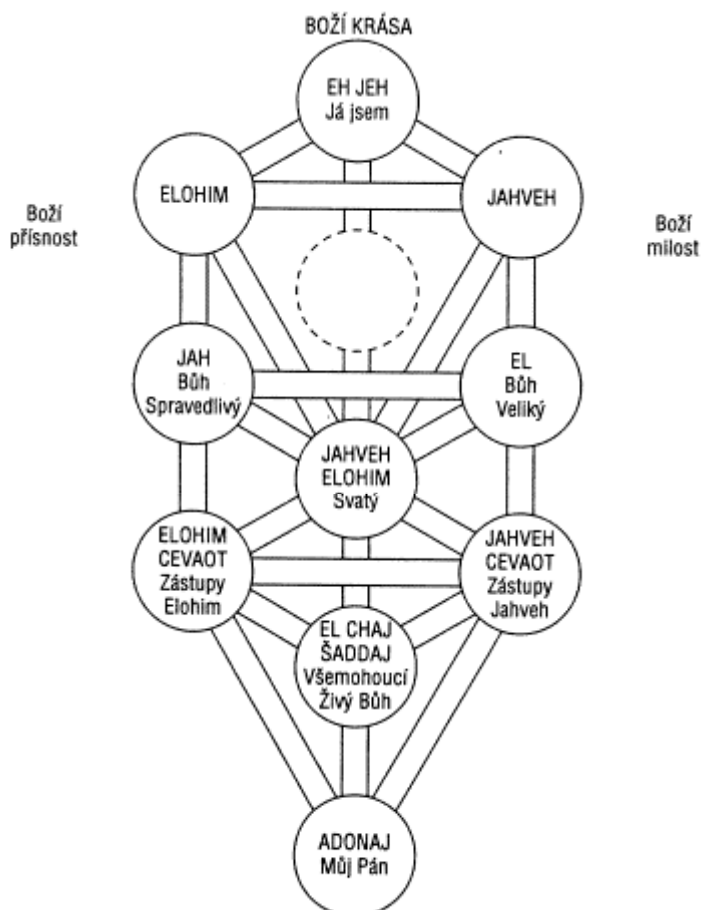
Každé sefirotické jméno popisuje vlastnost příslušné sefiry, ačkoliv to na první pohled není vůbec patrné. Tak na příklad, všechny sefiroty na pasivním sloupu jsou receptivní a mají kvalitu formy v tom smyslu, že Porozumění znamená formulaci idejí, Soud je vykonáván v odpověď na něco a Sláva (Ozvěna) je echem impulsu, jenž přichází z kterékoli jiné sefiry. Stejně je tomu i s aktivním sloupem. Zde je dosah zjevení patrný v Moudrosti, zatímco síla, která je základem Milosti, je nesmírná. Věčnost je principem opakování, nezbytným a nepřetržitým vkladem, který otáčí světem. Středový sloup se týká vůle a odpuštění, které sestupují z Koruny přes Poznání ke Kráse, tedy k sefiře, která zrcadlí vrcholek stromu v jeho základě. Základ je manifestací plánu zpodobení a Království jeho uskutečněním v božské matérii.

Sefiroty jsou propojeny dvaadvaceti stezkami, které vytvářejí síť trojúhelníkových podsystémů - triád. Toto uspořádání je jedním z menších zákonů, které vládou světu. Mají za úkol umožnit paprsku emanace proudit všemi směry oproti pouhému proudění dolů v blesku oktávy. Tento systém stezek může ukázat různé menší kombinace toku, a tím i odlišně zdůrazňovat specifické části stromu.

V tomto bodě bytí se sefirotický strom stává neměnným modelem dokonalosti, v jehož rozmezí se nic nerodí, nic neroste, nic neuvadá ani neumírá. Je to věčné paradigma zákona, místo, kde se manifestuje božská podstata, kde může působit vůle absolutna na dosud nestvořený vesmír, jenž má vzniknout. Jakožto Boží atributy projevené v bytí je zrcadlem podoby Boží.

4.

Božská podstata

Obr. 7. Boží jména. Boží jména jsou v tomto schématu uspořádána podle vlastností nižší a vyšší Boží milosti a přísnosti. Přítomnost Boží se projevuje v různých rovinách středního sloupu vůle. Opět však existují různé verze podle jednotlivých kabalistických škol. Je tomu tak proto, že Boží jména v Bibli se různě vykládají. Ale sefirotický princip se neliší.

Dokonalý a neproměnný svět, který vyzařuje z Prvotní koruny, je věčný. To, co leží za Prvotní korunou, je bezčasové, ale svět vyzařování neboli emanace je časem naplněn. Bytí je zde bez konce, pokud si je absolutno žádá. Kdyby Bůh změnil Boží vůli patřit na Boha, vesmír by zanikl a prázdnota neprojeveného bytí by naplnila vše a nic a rozplynula se. Vůle a milost Boží udržují svět. Dokud Bůh neskončí čas, vyzářený strom sefirot bude navždy existovat.

Tradice nazývá vyzářený svět světem jednoty. To proto, že projevené Boží atributy jsou všechny ve skutečnosti výrazem jediného, přestože mezi nimi existuje systém vztahů. Vše, co je, vyplývá z Koruny Keter, a v tomto vyzařování není nic izolováno, protože nic nemůže být samo o sobě. Pouze Bůh může být oddělený a transcendentní, a tak i když můžeme přesně rozlišovat mezi silou a formou, mezi nahoře a dole, mezi jednou a druhou sefirou, svým vzájemným vztahem se všechno noří do jednoty Boží.

Koruna Keter je projevené zřídlo světa. Jako první manifestace stojí těsně u absolutna, ale je od něj oddělena. Kořen slova „acilut“¹ hebrejského jména pro vyzářování, emanaci, také znamená „stát poblíž“. To je přesný popis místa, neboli světa, jenž je uvnitř i vně absolutního všeho a absolutního nic.

Svět Acilut je světlem Božích světél. Nazývá se také Boží slávou, která prostupuje nižšími světy bytí jako neviditelné záření. Tento pojem světla projevené božské podstaty se stále znovu opakuje ve všech esoterických tradicích a přirozený člověk se s ním může setkat dokonce i ve folklóru. Kabalisté popisují Acilut mnoha způsoby. Podle jedné formulace stvořil Bůh Acilut deseti výroky. Těchto deset slov vycházelo z černého ohně neprojeveného bytí do bílého ohně světa Acilut. Výroky se pak staly různými Božími aspekty v archetypovém plánu sefirotického stromu. Jsou to jména, jimiž se volá Bůh. Jejich uspořádání se vyvinulo takto:

Z Keter, z Božího jména EHJEH² čili „já jsem“ vyzářila vůle být v bytí. Ta se uskutečnila v Božím oslovení JAHVEH,³ jehož kořen znamená „stát se“. Toto druhé jméno Boží souvisí s Moudrostí Chochma, se sefirou, která je na aktivním sloupu síly. Třetí Boží jméno ELOHIM⁴ doslovně znamená „mnoho Bohů“ a vztahuje se k hlavici pasivního sloupu formy, tedy k sefíře Bina. Kabalisticky řečeno, to znamená „Já se projevím v mnohosti“. Tento triumvirát EHJEH-JAHVEH-ELOHIM zakládá tři velké hlavy bytí. Jako takové představují Boží smysl a svět, a také moudrost a porozumění Bohu a jehož cesty nejsou našimi cestami, jehož myšlenky nejsou jako naše myšlenky.

Boží jména pro sefiru Chesed a sefiru Gevura se v různých kabalistických školách liší podobně jako sama sefirotická označení. Všechna však nicméně souvisí s milostí a přísností Boží, kterou vyjadřují.

V této knize užíváme Boží jména EL⁵ a JAH.⁶ EL znamená prostě Bůh a stojí na aktivním sloupu, JAH je zkrácenou verzí JAHVEH. Tato dvě jména jsou nižšími manifestacemi horních sefirot. Jako taková ukazují důležité a rozhodující zrcadlení v malé triádě, kterou obě pomáhají skládat spolu s Tiferet ve středu stromu. Jsou-li spojena dohromady, setkávají se ve složeném Božím jméně JAHEL⁷ nebo JAHOEL,⁸ které je jedním z několika označení pro acilutickou Tiferet. Totéž nastává, vztahuje-li se i druhé složené Boží jméno JAHVEH-ELOHIM⁹ ke klíčové sefíře Tiferet; sem, do místa Krásy, jak se někdy Tiferet nazývá, splývá horní acilutický svět. Někteří kabalisté Tiferet jmenují „Svatý, budiž požehnán.“

Dvě nižší funkční sefiroty jsou známy pod Božími jmény JAHVEH CEVAOT¹⁰ a ELOHIM CEVAOT,¹¹ což přeloženo znamená zástupy Jahveho a zástupy Elohim. Tyto násobné tituly popisují výkonné působení sloupů síly a formy. Vykonávají příkazy Boží milosti a soudu i plány Boží inteligence. Jakožto zástupy Boží zdokonalují opakováním a ozvěnou vše, co vůle určila učinit.

¹ אצילות

² אהיה

³ יהוה

⁴ אלוהים

⁵ אל

⁶ יה

⁷ יהאל

⁸ יהואל

⁹ יהוה אלוהים

¹⁰ יהוה צבאות

¹¹ אלהים צבאות

EL CHAJ ŠADDAJ,¹ Boží jméno sefiry Jesod, Základu Božského světa Acilut, se překládá jako „živý všemohoucí Bůh“. Zde na středním sloupu rovnováhy se Boží vůle projevuje v podobě božství. Tento titul jako takový znamená projevení božské podstaty, živé moci a slávy, kterou mohou zahlédnout stvoření, jež dosahují nejvyšších rovin duchovnosti.

Poslední Boží jméno ADONAJ² znamená „můj Pán“. Je to označení dolní sefiry, Království Malchut. Tradice praví, že toto místo je místem šechiny,³ přítomnosti Pána. Je to Bůh oněch stvoření, jež nemohou dosáhnout vyšších oblastí nebes. Tak jako je Malchut Boží přítomnost, má šechina v Malchut své místo ve všech nižších světech jako představitelka Boží imanence, a to dokonce i v nejhustší materii.

Další jména emanují z „Já jsem“ v sefirotickém postupu. Existuje však ještě vedlejší řada Božích jmen podél středové osy acilutického stromu: ON pro Keter, TY pro Tiferet a JÁ pro Malchut. Tato epiteta naznačují, že vůle absolutního má přímý přístup do světa vyvolaného deseti Božími výroky. Nezůstane bez povšimnutí, že pro Poznání Daat acilutického stromu nemá žádné Boží jméno. Tato non-sefira je propastí mezi třemi velikými hlavami nebeské triády a ostatním projevením. Proniknout tímto závojem znamená spatřit Boží tvář před opuštěním projeveného bytí.

Jinou kabalistickou versí světa Acilut je postava prvotního člověka Adama Kadmona.⁴ Tato analogie je přejata z Ezechielovy vize na břehu řeky Chébar, kde prorok viděl zjevení ohromného člověka sedícího na trůnu, jež neslo zjevení vozu taženého čtyřmi podivnými živými zvířaty. V Ezechielovi I se postava obklopená ohnivým jasem připodobňuje Boží slávě. Někteří kabalisté považují tento lidský a současně božský model za první dokonalou manifestaci absolutna, toho, jak transcendentní Bůh vidí Boha imanentního v podobě světa Acilut.

Tato Boží podoba dokonalého člověka se táhne celou kabalistickou tradicí. Nejznámější, avšak často hluboce nepochopené pojednání z literatury kabalistické tradice je vylíčeno ve zvláštní knize *Šiur Koma*,⁵ „Rozměry Boží velikosti“. Poznámky jako „jeho chodidla překrývající vesmír“ jsou zavádějící pro ty, kdo myslí doslovně a nejsou s to nahlédnout, že to znamená, že spodní rovina, tedy Malchut vyzařování, překrývá nižší světy stvoření, utváření a učinění. Ti, kdo nevidí za hranice přirozeného světa, nutně tuto knihu plnou číselných a jmenných kombinací zavrhlí. Dokonce ani největší z učených rabínů Maimonides nemohl připustit, že tato obrovská podoba je alegorií něčeho mimo jeho aristotelovskou filosofii a náboženskou ortodoxnost. Když prohlásil, že tato kniha by se měla spálit, ukázal hranice svého chápání.

Pro ty, kdo vnímají její vnitřní význam, obsahuje postava Adama Kadmona bohatství poznání o světě Božství. Pokolení za pokolením kabalisté zkoušeli a rozvíjeli toto téma prvotního člověka, a teprve ve středověkém Španělsku zveřejnili podrobný antropomorfní diagram světa Acilut. Toto lidské schéma je vyloženo v Zoharu, „Knihách skrytého tajemství a větších a menších spojení“, kde popis ohromné hlavy a symetrie jejího vousu důmyslně vykresluje jemný a celistvý metafyzický model. V našem případě uvedeme nejjednodušší versi Adama Kadmona.

Postava Adama Kadmona se obvykle zpodobuje zezadu z úcty k veršům Exodu 33, 20-3, kde se praví, že nikdo nesmí spatřit Boží tvář, aby nezemřel. Avšak Mojžíšovi je dovoleno spatřit záda Boží. O této podobě prvotního člověka je třeba dále poznamenat, že jeho levá strana je temná a pravá světlá. To naznačuje nejenom aspekty formy a síly světa Acilut, ale také mužské a ženské prvky přítomné v Adamu Kadmonovi, neboť tato postava je androgynním amalgámem obou pohlaví. V kabale se neustále objevuje téma sexuální polarity, protože je nejzřetelnějším symbolem aktivní a pasivní strany kteréhokoli světa, jeho obyvatel a událostí, které se dějí pod zákony, jež představuje

¹ אל חי שדי

² אדוני

³ שכינה

⁴ אדם קדמון

⁵ שיעור קומה

Adam Kadmon. Zatímco ve světě Acilut jsou obě strany ztělesněny v jediné bytosti, v pozdějších a nižších světech je tento rozdíl stále zřetelnější, až v přirozeném světě Asija se oba sloupy - aktivní a pasivní - skutečně oddělí rozdělením pohlaví u rostlin, zvířat i lidí. Avšak v rovině dokonalého světa Acilut jsou obě strany, jak se praví, spojeny tváří v tvář jako jediná bytost.

Na postavě je dále patrné, že tři sefirotické sloupy jsou zřetelně vedeny podél vertikální osy těla. Aktivní sefiroty jsou napravo, pasivní nalevo a sefiroty vůle jsou na středové linii vedoucí z Koruny páteří dolů k chodidlům. V některých kabalistických schématech je pravá a levá převrácena jako zrcadlový obraz, takže aktivní se objevuje nalevo. To je pouze proto, že obraz Adama Kadmona je obrácen čelem k nám. Taková protichůdná stanoviska někdy způsobují zmatek těm, kteří chápou nákresy doslovně a nevidí dále než za logické vysvětlení. Podoba je však jasná, chápeme-li princip tak, že např. Chochma je vždy aktivním intelektem Moudrosti svou polohou u hlavy Adama Kadmona nebo v ní, že Chesed je vždy aktivní paží Božského člověka. Někteří kabalisté kladou Chesed na pravou stranu prsou s tím, že je pozitivní stranou Božského srdce; rozdíl je zanedbatelný, vidíme-li, že paže působí ve shodě s onou stranou srdce. Bina a Gevura představují levou, pasivní a přísnou stranu Boží hlavy a srdce. Dohromady jsou oba postranní páry funkčních sefirot podřízeny Keter, která se vznáší jako koruna nad hlavou Božského člověka. Někteří kabalisté kladou non-sefiru Daat¹ Poznání nad hrdlo a ústa. Je zde prý místo Božího hlasu Bat kol. Vlastní označení znamená „dcera hlasu“ a je to hlas svatého ducha, jenž prý sídlí v této non-sefiře. Biblický příklad Bat kol se spatřuje v nezemském hlasu, jenž oznámil táborům na Sinaji Mojžíšovu smrt. V soukromějších podmínkách jej lze najít v tichém klidném vnitřním hlase a v symbolickém obraze sestupující holubice.

Středová Tiferet se obvykle umísťuje přímo pod srdce v těle, ačkoliv někteří kabalisté ji považují za celý trup, který působí jako čep pro všechny končetiny a hlavu. Toto pojetí potvrzuje Tiferet v sefirotickém stromu. Jedná se zde bezpochyby o stejnou ideu spojitosti, neboť lidský solární plexus s paprskovitým nervovým systémem je výtečným symbolem pro Tiferet. Toto centrální umístění opět zdůrazňuje rozdělení mezi vyšší a nižší polovinu světa. I když intelekt může myslet a srdce jednat pomocí paží, nelze nic dovést, dokud nižší části nevedou bytost do plné akce a do plození událostí i potomků.

Myšlenka plození a rození je kladena do Jesod, která má místo nad pohlavím. Odtud může Adam Kadmon vytvořit jinou bytost nebo svět ke své vlastní podobě s tím, že bude ještě vzdálenější od absolutna než on sám. Tato nově stvořená bytost zas může stvořit další generaci, a ta je dalším světem, ještě vzdálenějším od zdroje všeho. Sefira Jesod jako základ Adama Kadmona je jeho plodivým orgánem; jako taková nese jeho podobu, avšak v semeni jak mužském, tak ženském. V Božím světě Acilut ještě není žádné oplodnění, žádná reprodukce, protože dosud neexistuje nižší svět stvoření, který by stvořené bytosti obývaly. Jesod v Adamu Kadmonovi musí spočívat ve věčné dokonalosti, dokud Bůh STVOŘITEL nepřikáže, aby vznikl další svět.

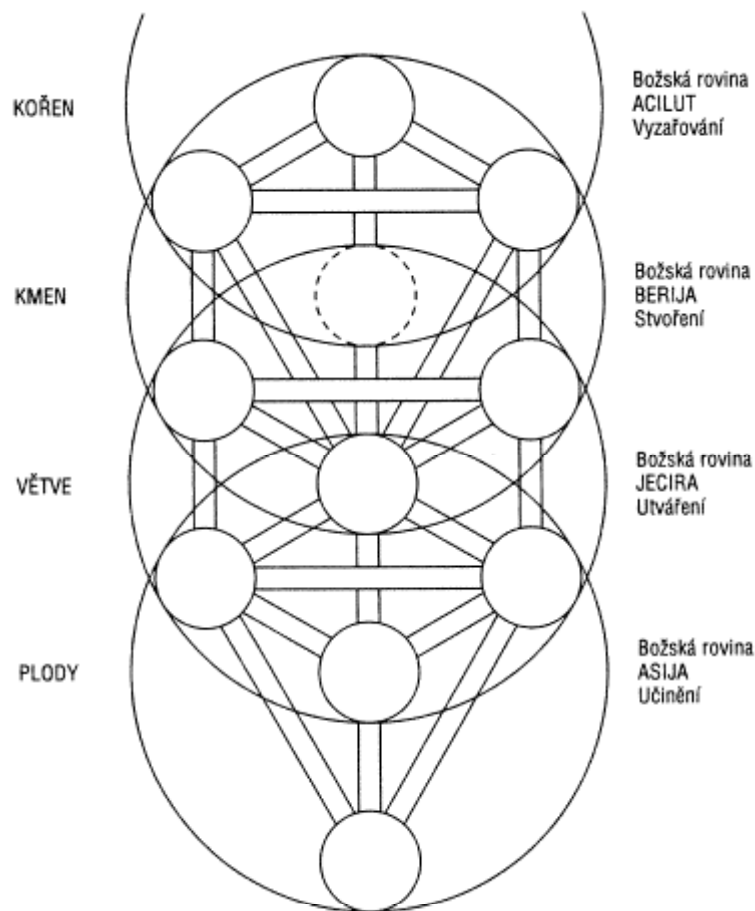
Na obou stranách Jesod, někdy na bocích, jindy na nohách, jsou sefiroty Necach a Hod. Tyto funkční principy se nazývají podpěrami božského Adama. Jako pravá a levá noha naplňují milost, která sestupuje seshora, a s Jesod předávají vůli chodidlům v Malchut. Zde je místo, kde se bytost Adama Kadmona dotýká stvořeného vesmíru, když vzniká. Jakožto nižší polovina božského těla jsou všechny sefiroty pod srdcem zasazeny do nebeského trůnu a jsou jeho částí. Nebeský trůn je kabalistickým symbolem beriatického světa stvoření, který se vynořuje ze světa vyzařování. Tato událost nastává kvůli čtyřem odlišným rovinám v Acilut, které předchůdně zpodobují a nakonec vysrážejí tři další oddělené světy vně věčnosti.

¹ דעת

SVĚT

ליהוה הארץ ומלואה תבל וישבי בה:

Hospodinova je země se vším, co je na ní, širý svět i ti, kdo sídlí na něm.
(ŽALM 24,1)

Obr. 8. Čtyři roviny světa Acilut. Uvnitř dokonalého světa Božího vyzařování jsou čtyři roviny. Vycházejí v sestupné posloupnosti blesku a bývají někdy považovány za čtyři aspekty převráceného stromu, který vyrůstá z vůle absolutna. Tyto čtyři fáze rodí ze světa Acilut tři oddělené nižší světy stvoření, utváření a učinění.

5.

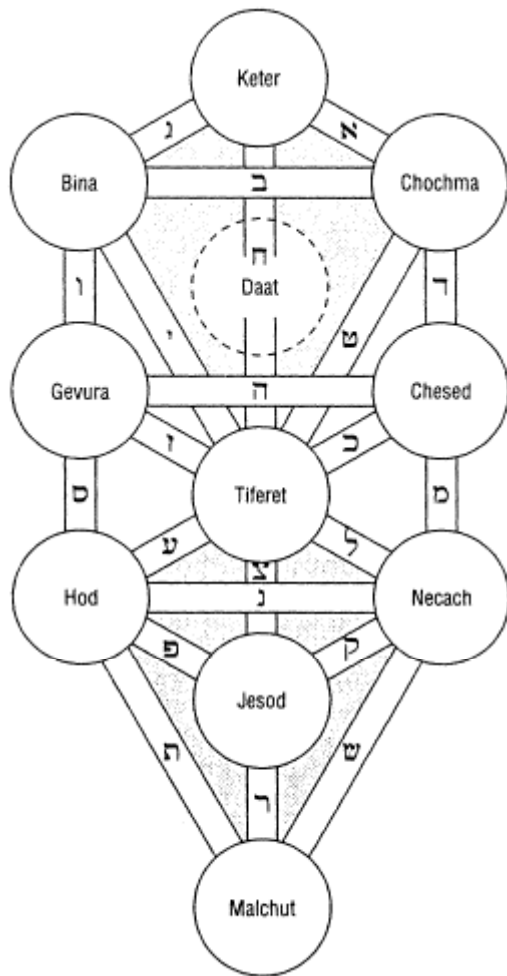
Oddělení

Svět Acilut se zobrazuje jako přirozený strom s kořeny v Keter a s kmenem, který vyrůstá směrem dolů ve větve a plody. Podobně jako všechny kabalistické alegorie má i tento obraz přesný význam a obsah. První, čeho si povšimneme, jsou čtyři odlišné roviny, z nichž každá, v jiném bodě vykonává nějakou funkci pro celek. Kořen čerpá potravu ze zřídla EJM SOF a kmen způsobuje mocný základní růst a vytváří podpěru pro strom. Větve se rozprostírají všemi směry a dávají stromu charakteristický tvar. V průběhu ročních období listy podléhají neustálé změně formy. Ovoce je plodem ostatních tří rovin. Je hořké nebo sladké, silné nebo slabé, plodné nebo neplodné podle podmínek a fungování uvnitř stromu. Je také semenem dalšího stromu, takže je-li oplodněno, tento cyklus se opakuje, z ničeho vyrůstá něco nesmírného, bytost takřka věčná ve srovnání s okamžikem početí, bytost přesně taková jako strom, jenž ji zplodil.

Tato alegorie převráceného stromu se čtyřmi rovinami a velikým cyklem je jednou z mnoha alegorií acilutického světa, kterých kabalisté užívají. Rozdělení do čtyř rovin se opírá o text Izajáše, 43,7, kde se praví: „Každého, kdo se nazývá mým jménem a koho jsem stvořil ke své slávě, koho jsem vytvořil a učinil.“ Tyto čtyři stupně projevení jsou jedním z druhotných velikých zákonů světa Acilut a zakládají další rozdělování podle zákona postupného vzájemného působení nebeské triády Keter-Chochma-Bina. V některých esoterických tradicích jsou tyto čtyři roviny chápány jako oheň, vzduch, voda a země, tedy čtvero stavů manifestace sahající od energie záření, přes plynná a kapalná skupenství po pevnost hmoty. V kabale je také několik variant na toto schéma základních živlů, které závisejí na tom, odkud se člověk na svět dívá. Tak například oheň a voda jsou pravým a levým pilířem, vzduch je v horní části a země v dolní části středového sloupu rovnováhy. Nejběžnějším schématem je sefirotický strom rozdělený vertikálně do čtyř sfér vlivu, kde oheň čili Boží sláva (Ezechiel 1,27) je acilutická rovina světa vyzařování, která se někdy jeví jako nebeská triáda a jindy jako kruh, který se otáčí na Keter a rozprostírá se k sefirotám Chochma-Daat-Bina. A opět tu různí kabalisté užívají poněkud odlišných modelů. To znovu ukazuje na skutečnost, že žádná analogie nemůže být naprosto správná. Jedině absolutno si může dělat nárok na dokonalost. Všechno ostatní je pouhé přibližování říši, kterou nelze popsat přirozenými výrazy.

Zbývající svět Acilut je rozdělen podle citátu z Izajáše na tři stupně, které se postupně vzdalují od Božské roviny vyzařování. Je to kmen čili stvořená rovina Acilut, větve čili acilutická rovina utvářená a ovoce, učiněná rovina Acilut. Jako takové představují čtyři fáze rozlišení ve velké oktávě vyzařování podél dráhy světelného paprsku neboli blesku. Ve stromě Acilut jsou stejně tak věčné jako všechny zákony tohoto světa, ale s určitým rozdílem, protože právě svým rozlišením promítají postupný sestup za hranice neměnného světa Acilut, aby skutečně stvořily, utvářely a učinily zcela nové světy, které naplňují Boží vůli patřit na Boha. A tak tyto světy oddělení začínají ze světa jednoty.

Podle tradice působí acilutický svět sefirot jako prostředník mezi EJM SOF a nižšími světy. Takto prý může Bůh hledět na Boha - je to jako když člověk pozoruje svůj odraz v zrcadle. Tak jako je zrcadlo prostředkem, který vyjevuje podobu, i když převrácenou, tak i svět Acilut je opačný Bohu, který je jedinou pravou skutečností vzhledem k zrcadlené podobnosti světa. Zde má alegorie, tak jako všechny alegorie, své hranice, protože Acilut je Božím nástrojem, který tvoří všechno, co bylo vyvoláno.

Obr. 9. Horní a dolní tvář. *Stínovaná políčka v této zvláštní verzi stromu představují horní tvář, která je milosrdná, a dolní tvář stromu, která je přísná. Dolní tvář je zrcadlem horního seskupení a je vždy subjektivní. Kromě klíčové zprostředkující triády Chesed- Tiferet- Gevura je ukázána i hebrejská abeceda. Těchto dvaadvacet písmenných průtokových cest spojuje deset sefirot a doplňuje projevené bytí.*

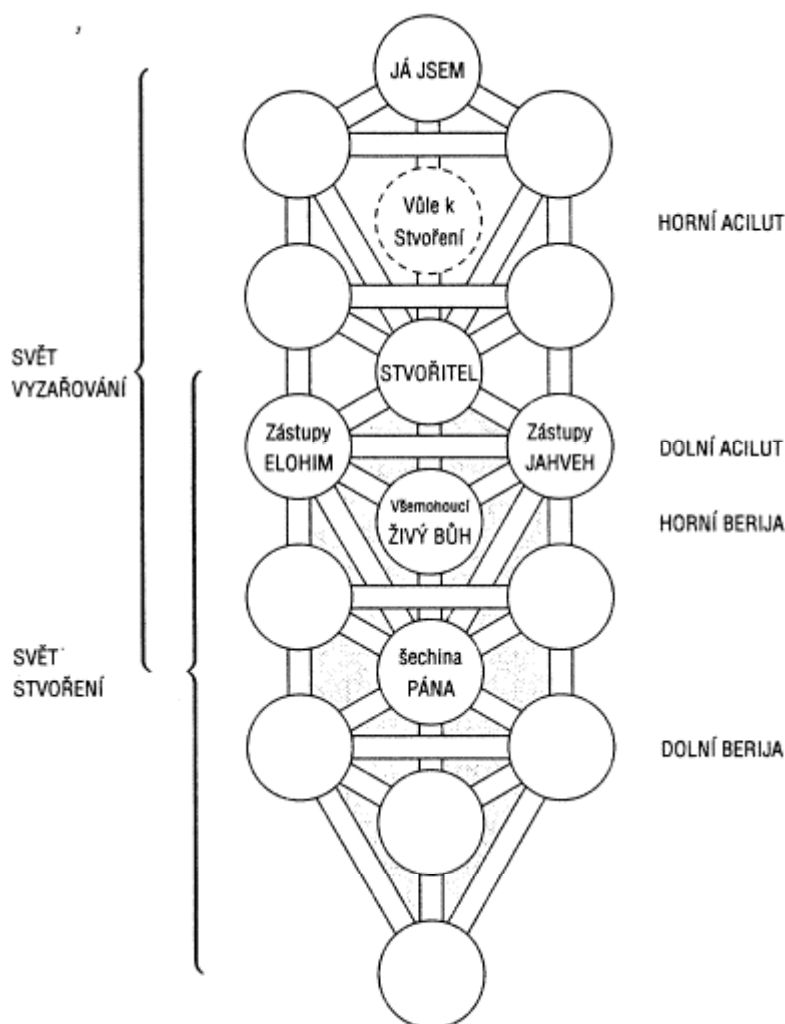
Sefirotický strom, tak jak byl poprvé veřejně formulován pravděpodobně ve středověkém Španělsku, se skládá z deseti sefirot plus jedné non-sefiry, dvaadvaceti cest, šestnácti triád a čtyř podrozdělení, o nichž jsme právě mluvili. Existuje však ještě jedno velké dělení, a to sefirotické uspořádání horní a dolní tváře. Termínu tvář se v kabale často užívá, ale v různých kabalistických školách nemívá vždy stejný význam. Pro některé kabalisty znamená sefiroty, pro jiné výlučně Keter a Tiferet, zatímco jiní tento termín vztahují k zvláštním konstelacím sefirot, jako je například skupina Chesed-Gevura-Necach-Hod-Jesod, které se zaostřují na Tiferet. Kabalisté lurijánské školy rozeznávají celý komplex tváří, které přísluší jednotlivým sefirotám. V této práci tohoto termínu užívám ve specifickém smyslu, jehož základní princip vysvětluje, jak se propojují horní světy s dolními.

V Zoharu se užívá výrazů dlouhá a krátká tvář, ale není to zrovna srozumitelný překlad milosti a přísnosti Boží. Někteří kabalisté je čtou prostě jako Keter a Tiferet ve vertikální manifestaci aktivního a pasivního aspektu sefirotického stromu. Jiní, a do této školy náležím i já, spatřují dlouhou a krátkou tvář v podobě seskupení, které připomíná dvojitého draka (viz obr. 9). Zde se podoba horní tváře zrcadlí v dolní, a co víc, zatímco horní tvář zprostředkuje a předává, přijímající dolní tvář se stává celistvější a získává nové cesty a triády. To je zcela v pořádku, protože to vystihuje vzrůstající komplexnost zákonů a látkovosti, neboť tato rovina je ještě vzdálenější EJN SOF. Takto se také dolní tvář stává přísnější, protože je pod větším zákonem neboli soudem, který je klíčovým faktem v následných procesech stvoření, utváření a učinění.

Stvoření nezačíná v Malchut, jak se domnívají mnozí západní studenti kabaly, nýbrž v Daat a Tiferet světa Acilut. Připomeňme si nejdříve naši základní teorii vyzarování: Nebeská triáda je Acilut světa Acilut, tedy Svatým Svatých. Odtud podle Boží vůle kříží blesk interval Daat, aby se začal

rozpínat v Chesed. V Daat je vyvoláno stvoření, to znamená, že z čistého vyzařování je přikázáno acilutické stvoření (Berija), které přechází do bytí. Chesed v Acilut představuje princip věčné expanze a Gevura princip věčné kontrakce, a tak následuje podstata stvoření, tedy stvoření něčeho z ničeho, když se z propasti acilutické Daat vynořuje impuls a přechází do expanze charakteristické pro stvoření a do omezení, které toto stvoření obsahuje a ovládá, aby se posléze ustálila v rovnováze Tiferet. Zde, ve středu stromu, se syntetizuje tvořivá síla i forma a začínají plně existovat. V tomto spojícím bodě Tiferet se objevuje esence roviny acilutického utváření, a tak stvoření skutečně dostává rozpoznatelnou podobu, jakmile přechází z horní do dolní tváře Acilut.

Řečeno pomocí Božích jmen či atributů: acilutická rovina EHJEH, „Já jsem“ nejzazší rovnováhy, JAHVEH na aktivní a ELOHIM na pasivní straně božské podstaty pomocí vůle Božího poznání a atributů EL a JAH přivádějí Boha „Stvořitele“, jenž je JAHVEH-ELOHIM a JAHEL acilutické Tiferet. Takto je Bůh „Stvořitel“ hlavou dolní tváře stromu vyzařování. Takto se také z tohoto ohniska, z berijatické tvořivé roviny Acilut, začíná vynořovat nový a oddělený svět stvoření.

Obr. 10. Vynoření světa Beríja. Oddělený svět stvoření se vynořuje z Tiferet světa vyzařování. Takto Bůh „Stvořitel“ a „Boží zástupy milosti a soudu“ vytvářejí horní tvář Beríja v dolní tváři Acilut. Pod Daat a Tiferet stvoření sídlí Živý VŠEMOHOUCÍ BŮH a Přítomnost PÁNA šechina.

Horní tvář předává milost dolní tváři a podobně také zástupy JAHVEH a ELOHIM uskutečňují vůli „Já jsem“ a Boha „Stvořitele“ , tj. Keter Acilut a Keter Berija, Korunu světa stvoření, který se právě vynořuje. Jelikož tok vyzařování už poskytl základnu tváře, tak i nižší sefiroty Acilut vytvářejí horní tvář Berija. Je zde však veliký rozdíl, a to, že stezky proudící do Jesod neexistují ve vynořující se horní tváři Berija, protože má podobně jako acilutická horní tvář non-sefiru Daat, která se přesně shoduje s místem acilutické Jesod, ale v nižším, odděleném světě. Tato shoda Základu vyššího světa s Poznáním světa nižšího je životně důležitá v řetězci světů, který proslul jako žebřík Jákobův.

Dolní tvář Acilut zaplňuje stvoření vynořené z vyzařování. Zde „zástupy Boží“ (Necach a Hod) a „Stvořitel“ (Tiferet) vytvářejí z podoby božské podstaty tvořivé poznání v acilutické Jesod. Na tomto místě EL CHAJ ŠADDAJ, „Všemohoucí Živý Bůh“, tvoří a utváří - řečeno acilutickými termíny - svět, který má učinit v acilutické Malchut, jež se má stát Tiferet světa stvoření a později Keter světa utváření. Takto tedy stvoření začíná v berijatické rovině Acilut a překrývá věčný svět světla první oddělenou substancí. Zde je patrná analogie stvoření, které působí jako skořápka kolem jádra Boží slávy, takže Neomezený je opět skryt za závojem a oddělen od stvoření prostředkujícím světem acilutických sefirot. Zde také začíná čas, neboť stvoření se vzdaluje od věčné a nepoměrné dokonalosti světa Acilut do expanze a kontrakce, které jsou esencí berijatického světa stvoření.

6.

Nedokonalost

Stvoření vychází z Božího neproměnného světa vyzařování. Stvořením začíná čas. Podobně jako mnoho jiných esoterických tradic nahlíží i kabala proměnu z věčného do časného jako nesmírný impuls kosmického pohybu. Všechno začíná deseti slovy, výroky, jimiž dal Bůh světu bytí. Slovo *davar*¹ znamená v hebrejštině „mluvit“ a také „věc, záležitost, látka“; v aramejštině, rodné sestře hebrejštiny, kterou je napsána velká část Talmudu, to však značí „odejít, skonat, smrt“. Všechny tyto významy od kořene *davar* naznačují, že světy oddělení, neboli přeloženo jinak - světy vzdalování od dokonalosti, počaly vyvoláním světa Acilut.

Tuto situaci zachycuje kabalistický mýtus o tom, že první Stvořitelovo úsilí neodpovídalo přesně tomu, co chtěl. Tak jako počáteční pokusy umělcovy (lidské to obdoby Stvořitele), byly i počáteční pokusy Boží experimentováním. Vypráví se, že bylo stvořeno a rozptýleno několik světů, než přišel náš vesmír. Kabalisté vysvětlují, že tyto dřívější světy byly chybné, protože nebyly dotvořeny do dokonalé podoby světa Acilut. A tak i když snad horní tvář Berija byla v pořádku, protože se překrývala s dolní tváří Acilut, dolní tvář stvoření byla podle definice nedokonalá a nestálá, takže podléhala deformacím, a to buď proto, že v ní bylo příliš síly, nebo proto, že převládala forma. Jedno vesmírné embryo bylo tudíž nadměrně expanzivní, jiné zas příliš stabující a náchylné sevřít kosmos do rigidity neschopné života. Kabalisté to vyjadřují morální alegorií: Bůh viděl, že příliš milosrdný vesmír by nezvládal zlo a extrémně přísné stvoření by zas bylo nesnesitelné pro bytosti, které je budou obývat.

První náznak, že ve světě stvoření mají být obyvatelé, se objevuje v jasném rozlišování Acilut jako „světa jednoty“ a Berija² jako „světa oddělené inteligence“. Kabalisté nazvali první světy a jejich občany Malchei Edom, králové edomští, starodávni králové, kteří vládli před králi v Israeli. Israel je kabalistické jméno světa stvoření. Tato říše Berija se také jmenuje svět trůnu, ježto je sídlem Ezechieleova Božího člověka. Avšak dříve než mohl nastat první stabilní vesmír, musela matkela (Zohar takto nazývá vyvážení vah pilířů síly a formy a horní a dolní tváře Berija) dosáhnout relativní rovnováhy. Říkáme „relativní“, protože podle učení byly a stále se projevují tlaky, které způsobují značné výkyvy ve stromě stvoření.

Prvotní vliv přichází shora; jak vzniká vyzařování, jeho tok proudí dolů do Berija. Tento tok prýští z vůle EJM SOF a z napětí rozdílů mezi prázdnotou, dokonalostí Acilut a nedokonalostí Berija. V přirozeném světě je takový jev patrný v poloze mezi potenciálním a skutečným nebo mezi vysokými a nízkými hustotami a tlaky. Acilutické napětí je ze samozřejmých důvodů považováno za dobré, avšak existují i jiná napětí, která jsou zlá, totiž to, co je „zlo“ jako takové.

Praví se, že vše pochází od Boha. Nic nemůže vyzařovat odjinud. Je Bůh a dokud Bůh něco nestvoří, nic jiného není. Proto od Boha pochází dokonce i zlo. Z toho plyne, že je-li Bůh dobrý, pak i zlo musí být nějakou formou dobra, i když se v určitém čase nebo místě může zdát, že je proti Bohu. Nemůže tomu ani jinak být, neboť pak by muselo existovat nezávislé zlé absolutno, jehož chaotická podstata by však nemohla stvořit uspořádaný vesmír, natožpak jej udržovat, vyvažovat a naplňovat milostí. Zlo začíná oddělováním, to znamená, že zlo začíná stvořením.

¹ דבר

² בריאה

Když bytí přecházelo ze stavu acilutické dokonalosti, přijalo při svém pronikání a postupování čtyřmi rovinami světa Acilut stvořený stav několika edomských království. Když se tyto nevyrovnané monarchie ukázaly buď příliš prudké a tvrdé nebo zas nadměru povolné a netečné, byly zničeny. Avšak síly a formy, z nichž se skládaly, se nerozplynuly opět v nicotu, nýbrž zůstaly přítomné na nejzazší pravici a levici stálého a uspokojivého stromu stvoření, k němuž STVOŘITEL svým dílem nakonec dospěl. Edomské síly a formy navíc neměly ve svých stromech středovou osu vůle, protože jim ji STVOŘITEL vzal, a tak fungovaly takřka úplně pouze mechanicky, jen s mdlým vědomím v inteligencích, které obývaly jejich příliš rozbouřená nebo strnulá panství. Tyto nečisté inteligence, kterým se začalo říkat arcidémoní, mají neustále napadat říši stvoření, zkoušet její stabilitu a stále znovu pokoušet čisté duchy, kteří obývají nebe.

Když se nakonec dospělo ve stvoření k rovnováze, směl tvořivý blesk dosáhnout berijatické Malchut a ustavit tam Malchut ha-šamajim,¹ království nebeské, jež tolik miloval veliký kabalista Jošua ben Miriam Nazaretský. Jakmile se dovršila dráha světla v berijatické skutečnosti, první kosmický cyklus začal svůj impuls k rozvíjení vesmíru.

Velký kosmický cyklus se v kabale nazývá šemita.² Týká se stvoření světů, naplnění jejich osudu a jejich rozptýlení a návratu do hlavy Boží, podobně jako v hinduistické době Brahmova dne a noci Kalpa. Přirozeně, že v kabale se kosmický cyklus nahlíží v sefirotických souvislostech a každá fáze přejímá kvalitu příslušné sefiry. Tak období před vlivem sefiry Gevura je neúprosné a těžké svou přísností, zatímco jiné, řekněme období ve znamení Chesed, je plné lásky a milosti, která směřuje k bytostem zrozeným v této éře. Podle některých kabalistů sleduje kosmický cyklus etapy dráhy blesku, dokud nedosáhne jubilejní epochy, která odpovídá šabat, dni odpočínutí, kdy se všechno stvořené opět navrácí do svého zřídla ve vyzarování.

Trvání těchto velkých cyklů je alegorické (podobně jako sedm dnů stvoření) a citovaná čísla o sedmi tisících let pro každou ze sedmi nejnižších berijatických sefirot s koncovým tisíciletím, které tvoří padesáté jubilejní milenium, by neměla být chápána doslovně. Bohužel se tak někdy stává a někteří autoři se snaží toto pojetí racionálně vysvětlovat přirozenými rytmy. Nejdůležitější však je, že myšlenka velkého kosmického cyklu vede k uvědomění, že čas a naplnění osudu jsou úzce spjatý se smyslem stvoření.

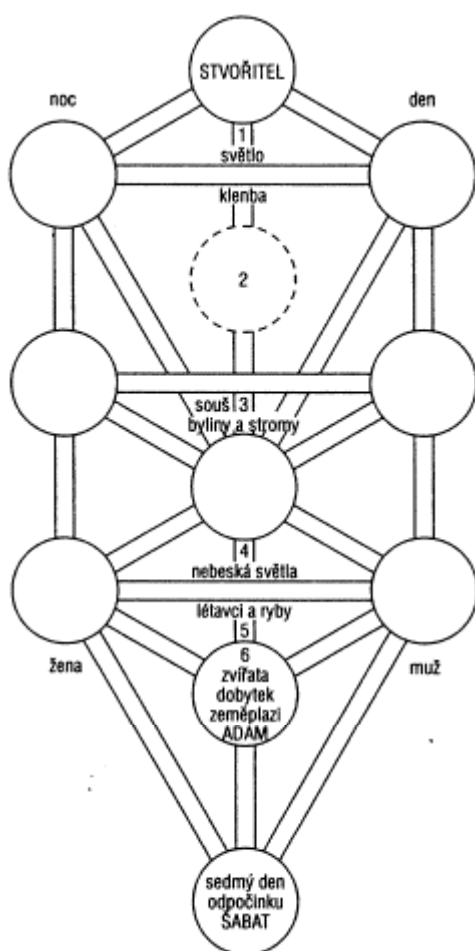
Oddělení a nedokonalost začíná ve stvoření, ve světě Berija. Zde se pohybuje nebeský vesmír - a to nikoliv bez protivenství démonických říší, aby se naplnil Boží úmysl a transcendentní Bůh spatřil imanentního Boha z nejzazšího možného bodu. Aby však bylo toto možné, bylo třeba stvořit řadu světů s různými obyvateli, kteří by je zabydlili tak, aby každá rovina - od nejvyšší vedle světa Acilut po nejhustší z materií na nejvzdálenějším konci světů - obsahovala určitou inteligenci. Úvodní kapitola Bible podává kabalistické vyličení začátku stvoření tohoto vesmíru, v němž se v makrokosmu i mikrokosmu zrcadlí Boží podoba.

¹ מלכות השמים

² שמיטה

7.

Dny stvoření

Obr. 11. Dny Stvoření. V první kapitole Genesis Boží atributy světa Acilut, ELOHIM, vytvářejí vesmír a jeho obyvatele. Po stvoření nahoře a dole, nebe i země, začíná ELOHIM organizovat chaos vyvoláním světla (střední sloup) a jeho rozdělením na den a noc (postranní sloupy). Na tomto schématu je sedm dnů zobrazeno jako stavy mezi funkčními sloupy a nikoliv v sefirotách, kam je některé školy kladou.

Židovská legenda vypráví, že před začátkem stvoření sestoupilo dvaadvacet písmen hebrejské abecedy vyrytých v Koruně Stvořitelově, shluklo se kolem svého Pána a každé z nich Boha snažně prosilo, aby stvořil svět skrze ně. Všechna písmena až na poslední dvě, Bet a Alef, byla odmítnuta, protože už měla své úlohy ke splnění. Bylo to nakonec Bet, jemuž se dostalo úkolu stvořit vesmír, a proto Genesis začíná hebrejskými slovy *Berešit bárá*,¹ tj. doslova „na začátku stvořil“. Za to, že se zřeklo všech nároků na první místo, bylo prý Alef odměněno tím, že se mu dostalo vedoucí role v Deseti přikázáních, ale z kabalistického hlediska skutečným důvodem bylo, že Alef je prvním písmenem ve slově Acilut. Poctěno bylo již tím, že je prvním písmenem nejen ve světě Božího vyzářování, ale i v abecedě.

Tato pohádka sahá přinejmenším do doby babylonského zajetí a přes svoje zdánlivě dětské kouzlo v sobě skrývá několik důležitých metafyzických myšlenek. První je, že písmena pocházejí z Koruny Stvořitelovy, tj. z Keter Berija, kam byla vyryta ohnivým perem, Jak legenda v přesných detailech popisuje. Pověst dále praví, že „SVATÝ, budiž požehnán, vybral písmeno Bet, aby počal

¹ בראשית ברא

stvoření,“ a jasně naznačuje, že se dozvídáme o Tiferet Acilut, která je samozřejmě ve stejné sefirotické poloze jako Keter Berija. Uvážíme-li důležitost jmen Božích, vidíme, ať už tento příběh sestavil pro tradování z generace na generaci kdokoliv, že tak učinil s velikou pozorností k metafyzickému detailu, podobně jako ti, kdo vytvářeli esoterické bajky o Aladdinovi či o Popelce. Tato pohádka dále potvrzuje fakt, že Acilut, svět vyzařování, existoval před počátkem stvoření a že dvaadvacet písmen, která jsou kabalisticky spojena dvaadvaceti cestami mezi sefirotami, už bylo dobře ustaveno jako část projeveného bytí. Kabalistický mýtus dále prokazuje, že Tóra, učení, existovala před stvořením. Když písmena sestoupila „z Veliké koruny Stvořitelovy“ Acilut byl připraven začít tvořivý impuls. To lze jasně sledovat v následujících sefirotických postupech během sedmi dnů stvoření.

Genesis začíná slovy *Berešit bárá ELOHIM et hašamajim veet haárec*,¹ což přeloženo znamená „na počátku stvořil On BOŽÍ JMÉNA nebe a zemi“. Tím se říká, že na počátku světa stvoření acilutické atributy Boží utvořily první a poslední Do berijatické oktávy, tedy Keter a Malchut berijatického stromu. Další věta zní: *Ve-haárec hajtá tohú va-bohu*,² země byla bez formy a prázdná, nebo podle jiné interpretace „byla pustá a prázdná“ a „tma byla nad tváří hlubiny“. V hebrejštině je „hluboké“ nazýváno propastí. Toto všechno vyjevuje skutečnost, že oba póly veliké oktávy Berija se rozezvučely, ale že mezi nimi nebylo žádné organizované projevení, pouze temnota byla na tváří propasti, tj. non-sefira Daat v dosud neuskutečněné horní tváří Berija. Navrch ležící dolní tvář Acilut je přesně definována další větou *Ve-RUACH ELOHIM*...³ a DUCH (nebo vítr) ELOHIM se vznášel nad tváří vod“. V Acilut se vzdušná neboli berijatická rovina pohybovala nad vodní, jeciratickou rovinou věčného světa.

Vlastní stvoření začalo, když ELOHIM řekl: „Budiž světlo“ a oddělil světlo od tmy a nazval je dnem a nocí. Kabalisticky to znamená stvořit Chuchma a Bina Berija, tedy den jako aktivní sloup síly a noc jako pasivní sloup formy. A tak s prvním večerem a následujícím ránem, tedy s ubýváním počátečního impulsu a narůstáním dalšího, byl dokončen první den stvoření a aktivně připraven druhý.

V tomto bodě bude dobré naznačit, že existují přinejmenším tři kabalistické způsoby, jak rozumět sedmi dnům stvoření. Mnoho kabalistů vidí sedm nejnižších sefirot berijatického stromu jako tyto dny, první den v Chesed a poslední den odpočinku šabat v Malchut. Tyto sefiroty jsou známy jako sedm sefirot budování a nebeská triáda spolu s Daat jsou jim nadřazeny. Jiná škola považuje šest vnějších sefirot za dny na funkčních pilířích a střední pilíř svátosti za den sedmý, tedy vůli Boží, která probíhá středem stvoření jako klikatá čára podobná blesku. Poslední systém, ke kterému se počítám i já, je toho názoru, že centrální triády představují šest dnů. Tato metoda bude vyložena v této knize. Všechny přístupy jsou však stejně platné, záleží jen na tom, odkud se kdo na stvoření dívá.

Druhého dne *Vajomer ELOHIM*,⁴ „Elohim řekl“: „Bud' klenba uprostřed vod a odděluj vody od vod. A Elohim učinil klenbu a oddělil vody pod klenbou a vody nad klenbou.“ Chápáno v termínech stromu Acilut a Berija vidíme zřetelně oddělení obou světů. Klenba je berijatická triáda Chochma-Bina-Tiferet a čin ELOHIM, kterým klenbu vyslovil a potom učinil, naznačuje zřetelný posun rovin v acilutickém stromu, jehož dolní tvář je nyní oddělena od úplné horní tváře Berija. A ELOHIM nazval klenbu nebem, tedy jedním z vlastních jmen Berija. Takto skončil druhý den.

Je vhodné poznamenat, že kořen hebrejského slova pro nebe šamajim se skládá ze dvou slov, která označují oheň a vodu. Tím se zase vracíme k talmudické verzi stvoření, kde se praví, že Bůh učinil dvě spirály, jednu z ohně a druhou ze sněhu, a jednu do druhé vpletl, aby stvořil vesmír. Tato

¹ בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ

² והארץ היתה תהו ובהו

³ ורוח אלהים מרחפת על־פני המים

⁴ ויאמר אלהים

další alegorie líčí, že se dva vnější pilíře síly a formy spojily ve vůli Stvořitelově. Nebe, které bylo stvořeno, je světem čistého Ducha a je odděleno jedním stupněm od božské podstaty Acilut.

Než přejdeme ke třetímu dni, uvidíme, že ELOHIM, který se zásadně podílí na stvoření Berija, je JAHVEH-ELOHIM acilutické Tiferet, někdy nazývané STVOŘITEL, že oba Boží zástupy Hod a Necach u paty levého a pravého sloupu jsou VŠEMOHOUCÍ ŽIVÝ BŮH acilutické Jesod a PÁN Malchut je znám jako ŠECHINA, přítomnost Boží. Všechny tyto nižší sefiroty světa Acilut leží pod horními sefirotami Berija a všechny, vyjma berijatické Daat, působí skrze čisté duchy archandělů, které emanují ze ZÁSTUPŮ JAHVEH a ELOHIM. Takto začaly existovat oddělené inteligence, které měly obývat nebe a následné světy.

Třetího dne stvoření ELOHIM shromáždil „vody pod nebem“, tj. pod triádou Chochma-Bina-Tiferet, na jedno místo definované trojicí Chesed-Tiferet-Gevura, a objevila se suchá země. Podíváme-li se nyní na tuto zvláštní triádu berijatického stromu, vidíme, že leží zcela odděleně mezi vyšší a nižší tváří. Je skutečně jako ostrov mezi vyšším světem Acilut a dosud nezformovaným světem Jecira. Genesis dále říká, že Elohim nazval souš zemí, což kabalisticky znamená, že měla kořen v Malchut Acilut, jež je současná s Tiferet Berija. Právě na tomto místě se potkávají tři vyšší světy Acilut, Berija a Jecira. Je vymezeno ve třech rovinách nebe, suché země a moře, které líčí devátý a desátý verš první kapitoly Genesis. Země, o které se mluví, není naše země, která dosud neexistuje, ale země božská, která utváří trávu a stromy, jež potom ponosou ovoce a semena, každý podle svého druhu. Zde začínají nepřetržitá pokolení, která se budou rozmnožovat, dokud se nenaplní kosmická šemita. Tím končí dílo třetího dne.

Čtvrtého dne, který je vymezen triádou Necach-Tiferet-Hod, stvořil ELOHIM nebeská světla, která působí jako znamení a vyměřují čas a roční období. Tyto funkce jsou v absolutní shodě se sefirotickými vlastnostmi Necach a Hod, jejichž věčné opakování a úplné spektrum resonance a rytmů se přímo vztahuje k cyklickým pohybům slunce, luny, planet a hvězd a jejich vlivu na nižší světy. A znovu rozlišování mezi větším a menším světlem, o němž hovoří verš 16 je ozvukem dvou funkčních pilířů aktivního a pasivního aspektu a přicházení a odcházení nebeských rytmů. Tyto kosmické zákony měly ovládat životy bytostí, které byly stvořeny následujícího dne.

Pátého dne stvoření ELOHIM řekl: „Hemžete se vody *nefeš chajá(ot)*, živočichy a létavci létejte nad zemí pod nebeskou klenbou.“ A tak z triády Hod-Necach-Jesod vznikly první bytosti, okřídlené stoupají do horní části stromu Berija, vodní plavou dolů tam, co se později stalo vodním světem Jecira. Říká se, že okřídlené bytosti byly archanděly, kteří obývají vzduch stvoření, zatímco plavci byli anděly, kteří žijí ve vodní říši utváření. ELOHIM pak všechny bytosti poučil, aby se množily a zaplnily světy.

Šestého dne ELOHIM stvořil živé bytosti zemské, dobytek, polní zvěř i zeměplazy. A zde opět máme tři řády bytostí: některé mají žít nahoře, jiné dole, a další se mezi nimi mají pohybovat. V tomto stupni jsou všechna stvoření stále duchovními inteligencemi, neboť dosud neexistují nižší roviny, kde by mohla najít svoje místo a projevit se. To je potvrzeno faktem, že téhož dne, jenž je v tomto případě definován sefirou Jesod, byl stvořen první berijatický člověk.

Berijatická Jesod je základem stvoření. Je to místo, kde se zpodobňuje výsledek všeho, co se odehrálo nahoře. Tak ELOHIM praví *Na'aseh Adam becalmenu*¹ „Učiňme (množné číslo!) člověka k obrazu našemu, aby byl naším obrazem podle naší podoby“, ať panuje nad všemi stvořeními, která byla učiněna. A ELOHIM stvořil člověka *becelem* ELOHIM podle podoby ELOHIM. A nyní přichází zásadní verš: *Zachar ve-nekeva bárá otam*,² „jako muže a ženu je stvořil“. A požehnal jim ELOHIM:

„Plodte se a množte se a naplňte zemi a podmaňte ji.“

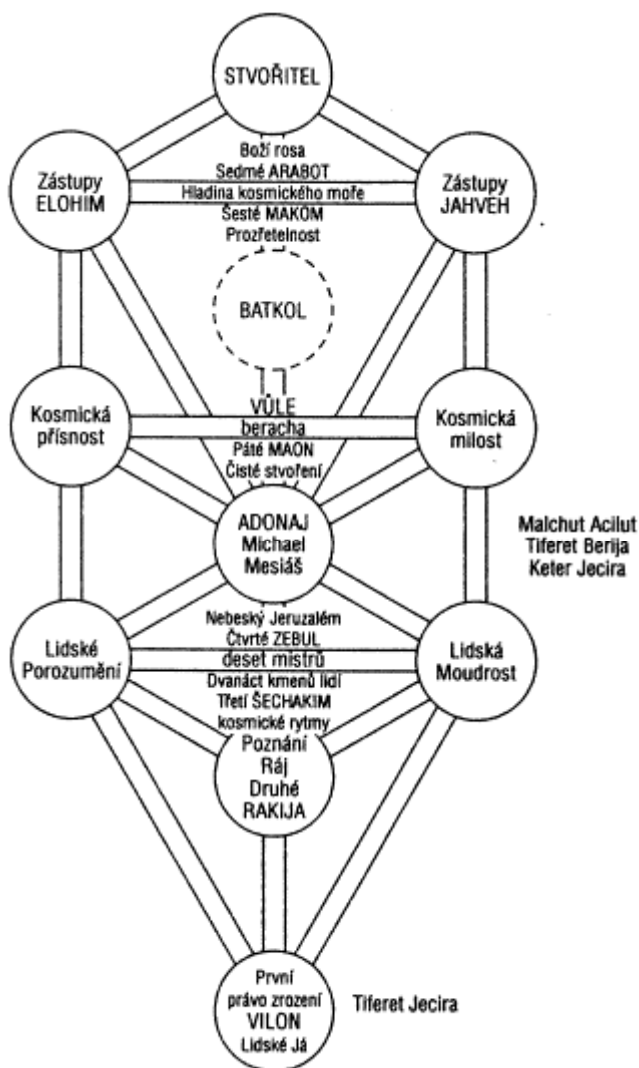
Zde přijímá podoba Adama jinou dimenzi, než mají bytosti stvořené šestého dne. „Podoba ELOHIM“ - Adam - je mužem i ženou, Adam je tedy v přímém kontaktu s oběma vnějšími pilíři, a

¹ נעשה אדם בצלמנו

² זכר ונקבה ברא אותם

tak se šíří z Jesod do veliké berijatické triády Hod-Necach-Malchut a současně je soustředěn v Jesod v jejím středu. Potom je Adamovi neboli „jim“, kteří byli stvoření, přikázáno, aby se množili a panovali nad ostatními živými bytostmi od Malchut čili země Berija, nahoru až po triádu Chesed-Gevura-Tiferet, kde najdou potravu v rostlinách a stromech a v jejich ovoci a semenech. Tak byla stvořena bytost, která se podobala ELOHIM, avšak byla upoutána k nižším částem stvoření. Takto mohl ELOHIM zanechat duchovního strážce, který by střežil Berija, a vrátit se do Božího světa Acilut.

Sedmého dne „dokončeny jsou nebe a země se všemi svými zástupy“. A ELOHIM odpočinul od díla, které byl vykonal, a požehnal sedmému dni, Malchut stvoření, neboť v něm ustal impuls, který začal v Keter Berija. A viděl ELOHIM, že všechno, co bylo stvořeno a učiněno, je dobré, že je to vyvážené a úplné, a tak ELOHIM odpočíval sedmého dne a posvětil jej.

Obr. 12. Sedmero nebí. Nebeské roviny vymezují berijatické stavy bytí. Někdy se nazývají sedm vyšších paláců nebo síní. Nejnižší nebe je nejvyšším duchovním stavem přirozeného člověka a vyšší nebe ukazují duchovní stupně vedoucí nižšími síněmi světa Jecira nahoru do přítomnosti Boží v sedmém nebí, které leží přímo pod Tiferet Acilut. Nad nejvyšším nebem Arabot jezdí Boží sláva Adama Kadmona, Boží podoba bytí.

8.

Sedmero nebí

Vedle biblického vylíčení stvoření v první kapitole Genesis máme rozsáhlý ústní i psaný soubor kabalistické tradice týkající se stvoření a berijatických nebes, která vyrostla z rovin vymezených dny stvoření. Jsou nazývána nebeské paláce a jejich popisy se značně různí, a tak tato kniha předkládá amalgám několika pohledů, které se opírají o rámec odvíjejícího se nebeského stromu, jenž vyzařuje ze světa Božího vyzařování přes stvoření a do vyšší částí jeciratického světa utváření.

Tradice hovoří o sedmeru nebí. Někteří kabalisté kladou tuto sedmičku na nejnížší „sefirotu stavby“, zatímco jiní, včetně mne, ji vztahují podobně jako dny stvoření k centrálním triádám a ke dvěma spodním sefirotám. Opět je to věc pohledu, jak schéma stvoření užíváme. Někteří kabalisté zas rozlišují deset nebí, jedno připadá na každou sefiru. Musíme mít na paměti, že všechny analogie jsou subjektivní.

Líčení sedmera nebí se většinou objevuje v rané apokalyptické literatuře. Jsou zakořeněna ve skutečnosti, že pro nebe máme sedm biblických pojmenování. Tato rozdělení někdy bývají chápána jako záclony nebo závoje mezi různými rovinami reality. Tak nejvyšší nebe zvané Arabot se popisuje jako rozlehlá pláň nebo návěj nekonečného mraku a někdy jako hladina ohromného kosmického moře. Z hlediska nebeské triády Keter-Chochma-Bina je to nebe nebí, nejbožstější část stvoření, protože je nejbližší Stvořiteli v Keter. A opravdu tradice užívá podobenství o Božím člověku, jedoucím na Arabot, jako symbol slávy (Žalm 68,4).

Mystické líčení sedmého nebe praví, že každá stvořená bytost volá jméno JÁ JSEM, když se vynořuje z Keter, než se vnoří do kosmického moře dole. Praví se dále, že ona bytost pronáší v extázi totéž jméno, když stoupá hladinou kosmického oceánu, aby se vrátila a znovu splýnula se Stvořitelem v Keter. Uvážíme-li polohu berijatické nebeské triády, vidíme, že její základ představuje JAHVEH-ELOHIM a oba ZÁSTUPY BOŽÍ. Je nejvyšší ze stvořených nebí.

V biblické legendě je sedmé nebe místem toho, co je stvořeno jakožto dobré, krásné, spravedlivé a milosrdné (to jsou atributy tří nebeských světél včetně Tiferet Acilut), a také je zásobárnou života, míru a požehnání. A navíc se právě odtud tvoří pokolení duchů a sem se zase vrací v nejčistší podobě po svém sestupu do nedokonalých světů dole. Zde se také nachází Boží rosa, která vzkřísí mrtvé v Den zmrtnýchvstání, tj. když veliká šemita dosáhne jubilejní fáze návratu, až ukončí svůj kosmický okruh. Podle jiné biblické legendy je světlo, které bylo vyvoláno prvního dne stvoření a prodlévá v sedmém nebi, takového řádu, který umožňuje člověku vidět z jednoho konce světa na druhý. Tuto Boží jasnost prý vnímají pouze čistí duchové, kteří navázali spojení s nejvyššími rovinami stvoření po smrti anebo v okamžiku hlubokého osvětlení během života. To, co hledají všichni mystikové, je právě stav sedmého nebe.

Podle tohoto schématu je šesté nebe berijatickou triádou Chochma-Bina-Tiferet. Nazývá se Makom neboli místo. Podle legendy je to místo, kde se všechno předurčuje. Protože se překrývá s nižší částí dolní tváře Acilut, je tato triáda podřízena vůli ZÁSTUPŮ BOŽÍCH a milosti VŠE-MOHOUCÍHO ŽIVÉHO. Šesté nebe se někdy nazývá palácem vůle. Odtud ZÁSTUPY nebeské vyměřují soudy a odměny, jež mají navštívit dolní světy, a dohlížejí na Boží prozřetelnost. Pod dohledem berijatické Moudrosti a Porozumění se vysoko nad jevištěm svého dění tvoří události dlouho před tím, než se uskuteční dole na zemi. Tyto krize jsou symbolizovány zvěstmi o ohni,

kouři, kousající rose a bouřích, které spálí zemi, o mracích, zkouškách a pozdvíženích, o událostech, které v této sféře nejsou ničím víc než semínky, jež uzrají přesně ve správném bodě velkého a malého časového cyklu. Zdánlivou přísnost tohoto místa způsobuje jeho simultánní poloha s dolní tváří Acilut. I když je Boží Spravedlností ELOHIM, není bez světla a lásky, které prýští dolů ze Stvořitele v Keter, a jako součást horní tváře stvoření je milosrdným a zprostředkujícím nebem pro ty dole, ačkoliv těm, jimž prozřetelnost přináší těžké chvíle, se zrovna takto jevit nemusí. Aby ukázali na tento paradox, nazývají kabalisté šesté nebe palácem milosti.

Uprostřed šestého nebe je Daat Berija, temná propast odpovídající Jesod Acilut, z níž vychází Bat kol, hlas svatého ducha, aby dával poznání. Proto se také toto nebe nazývá palácem vůle, neboť je zde přímý kontakt s VŠEMOHOUCÍM. Toto jméno Boží je přesně tím, co znamená, že totiž Boží moc lze evokovat po všech nebích, aby odsunula berijatické zákony a přivodila zázrak nebo změnila událost uskutečněním vyššího acilutického činu Boží vlády. Zvláštní vlastnosti non-sefiry Daat jsou zde patrné v možnosti přímé Boží intervence.

Páté nebe odpovídá dni, kdy se objevila souš a rostlinstvo. Nazývá se Maun, příbytek. Zde, v berijatické triádě Chesed-Gevura-Tiferet, je místo, kde se semínka sedmého nebe začínají rozvíjet a skutečně oddělovat od božské podstaty. To proto, že páté nebe je prvním místem skutečně vně dolní tváře acilutického vyzařování. Je to opravdu čistá berijatická manifestace ležící mezi vyššími a nižšími světy, které se setkávají v Tiferet stvoření. Milost je napravo a soud nalevo a impulsy tvořitelské expanze a kontrakce se spojují v Tiferet, takže páté nebe má svou zvláštní rovnováhu a krásu. Podle některých kabalistů je místem barev a zvuků. Řečeno slovy Genese, je to sféra, kde se tvar, barva a rozmanitost rostlin a stromů mísí s nekonečnými hlasy země, moře a vzduchu k velebení Boha, jenž je stvořil. Zde se prý andělští duchové střídají s vyspělými lidskými duchy v uctívání Boha; andělé se zdržují modliteb ve dne, aby se modlili v noci, když lidé spí. Toto nebe se také nazývá Beráchá, požehnání, a je nebeskou zónou, kde přebývá láska stvoření. Je to též sféra, kudy prochází Boží blesk, když sestupuje, aby začal další impuls k přetvoření acilutické Malchut a simultánní berijatické Tiferet do Keter Jecira, dalšího světa, jenž má vzniknout.

Čtvrté nebe, složené z triády Tiferet-Necach-Hod, se nazývá Zebul,¹ což značí obývání. Je přímo pod Malchut vyzařování a je klenbou nebeských vlivů. Zde mají původ Slunce, Luna, planety a hvězdy a zde je i nebeský chrám v nebeském Jerusalémě. V této berijatické budově je plán a architektura nižšího vesmíru, který se má vytvořit z jeciratické nebeské triády a kterému nakonec bude stát základnou. V tomto nebeském kraji je veliký duch archanděl Michael z berijatické Tiferet prostředníkem mezi acilutickým světem nahoře, stvořením, jehož středem je, a bytostmi v obou nižších světech, které mají ještě přijít. Michael, jenž je současně berijatický ADONAJ, stráží dům Izraele. Dům Izraele je kabalistický termín pro berijatický svět lidských bytostí, které žijí v některém ze sedmi nebi stvoření. A opravdu v tomto jedinečném nebi přebývá deset velikých duchovních mistrů, kteří sedí u nohou Mesiáše, člověka dokonalého, Pomazaného, který je Korunou vtěleného lidství v Keter Jecira. Proto se toto nebe někdy také nazývá nebeským Sanhendriem, který vede lidi v duchovním vývoji k nebeskému Jerusalému, jehož chrám a oltář leží přímo pod acilutickou Malchut PÁNA ADONAJ.

Třetí nebe vymezené triádou Necach-Hod-Jesod je nazváno Šechakim,² obloha. V místě berijatického ekvivalentu Božích ZÁSTUPŮ a acilutické Necach a Hod, funkční boční pilíře vytvářejí nebe, v němž jsou uvedeny do pohybu první generace stvoření - ryby a ptactvo. Tyto berijatické rytmy zrození, růstu, zániku a smrti vytvářejí proměnlivé formy, které se mají vyslat přes jeciratickou Daat na dně triády. A tak zatímco duch stvořené bytosti může setrvávat ve světě Berija po všechny generace, jeho forma podstoupí všechny proměny, jimž podléhá v jemných i fyzických říších Jecira a Asija. Ve svém čistě nebeském aspektu je třetí nebe místem, kde se dvaadvacet hebrejských písmen opět manifestuje, aby projevilo zákony, které vládou sférám nahoře. Na toto

¹ זבול

² שחקים

místo mohou během modliteb vystoupit vtělení lidé a dostat poučení o tajemstvích stvoření. Zde prý lze vidět velké mlýnské kameny, které pomalu otáčejí stvořením ve velkých cyklech, zatímco milost Boží přináší nebeskou potravu manu, kterou se sytí světy dole. A zde se také periodicky mísí modlitby vtělených dole v Asija s modlitbami nehmotných duší, andělů a duchů. V takových chvílích je podle tradice třetí palác naplněn čistým světlem, které sestupuje po středním sloupu Acilut a Berija, aby osvítilo dvanáct kmenů, dvanáct nebeských duchů lidstva, kteří tam sídlí.¹

Druhé nebe berijatické Jesod se jmenuje Rakija, podobně jako prvopočátek druhého dne stvoření. Je to dolní klenba, jeciratická Daat, která jako záclona brání přirozenému člověku příliš hluboce nahlížet do nebeských cest, aby mu uchovala duševní zdraví, aby si nezoufal nad stále se opakujícími rytmy a situacemi, které ho nakonec dovedou k dokonalosti. Tomu, kdo hledá pravdu, ať je mrtev nebo žije, představuje druhé nebe sféru duchovní zkušenosti. Jako nádoba pro středový sloup a pro Hod a Necach stvoření je tento berijatický základ také ohniskem Bina a Chuchma nižšího světa utváření, psychologického Porozumění a Moudrosti člověka. Jako Jesod stvoření a Daat pro psychiku, je druhé nebe místem ráje pro toho, kdo touží odhalit klíč k sobě samému a smysl bytí. Zde člověk může v náhlém osvětlení zahlédnout předurčení nebo osud svého bytí na zemi a v nebi.

První nebe je Malchut neboli království nebeské. Nazývá se Vilon,² závoj nebes, a je první sférou ducha přístupného přirozenému člověku. Ve vtělené lidské bytosti odpovídá nejvyššímu projevení individuálního já. Pokud přebývá ve svém těle, může přirozený člověk pouze jednou nebo dvakrát vnímat tak povznesený stav vědomě, a proto mu kabalisté přisuzují symboliku závoje, který odhrnut odhaluje světlo vyšších světů, je-li člověk duchovně probuzen. Jakmile upadá zpátky do obyčejného duševního stavu a začíná duchovně spát, Vilou se kolem něho zatahuje. Tento stav bdělosti a spánku se označuje jako den a noc. Když se člověk narodí, má právo na přístup k duchu. A opravdu bychom mohli říci, že snad každý zažil jeden jediný hluboký okamžik, kdy všechno bylo plné světla, kdy dokonce i to, co zřejmě patří do ráje, bledne před ještě větší krásou, kdy vědomí přechází ze sféry psychiky v Tiferet Jecira do sféry Malchut Berija, do království ducha. Tehdy a pouze tehdy začínají alegorie, které se tradují a které jsou tu vykládány, přijímat podobu skutečnosti.

Celkově je sedmero nebi Berija hierarchií duchovních podmínek. Objektivně se vztahují k sestupujícím rovinám stvoření, které se vynořuje z neproměnného světa božské podstaty. Svět stvoření jako takový je o dimensi vzdálen od přirozeného a smyslového stavu, v němž žije většina lidstva, nicméně jeho existence je potvrzena v mnoha nepřímých zkušenostech. O skutečné existenci nebe se mluví a píše s veškerou vážností ve všech esoterických tradicích, v každém věku a všude, kde člověk přemýšlel o svém původu a povaze vesmíru. I když se nám může zdát tato terminologie podivná, matoucí a dokonce rušivá svou zvláštní symbolikou, obrazy nebeského světa zjevně stále číhají a působí na velmi hlubokou část naší přirozenosti.

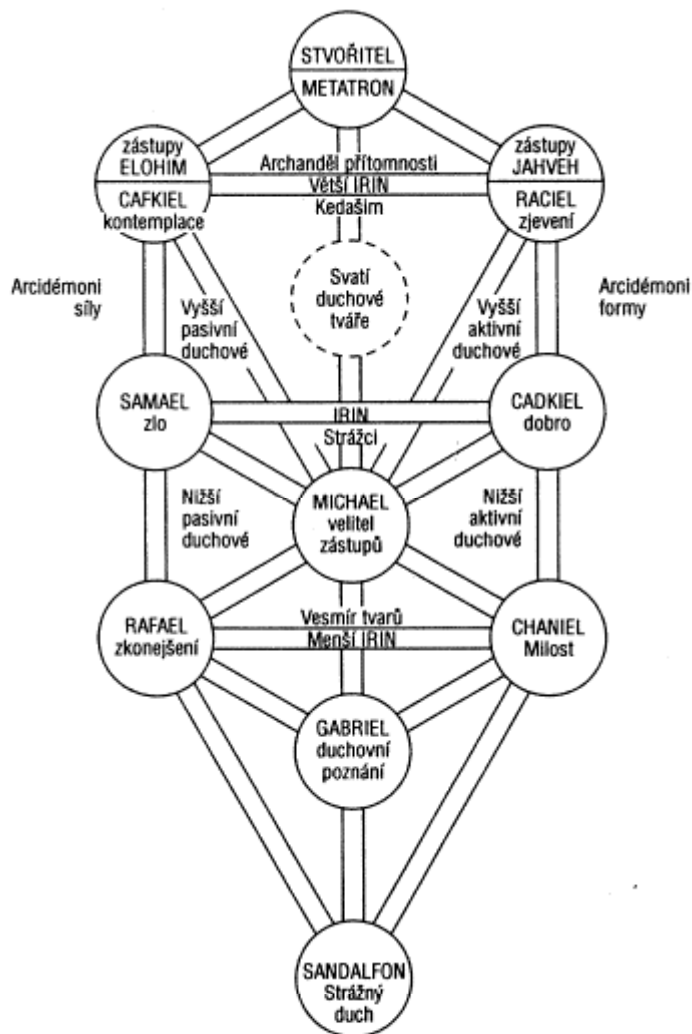
Nebe je oním místem, kterého všichni usilujeme dosáhnout, i když třeba nevíme, kde je a co to je. Pro většinu je nebe ideálem, ale přesto mnozí lidé nevěří, že je svým způsobem stejně konkrétní jako tento svět. Proč tomu tak je? Proto, že ačkoliv třeba přijímáme symbolická líčení jako subjektivní stavy přeludů a vizí, cosi v nás v těch líčeních poznává něco obzvláště blízkého, jakousi prchavou vzpomínku na čas, kdy ještě nebyla přítomnost. Někteří z nás skutečně pocítují mlhavý obrys rozlehlého kosmického schématu, do něhož jsme byli vyvoláni a stvoření, než jsme sestoupili do přirozeného těla, které nyní obýváme.

Ti z nás, kdo vidí za archaické analogie nebes, možná mohou s určitým úsilím odhrnout Vilou prvního závoje, a pak s dalším úsilím a milostí dokonce vstoupit do druhého stavu, a tak letmo pohlédnout temným sklem jeciratické Daat do základu stvoření. Odtud je cesta otevřena do všech nebi, která stoupají řadou klenb k nebi nebi. Ti, kdo se účastní tohoto vzestupu berijatickým svě-

¹ רקיע

² וילון

tem, mohou poznat své individuální místo ve vesmíru, svůj kosmický úděl a smysl všeho pod nebesy.

Obr. 13. Obyvatelé nebe. *Sedm nebi je naplněno čistými duchy. Duchové jsou rozděleni do vyšších a nižších řádů a jsou činní jako služebníci levé a pravé strany a středu. Kolem každého archanděla se kupí zástup, který působí v triádách a stezkách. Mají za úkol obstarávat vesmír a naplňovat vůli Boží prostřednictvím prozřetelnosti. Odpovídající arcidémoni chaosu vně uspořádaného stvoření zkoušejí a prověřují životaschopnost vesmíru.*

9.

Obyvatelé nebe

Berija se někdy nazývá světem čistých duchů. Svět stvoření vyzařuje přímo ze světa Acilut a je pod božským světem, ale nad světy Jecira a Asija. Svět Berija a jeho obyvatelé tedy působí jako prostředníci mezi ELOHIM a andělskými a přirozenými sférami projeveného bytí. Na rozdíl od andělů světa Jecira nazýváme obyvatele nebes archandělé.

Podle Talmudu jsou jednotlivé inteligence stvořené během šesti dnů, kdy vznikl vesmír, rozděleny do dvou širokých skupin: eljonim a tachtonim, tedy na inteligence, které sídlí nahoře, a inteligence, které sídlí dole. Tím se obvykle míní nebeské a pozemské sféry bytí. I když nám toto rozvrstvení pomůže v orientaci po rozlehlém obzoru, skutečnost sama je daleko složitější. Platí-li zákon korespondencí „jak nahoře, tak dole“ a naopak pro zemskou ekologickou hierarchii, pak to vysvětluje, proč jsou v kabalistické literatuře tak rozsáhlé andělologie. Ale nejdříve se vraťme k prvotním principům, jak se v kabale sluší a patří.

Na začátku stvořil ELOHIM rostliny, ryby, ptactvo, zvířata a Adama, aby se množili a zaplnili svět. Takto se stvoření, a pouze stvoření, neboť žádný nižší svět dosud neexistoval, zaplnilo bytostmi Berijatické povahy. Tato sféra bytí je pouze na jeden stupeň od božské podstaty, a proto se nejedná o takovou floru a faunu, kterou známe na zemi. Nebeští duchové se prý skládají z ohně a vody, jsou tedy stvoření ze síly a formy obou bočních pilířů Berija. Jako takoví byli stvoření, aby svou podstatou fungovali, a proto nemají žádnou vlastní individuální vůli, neboť Boží vůle působila směrem dolů po středním pilíři stromu jejich bytí. Myšlenka, že každá bytost má svůj vlastní osobní strom je naznačena mužským a ženským aspektem její přirozenosti. Jedině Adam dostal střední sloup do vínku, neboť byl učiněn k podobě ELOHIM. Všichni ostatní duchové nemají žádnou vlastní vůli, nemají tedy ani volbu, vykonávají pouze příkazy, které dostávají podle vůle ELOHIM, jenž je stvořil.

Toto pojetí archandělských bytostí, které nemají individuální volnost jednání, vysvětluje jejich hebrejské pojmenování malach. Česky to znamená „posel“, řecky „angelos“. Říká se jim také bnej Elohim, synové, děti Elohim, a to vysvětluje jejich vztah k Acilut. Dokonce ještě přesnější jsou biblická označení malachej Elohim a malachej Jahveh, která je dělí na aktivní a pasívní sloupy Berija a která naznačují jejich konkrétní duchovní funkci.

Z kabalistického pohledu na rozrůstající se strom Berija, jenž se vynořuje z Acilut, se oba boční řady velkých duchů čili archandělů rodí z Necach a Hod světa vyzařování. Zde leží pod berijatickou Chuchma a Bina ZÁSTUPY JAHVEH A ZÁSTUPY ELOHIM. Jako naplňovatelé acilutického stromu vytvářejí oba Boží zástupy všechny duchovní zástupy nebeské. Zástupy působí prostřednictvím sefirotických archandělů Raci-ela a Cafkiela a manifestují se přes Berijatické sefirot Chochma a Bina, které vévodí oběma funkčním třídám archandělů. Práci středního sloupu vykonává třetí skupina velkých duchů, kteří naplňují Boží vůli přímo. Raciel, někdy také nazýván herold Boží, je aktivní sefirotický archanděl, který uvádí první krok berijatického blesku, když vychází z Keter stvoření. Připomeneme si, že tato Koruna je současně Tiferet Acilut a že představuje syntézu všech vyšších sefirot světa Acilut. Raciel, jehož jméno znamená „tajemství Boží“ je personifikací Božího zjevení, které neustále proudí dolů celým stvořením. Cafkiel na druhém funkčním pilíři se také jmenuje myslitel Boží, protože tento duch je reflektivním berijatickým principem porozumění, na této rovině bychom jej mohli označit za formalizovanou myšlenkou stvoření. Dohromady

tato funkční dvojice sefirotických archandělů dohlíží na šesté nebe kosmického dohledu a střeží brány k sedmému nebi nebi.

Praví se, že všechny nebeské zástupy vědí, co se má stát v nižších světech. Jako když z vysoké hory obhlédneme celou krajinu, tak mohou archandělé pozorovat události, jak se odvíjejí v kosmickém měřítku, a mají vlastně za úkol tyto události urychlovat. Mýty i Písmo tyto bytosti popisují jako znalé budoucnosti nebo objevující se v klíčových momentech, aby předaly nějaké poselství nebo vykonaly určitý skutek. Je však důležité vědět, že každá andělská bytost provádí jen jeden jediný příkaz a žádný jiný. Má-li se vykonat zas nějaká jiná akce, je třeba poslat jiného ducha. Tak např. v událostech, které zaznamenává Genesis 18, bylo zapotřebí tří duchů: jednoho, aby řekl Abrahamovi, že Sára bude mít syna, jednoho, aby zničil Sodomu, a jednoho, aby zachránil Lota.

Hebrejsky se praví *Vajera elav Jahveh*:¹ „Ukázal se pak jemu (Abrahamovi) JAHVEH a pozvedl oči svých a viděl, a hle, tři muži stáli před ním. Abraham se tedy posunul z přirozené sféry do nadpřirozené roviny a vnímal duchovní posly, kteří přišli vykonat vůli Boží.

Archandělé z bočních pilířů Berija vykonávají sefirotické funkce stvoření. Tak Cadkiel a Samael dávají vesmíru laskavost a dobrotu Chesed a přítomnost Boží sefiry Gevura, a Chaniel a Rafael vnášejí do tvořivého a kosmického dění Boží milost a hojení zase ze sefirot Necach a Hod. Z přirozeného hlediska mají tato vymezení pramalý význam, protože působí v ohromném měřítku a dotýkají se věcí daleko větších než je svět galaxií, jenž má v poměru k nim velikost sněhové vločky. Stvoření je svět ducha a právě v této sféře začíná projevené bytí přecházet z neměnného světa do oněch základních vzorců, které při růstu i zániku v průběhu cyklů musí dodržovat všechny věci, malé i velké. Tak působení Cadkiela a Samaela se netýká pouze zrození a smrti mlhovin, ale je přítomné i ve vynořování i mizení subatomových částic našeho asijského světa. Kdyby přestal jejich dohled nebo kdyby se pokřivili, vesmír by se nafoukl nebo scvrkl a rozpadl. Všichni velcí sefirotičtí duchové udržují stvoření v rovnováze. Každý archanděl se přizpůsobuje vyvíjející se situaci, mění směr rozvoje a sleduje události i bytosti, které se jich účastní, podle velkolepého plánu vytvořeného ELOHIM.

Kromě bočních sefirotických archandělů existuje řada dalších archandělů (nebo berijatických duchů) kteří obývají různé vnitřní sféry a triády stromu stvoření. Nejvyšší jsou archandělé horní tváře Berija a jsou také nazýváni duchové tváře ELOHIM. Toto označení je velmi přiléhavé, protože ve vyšší Berijatické sféře obývají dolní tvář světa Acilut. Nejvyšším z nich je sefirotický archanděl Metatron, který sídlí v Keter Berija jako nejvyšší stvořená bytost. Tento duch se nazývá malach přítomnosti a někdy mívá i titul menší JAHVEH, protože působí jako Berijatický činitel pro ELOHIM v simultánní Tiferet Acilut. Tradice vypráví, že tato ohnivá bytost v hlavě stvoření bývala kdysi člověkem jménem Enoch *Vajithalech ... et ha Elohim*,² který chodil s ELOHIM“ (Genesis 5,22). Jméno Enoch, hebrejsky Chanoch, znamená „zasvěcený“ nebo „oddaný“. Kvůli tomuto závazku prý Enoch neochutnal smrti, ale byl vzat přímo do nebe, tedy z přirozeného světa Asija přímo přes Jecira do Berija, aby se ohněm světa Acilut přetvořil do vůdčího ducha Berija, kde působí jako prostředník mezi ELOHIM, světem a člověkem. O jeho díle si řekneme více až později.

Vnitřní rada svatých duchů se někdy nazývá irin nebo strážcové, kteří nikdy nespí. To k vůli svému přímému kontaktu s neměnným světem Acilut, a také proto, že působí mimo triádu centrálního sloupu stvoření. Tito archandělé zahrnují Michaela a Gabriela, kteří jsou v Tiferet a Jesod stvoření a nesou Boží vůli, milost a vědomí. Tito vnitřní nebolí svatí malachej bývají někdy nazýváni poslové nebo „rychlíci“ Pána a předávají duchovní poznání Božích úmyslů prostřednictvím sefirotického archanděla Sandalfona, jenž sídlí v Malchut stvoření. Jsou-li čtyři stromy světů projeveny naplno, je Malchut stvoření místem Tiferet Jecira a Keter Asija.

¹ וַיֵּרָא אֱלֹהֵי יְהוָה

² וַיְהִי־לֵךְ ... אֶת־הָאֱלֹהִים

Na dění a běh stvoření dohlížejí irin. Jsou členy vnitřní rady a dohlížejí na souhrn zástupů nebes jako nadřízení principálové a vnitřní kontroloři, kteří ovládají velice jemné operace ve světech dole. Nesmíme zapomínat, že inteligence, které nejsou v přímém kontaktu s Božskými inteligencemi, spolu často navzájem zápolí a dokonce prý i špatně chápou jejich pokyny. Takové věci se dějí, protože každý duch nebo řád duchů vidí vše pouze ze svého pilíře, ze své sefiry, ze své triády nebo stezky. Avšak pod dohledem irin se udržuje celková rovnováha, pokud zrovna není na okamžik porušena útoky zlých duchů.

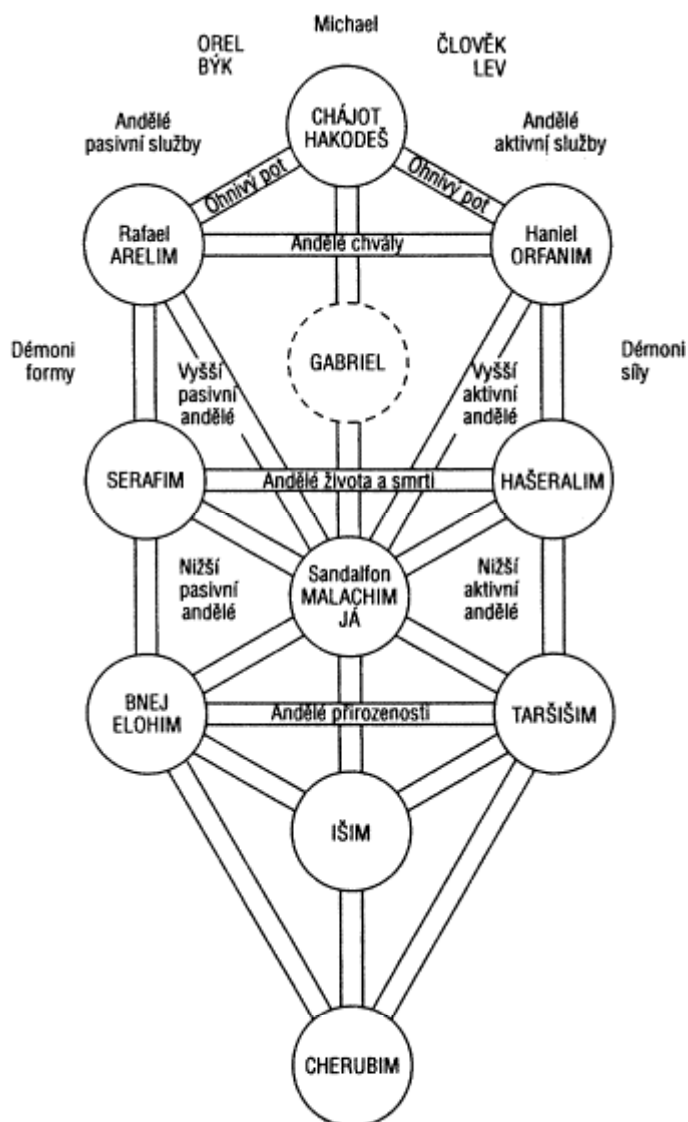
Připomeňme si, že démoničtí duchové jsou obyvateli neúplných světů království Edom, které byly stvořeny a odvrženy dříve, než byl náš současný svět stvořen a uveden do relativní rovnováhy. Tyto pozůstatky síly a formy, které leží vně organizovaného stvoření, v určitých klíčových periodách kosmické evoluce, patrně tehdy, když se svět více přiklání k síle než k formě či naopak, útočí a usilují vysát energii nebo hmotu z obecného plánu k svým vlastním účelům, anebo dokonce do něj vstoupit a rozbít jeho uspořádanou progresi od Božské podstaty k maximálnímu rozpětí a zpět. V mýtu a pohádkách archanděl Michael, jehož jméno znamená „podoben Bohu“, svolává zástupy nebeské k boji proti arcidémonům, kteří útočí na stvoření za pravým a levým pilířem. Až dosud Michael a všichni jeho duchové tuto bitvu mezi řádem a chaosem vyhrávají, a tento boj také slouží úmyslu Pána zkoušet a zdokonalovat projevy stvoření a jeho obyvatel. Menší duchové se dělí na eljonim nahore a tachtonim dole. Někteří jsou rodem čistí duchové a zaujímají různé sféry nebes jako zástupy, jiní jsou esencemi stvoření a principů, které se mají dole projevit. A tak existuje duch Iva, z něhož jsou stvořeni všichni lvi, a duch velryby, ze kterého pocházejí všechny velryby, a jejich vliv se prvořadě šíří dolů do světa utváření, kde předávají různé tvary lvům a velrybám. Tento princip se vztahuje na všechny duchovní archetypy, které se nakonec projevují v přirozeném světě Asija.

V triádě Chesed-Gevura-Tiferet se nacházejí všichni duchové rostlinného světa stvořeného třetího dne. Zde lze odhalit základní esence každého rostlinného ducha nejen naší planety, ale vůbec veškeré flory po celém vesmíru. Zde je například tvořivý princip růže, z něhož se udržuje každá růže, která kdy byla, je a bude. Zde je také kosmický čas a smysl růže. V této sféře je určena barva, tvar, velikost, které se nakonec vynoří v dolních světech utváření a učinění. Tak na příklad v jedné epoše se odtud manifestují obří kapradiny prehistorických uhelných pralesů, aby uspokojily planetární potřebu, v jiné době se zas může utvořit naprosto jiná varianta flóry, aby nakrmila bytosti, jejichž podmínky mohou sahat od jednoho extrémního klimatu po druhý. Každý jednotlivý druh rostliny je zde, jsou zde jeho semena i plody podle jeho přirozenosti pro jeho budoucí pokolení. Jako první ze stvořených rostoucích bytostí působí rostliny jako přeměnitelná a požitelná kosmická substance pro pozdější bytosti, které se na rozdíl od vyšších duchů nemohou žít pouze samým světlem.

Vedle duchů rostlinných a zvířecích království jsou zde také čistí duchové, kteří se zabývají nebeskými činnostmi hvězdných, planetárních a mnoha dalších vlivů, které vycházejí z interakce kreativních bočních pilířů. Tito menší archandělé obvykle pracují v párech a někdy i ve velikých armádách souborů, které lze chápat tak, že vypracovávají zakládající principy kosmických událostí uvnitř galaxií nebo atomových částic.

Podobně jako existují duchové archetypální flory a fauny a nebeských jevů, tak také existují duchovní knížata nad lidstvem. Tradice vypráví, že existuje sedmdesát základních národů, z nichž každý má menšího archanděla, který nad ním bdí. Duch nebo genius každého národa je jasně zřetelný ve světové historii, ačkoliv ne vždycky dovedeme rozpoznat jeho charakter, zejména jsme-li přímo v něm. Tak například jeden národ je kočovný, jiný zemědělský a usedlý, třetí má genia vynalézavosti, jeden národ udržuje tradici, zatímco druhý žije novátorstvím. Mýtus praví, že každá civilizace má svého archanděla, který bývá nazýván bohem svého lidu. Z hlediska Berija je každý národ nebo skupina lidí stvořena ke kosmickému účelu, protože naplňuje část kosmické úlohy Adamovy nebo lidstva.

V tomto bodě našeho výkladu zatím existují pouze dva světy. Za hranicemi světa boží podstaty a světa duchů ani pod nimi dosud neexistuje žádný tvor a žádné tělo. Jak praví Genesis, zde jsou pokolení nebe a země, když byla stvořena. Nebeská oktáva je úplná, ale její obyvatelé, včetně Adama, jsou dosud v duchovní esenci. Genesis pokračuje (2,5), „žádný keř polní nebyl v zemi, ani žádná polní dosud bylina nevzešla, neboť JAHVEH-ELOHIM dosud nedštil na zemi a dosud nebylo člověka, který by zemi obdělával.“ Evokací dvojitého Božího jména STVOŘITELE a aktivního a pasivního sloupu Božích atributů, začíná být vyvoláván, tvořen a utvářen třetí svět Jecira. Zatím však kedošim, svatí duchově nebeští, na sebe volají: „Svatý, svatý, svatý je Pán zástupů, celá země je plná jeho slávy.“

Obr. 14. Andělský svět. Andělé obývají svět utváření a - podobně jako čistí duchově nahoře - působí v hierarchii, avšak v jemné realitě světa Jecira. Jejich úkolem je prostředkovat mezi nebem Berija a zemí Asija. I když se nikdy nemohou skutečně fyzicky projevit, esencí jejich práce je umožnit stvoření přijímat tvary, a tím napomáhat světu Asija, aby prožíval změny a transformace stvoření a evoluce.

Zdroj kosmického smyslu nebe leží v Acilut, jenž je dokonalou podobou Boží. Berija, vynořující se z této dokonalosti, naplňuje vůli EJN SOF, aby se stvořil a rozvinul kosmický rámec, ve kterém má každá stvořená bytost svůj specifický důvod k existenci. Všechno má své místo, ať je to rozlehlost hvězdného prostoru nebo nejjemnější impuls a částice zemské hmoty a energie, ať je to duch mikrobu nebo archandělská esence největšího dinosaura. A navíc vše má svůj správný čas k zrození i umírání. Některá stvoření se budou v nižších světech manifestovat po miliony roků, jiná přicházejí a odcházejí krátkém sledu tisíciletí. Některá stvoření mají dlouhý individuální život, jiná pouhých pár hodin. Všechno je předurčeno v Berija. Rostliny, zvířata i lidé mají svá období, stejně tak planety, slunce i galaxie, všechno, tj. jedno s druhým důmyslně propojeno, větší obsahuje menší a každá část ovlivňuje celek v nebeské ekologii. Nebe stvořilo celý tento integrovaný pohyb a dohlíží na něj. Každý kousek kosmického systému kontroly a rovnováhy je sestaven tak, aby jedna rovina byla propojena s druhou, s tím, co je nahoře i dole, uvnitř i vně. Jak procházejí časem k plnému květu i návratu. Nic z toho se však nemůže uskutečnit bez změny formy, avšak tato změna se v nebi uskutečnit nemůže, protože ve světě stvoření mohou existovat pouze esence. A tak nemůže v Berija žádná bytost procházet jednotlivými stupni svého vývoje, nemůže rust a projevovat se v různých stavech svého bytí, ačkoliv se v tomto světě určuje její osud. Proto musí vzniknout nový svět, který dá bytostem a jejich kosmické roli možnost naplnění, jinak by stvoření zůstalo beze změny, bez náznaku rozvoje, bez života.

„A na zemi nebylo dosud žádného keře polního a žádná bylina polní dosud nevzešla, neboť JAHVEH-ELOHIM dosud nedštil na zemi.“ Tímto zvláštním výrokem po úvodní kapitole o stvoření pokračuje Genesis ve druhé kapitole, jako by zdánlivě opakovala některé události z kapitoly první. Pro učence s myslí upnutou na doslovný text znamená toto opakování pozdější komentář pozdějších škol biblických písařů, ale pro kabalistu se zde z Berija vynořuje svět Jecira, svět utváření. Klíčem je slovo „děšt“, tj. voda, symbolický element světa utváření. To dále potvrzuje šestý verš druhé kapitoly o mlze, která vycházela ze země a zavlažovala *Kol penaj ha'adamah*,¹ „celou tvář země.“ Zde aktivní i pasivní sloupy, které sestavil JAHVEH-ELOHIM, způsobují sestup z horního světa v padajícím dešti a vzestup v mlze ze země, tj. z Malchut, do právě se vynořujícího světa Jecira. Ten je vyjádřen slovy „celou tvář“, což značí dolní tvář jeciratického stromu, neboť už víme, že struktura horní tváře Jecira už existovala v překryvu s dolní tváří Berija.

Celý jeciratický strom vzniká jako fungující entita, když *Vajicer* JAHVEH-ELOHIM *et ha'adam afar min ha'adamah*,² „JAHVEH-ELOHIM utvořil člověka z prachu země“. Významným slovem je zde *jijcer*, „utvořil“. Slovo „adamah“ je užito pro „zem“ a tím naznačuje, že Adam není duch, ale bytost projevená v nižším a zcela odlišném světě. Sedmý verš uzavírá důležitým výrokiem, že JAHVEH-ELOHIM vdechl v Adamovo chřípí *nišmat chajim*,³ „dech života“ a člověk se

¹ כָּל־פְּנֵי הָאָדָמָה

² הָאָדָם עָפָר פְּנֵי־הָאָדָמָה

³ נִשְׁמַת חַיִּים

proměnil v *nefeš chaja*,¹ „duši živou“. Tato proměna dechu, tedy ducha, v duši je životně důležitá ve skladbě Adamově, protože naznačuje dvě odlišné sféry mimo původní dokonalý model Adama Kadmona v Acilut.

Příběh světa Jecira pokračuje vyprávěním o tom, jak JAHVEH-ELOHIM založil zahradu, hebrejsky *Gan Eden*, a do ní umístil *ha'adam ašer jacar*, „člověka, kterého byl utvořil“. Druhá kapitola pak dále popisuje, jak JAHVEH-ELOHIM dal ze země vyrůst všelikému stromoví (naznačujíc, že nyní je činná asijská rovina světa utváření). Čas na sebe bere novou dimenzi. Je možno vidět, jak věci mění svůj tvar. Strana utváření se dále rozvíjí co do jemnosti: *kol ec nechmad lemar'eh*, „všechny stromy byly libé na pohled“. Jejich tvary přinášely radost. A nejen to, jejich ovoce bylo dobré k jídlu. Zde je největší vzdálení od světa stvoření, neboť pro duchovní bytosti není potrava nezbytná, protože pro ně vůbec není problém udržovat stabilitu v proměnlivé formě. (Tradice praví, že archandělé se živí světlem Acilut.) Verš končí záhadným výrokem o stromě života, jenž je uprostřed zahrady. Avšak text neříká, že by strom poznání byl uprostřed Edenu, praví pouze, že tam je. Někteří kabalisté vykládají tento význam tak (a uvažují každé slovo v Tóře i jeho polohu co nejpečlivěji), že strom života potvrzuje přítomnost acilut ve středovém sloupu jeciratického stromu a že strom poznání představuje přítomnost Berija v Jecira. Důležitost přítomnosti těchto horních světů v nižších se ukáže až později po pádu Adama a Evy.

Kabalisté vyšli z této druhé kapitoly a třetího stupně manifestace a během tisíciletí rozvinuli zahradu Eden do světa veliké složitosti. Prvním prvkem společným všem tradicím ve vztahu ke světu utváření je bohatství obraznosti a symbolů. To nikterak nepřekvapuje, protože jeho jeciratická energie, hmota i vědomí se týkají nesčíslného množství formací, které stvoření přijímá, když přistupuje k manifestaci acilutických principů a vytváří svět, kde se věci bez ustání krystalizují a rozpadají, zavíjejí nebo zjednodušují, vzdouvají či odtékají v nebeském vodním živlu, do něhož je tento svět symbolicky vržen.

Svět Jecira je postaven na stejném sefirotickém modelu jako Acilut a Berija a stejně se rozděluje na dvě tváře, které se zde nazývají horní a dolní Eden. Horní Eden je jeciratická strana dolní berijatické tváře a je tedy aspektem milosti Edenu vzhledem k přísnosti nebe. To ukazuje, jak zákony dvou světů spadají v jedno, a přesto zůstávají oddělené ve svých příslušných tvářích. Horní Eden je místem, kde jeciratické bytosti přicházejí do přímého kontaktu s archanděly dolního nebe. Zde se transformuje jesodický základ stvoření a předává obraz poznání prostřednictvím Daat Jecira. Takto nebe informuje, poučuje a dohlíží způsobem, který je obyvatelům Ráje srozumitelný. Je třeba také poznamenat, že Keter Jecira je také Malchut Acilut, tedy místem šechiny, Boží přítomnosti, nazývané Božím jménem ADONAJ, Můj Pán. Zde, v této sefiře je místo velikého archanděla Michaela, který je Tiferet světa čistého ducha a jako takový je i hlavou čili Keter světa andělských bytostí, které obývají Jecira.

Andělé jsou nižší, avšak jemné intelligence, které obhospodařují Ráj. Podobně jako berijatičtí archandělé nemají individuální vůli ani volbu. Jsou rozděleni do různých řádů, které odpovídají jednotlivým sloupům, sefirotám, triádám a sférám v rámci jeciratického stromu. Během staletí byly sepsány do hloubky jdoucí studie o těchto jeciratických bytostech. Existuje mnoho andělologií, které často užívají stejná slova pro různé věci. To pramení jednak z neporozumění hebrejským textům, jednak z nepochopení andělských principů, nehledě k znehodnocování způsobenému pouhým přehlížením toho, o čem se mluví v kabalistických textech. Obecný princip ovládající anděly a jejich jména je prostý. První část jména anděla vyjadřuje jeho funkci a druhá jméno Boha, pod jehož vůlí anděl působí. Tak barak znamená blesk a ve spojení EL, jedním z Božích jmen, vznikne jméno Barakel. Stejně je tomu s Raamielem, andělem bouří, a Kachaelem, andělem hvězd, i Šalgielem, andělem sněhu. Tradice dokonce tvrdí, že každý anděl nosí na prsou cedulku se svým jménem. Stejný princip platí i pro archanděly, avšak jejich působení je zcela odlišného řádu, zejména pak působení archandělů středního sloupu.

¹ נֶפֶשׁ חַיָּה

Podle biblického mýtu prý andělé pocházejí z ohnivého potu svatých živých bytostí chájot hakodeš, které nesou nebeský vůz a trůn. Tento obraz vychází z Ezechielovy vize o býku, lvu, orlu a člověku, která se kabalisticky klade do Keter Jecira. Je to místo Michaela, a také Mesiáše, pomazaného člověka, který představuje Boha zrozeného v těle v Koruně světa utváření. V tomto místě, kde se potkávají tři horní světy, leží acilutická Malchut pod Tiferet Berija, která zas leží pod Keter Jecira. Z této kombinace se vynořují andělé z ohně vyzařování a z kosmického vzduchu stvoření a stávají se bytostmi, které se mohou proměnit v kterýkoli tvar, jehož je zapotřebí, aby vyplnili své úkoly v Jecira anebo ovlivnili prostřednictvím dolní jeciratické tváře horní tvář světa Asija, až vznikne.

V jednom podání (Daniel) jsou vylíčeny jeciratické vlastnosti andělů a anděl popisován jako k bytost oděná v plátno s bedry opásanými jemným zlatem z Ufazu. Tělo má jako beryl a tvář podobnou blesku, oči ohnivé a paže i nohy z leštěné mosazi. Jeho hlas zní jako hlas zástupů, který - podle jiného pramene - žádný přirozený člověk není s to vydržet. Psychologicky je to zcela pochopitelné, protože jenom málo lidí dokáže psychicky unést přímý zásah odpovídajících andělských archetypů. V protikladu k tomuto exotickému projevu je zaznamenáno, jak se andělé objevují v živlových kvalitách vzduchu a ohně a využívají svých jeciratických schopností. Také prý někdy přijímají podobu mužů i žen, bláznů i učenců, jakož i okřídlených zjevení rozličných velikostí i měřítek. Podle Talmudu mají někteří andělé třetinu světové výšky, avšak toto pozorování, stejně jako tvrzení, že výška sefirotického archanděla Sandalfona se táhne po všech nebi, je spíše výrazem jejich moci než pouhých rozměrů. Pozorování, že Sandalfon je o pět set let cesty vyšší než jeho kolegové, chce upoutat pozornost na skutečnost, že není vůbec obyčejným funkčním archandělem. Jeho místo v Malchut Berija a Tiferet Jecira, kde je lidské Já v přímém spojení s jeho bratrem Metatronem v Koruně nebe, ukazuje, že jeho péči je svěřeno velmi zvláštní poslání týkající se lidstva. Kabalistický folklór též zaznamenává, že přesto, že andělé mají ohromné rozměry a nesmírnou moc, musí svá sdělení lidem předávat v přijatelné podobě, a kromě toho je nemůže vidět ani slyšet nikdo jiný než ten, komu jsou určeni. Protože se Jecira překrývá s psychickým tělem člověka, je docela možné, že ti, kdo se ponořili do náboženské nebo tvůrčí práce, to potvrdí. Vize a inspirace se musí nejdříve přelít do jeciratických forem, dokonce i když z Jecira nepocházejí, aby je mohlo uvidět oko mysli.

Chájot hakodeš, svaté živé bytosti, jsou nejen nositeli nebeského trůnu a koruny Jecira, ale také představují čtyři roviny inherentní světu utváření. Člověk symbolizuje acilutickou sféru a jeho podoba je ozvěnou božského Adama Kadmona, orel představuje sféru jeciratického stvoření, tedy vzdušný aspekt andělského světa, lev vymezuje vodní jeciratickou rovinu Jecira a býk, starobylý symbol země, zastupuje substanci a aktivní zónu světa. Nahlíženo v hierarchii, každá svatá bytost je zástupcem a kořenem čtyř andělských vrstev činných odshora dolů v jeciratickém světě. Z potu čtyř svatých bytostí se rodí tisíce andělů: podle tradice mají někteří z nich na starosti službu a jiní se stávají anděly chvály.

Andělské třídy jsou rozděleny podle zákonů jeciratického stromu. Andělé služby neboli funkce působí na levém a pravém sloupu aktivního a pasivního utváření, andělé chvály sídlí na středovém sloupu. Také andělské zástupy se dělí do devíti sefirotických tříd pod chájot hakodeš. Můžeme se setkat s rozmanitými uspořádáními jmen, avšak všechna odpovídají sefirotické funkci, která je jim přidělena. Tak orfanim a arelim mají ve schématu, které v této knize užíváme, vlastnosti jeciratické Chochma a Bina, zatímco hašeralim a serafim přijímají funkce jeciratické Chesed a Gevura. Běžně řečeno to znamená, že např. v pozemské manifestaci je povaha národa expanzivní, jestliže v jeho psychice převládají hašeralim, a že prochází obdobím přísného puritánství, jsou-li serafim v ascendentu. Praví se, že někteří andělé jsou stvořeni k dlouhému trvání a jiní zas pouze pro krátký cyklus. To dostává smysl ve vztahu k horní a dolní tváři Jecira. Tři nebeské třídy andělů jsou v těsném spojení se svými sefirotickými protějšky berijatického světa: chájot ha-kodeš a orfanim a arelim mají duchovní nebo kosmickou roli. Andělské řády dole vykonávají, své úkoly v míře více či méně pomíjivé. To je patrné zejména u andělů dolní tváře Jecira, kteří mají úzký funkční vztah

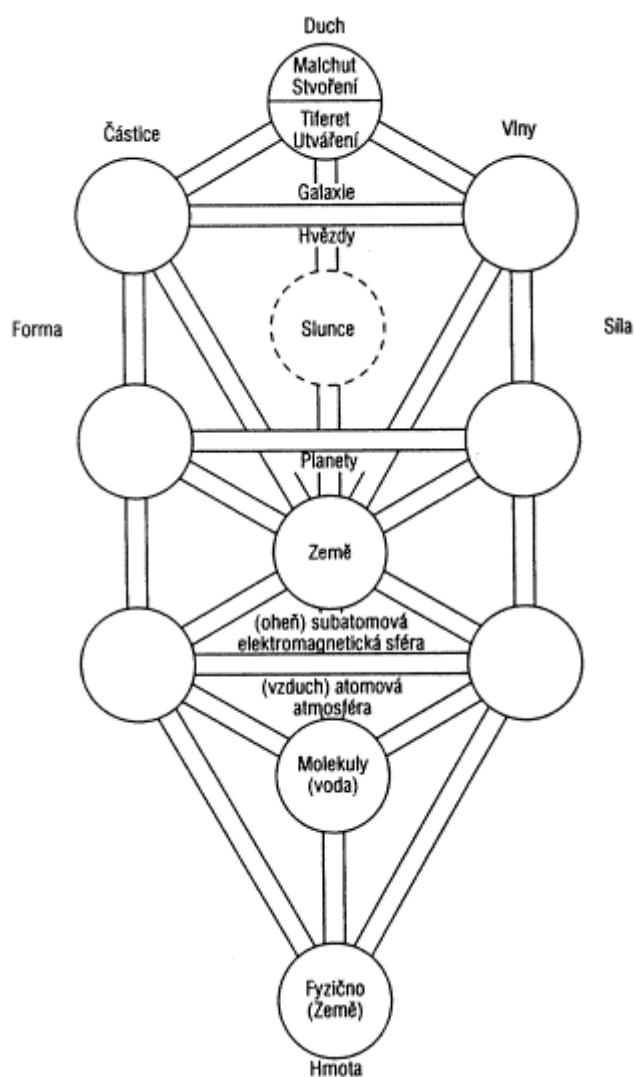
k horní tváři Asija. Na této rovině se věci, situace i bytosti velice rychle mění, vzestup i pád oceánů a hor je podívanou, která rychle pomíjí, protože horní tvář Jecira, jež je dolní tváří berijatického kosmického řádu i údělu národů, trvá ještě kratší dobu. A ve vztahu k lidským generacím nebo délce jednoho lidského života andělské bytosti sotva mohou postřehnout rychlost, jakou se věci mění, ač samy nejsou ničím víc než neustále se proměňujícími nástroji a posly pod ohromným kosmickým dohledem nebe. A přece se v případě pozemského lidstva cosi liší! Člověku jako jednotlivci, jako individualitě, je bytostně vlastní něco, co je věčné, co skutečně může vystoupit nad anděly, a dokonce i nad veliké duchy Berija, a vejít do vztahu s Adamem Kadmonem a dospět ještě dále až k absolutnu. Proto se říká, že andělé a archandělé trochu žárlí na lidstvo, neboť ačkoliv vidí odvíjející se model vesmíru, nemohou Boha vnímat jako důvěrní přátelé, protože jako bytosti neúplné jsou fixováni a omezeni na své vlastní místo. Pouze Adam a Eva mají volbu a tento dar svobody jim eljonim, tedy ti, kdož sídlí nahoře, závidí.

V tomto bodě je na místě zmínit se o démonickém světě Jecira. Tak jako Berija má i svět utváření zbytky dřívějších světů napravo i nalevo svého stromu. Tyto bytosti chaosu se, podobně jako arcidémoni ve sféře stvoření, snaží rozložit nebo vysát energii a hmotu z jeciratické roviny skutečnosti. I když nám jejich jména možná připadají divná (i zde existuje celý strom démonických andělů, podobně jako v Berija), není jejich dílem a působením to, co se navenek projevuje válkami a vnitřně šílenstvím - jak ostatně nasvědčují jeciratické formy a síly. Podobně jako jejich kolegové z Berija, kteří jsou nad nimi, jsou i tyto zlé bytosti pokušiteli, kteří ověřují a odstraňují zanikající síly a formy, jimiž se živí. Protože mají pouze zlomek odděleného vědomí, fungují naprosto mechanicky. Symbolicky řečeno, slouží a působí v sedmi rovinách očištění, které jako temný protiklad odpovídají sedmi rovinám ráje v Jecira.

Čím více se rozšířený strom vzdaluje od absolutna a od jednoduchosti dokonalého prvního světa, tím více narůstá jeho komplexnost a složitost, protože každý svět přijímá k zákonům, které jej ovládají shora, zákony své vlastní reality. Toto tužší a těsnější promíchání síly, formy a vědomí se projevuje v hustší dolní tváři každého spodního světa. Proto se také dolní tvář nazývá tváří soudu nebo přísnosti. V andělských podmínkách je znásobený počet zákonů patrný v ohromném množství andělských funkcí. Tak zatímco v Berija bylo zapotřebí relativně malé skupinky tvořivých duchů archandělů, aby se něco vykonalo, v Jecira je třeba celých armád andělů, aby se takový proces mohl rozvinout. Např. nebeská triáda Jecira je v Berija místem, kde byla čtvrtého dne stvoření stvořena nebeská světla. Podle tradice zde byla utvořena souhvězdí zvěrokruhu, světla i planety. V jeciratické rovině tohoto nebeského zástupu dostává každé znamení zvěrokruhu třicet armád menších andělů, jednu pro každý stupeň, a každá má třicet táborů, jeden pro každé dvě minuty jednoho stupně. V každém táboře je navíc třicet legií podandělů, jedna pro každé dvě vteřiny minuty, a třicet kohort se třiceti rotami andělů v každé kohortě, které mají udržovat oblouky a menší dílky nebeského schématu. Ačkoliv se to moderní myslí možná zdá poněkud archaické a směšné, nesmíme zapomínat, že moderní věda uplatňuje daleko větší soubor matematiky a že pracuje s mnohem větším počtem částic, když řeší zcela běžné problémy, které sahají od nukleární fyziky po ekonomickou statistiku. Jde tu vlastně o sdělení, že zákony se stávají v dolní tváři světa utváření nesmírně komplikované. Nahlédneme-li však tuto tvář v korespondenci s horní tváří přirozeného světa Asija, bude nám tento počet i jeho uspořádání připadat relativně jednoduchý vedle mnohem rozmanitějších zákonů, které ovládají dolní asijské říše vně dolní tváře Edenu a pod ní. Uvážíme-li dění na atomové, molekulární, buněčné, fyzikální, psychické a duchovní rovině člověka, perspektiva se nám zaostří.

11.

Asija: Fyzický svět

Obr. 15. Fyzický svět. V tomto asijském stromě se fyzicky projevený svět dotýká Malchut Berija. Tak se ze stvoření rodí galaxie a vznikají hvězdné, planetární a atomové i molekulární říše fyzického vesmíru. Dolní tvář stromu je vždy menší a podřízená horní a je nutně ovlivněna tím, co se děje nahoře. Takto procházejí kosmické síly střední triádou planet a působí na zemi dole.

Podle desátého verše druhé kapitoly Genesis z Edenu vytékala řeka, aby zavlažovala zahradu, tedy z Keter Jecira proudil tok, jenž vyživoval horní i dolní tvář světa utváření. Verš pokračuje: „a odtud se dál dělila ve čtyři hlavy.“ Máme tu opět čtyři roviny uvnitř jediného světa, avšak v tomto případě se svět vynořuje z ráje: je to svět Asija,¹ přirozený svět učinění. Text dále praví: „Jméno první řeky je Pišon.“ Hebrejský kořen tohoto slova znamená „být roztroušen, rozptýlen“. A ještě důležitější je, že obtéká celou zemi Chavila, kde je zlato, a že toto zlato je *tov*, dobré, nejvyšší. Dozvídáme se tedy, že bytí vstoupilo do nové fáze, že se týká celé země a že obsahuje nejjemnější hmotnost. Zlato představuje starým národům, a v podstatě národům všem, kovovou manifestaci

¹ עשיה

božské podstaty. Zlato je nejen vzácné a krásné, ale také nepozbývá lesku. Je to látka ve fyzickém světě nejbližší podobě neměnné věčnosti a někdy bývá ceněna dokonce více než život. Zmínka o tomto vzácném a krásném kovu naznačuje nejen acilutickou sféru v Asija, ale také, že pozemský svět je právě ve stavu zrodu.

Jméno druhé řeky je Gíchon, což značí „vytrysknout, vyřítit se“. Vymezuje se tu tvořivá rovina pozemského bytí, která obtéká další sféru, zemi Kuš, zemi na jih od první řeky Pišonu - nebo pod ní. Také poloha třetí a čtvrté řeky, podobně jako první a druhé, naznačuje určitou zemskou bázi, ale lokalizace je tu doslovná: jmenují se Chidekel -Tygris a Prat - Eufkrat. Oba tyto toky proudí do pustých zemí, které zavlažují a kde vyživují půdu, aby byla úrodná. Tady žije organická flora a fauna přirozeného světa v hojnosti Zeleného pŕlměsíce mezi oběma řekami. To je svět učinění, svět Asija vylíčený ve starobylé alegorii.

Moderní věda nám říká, a ne bez hlubokých rozpaků, že energie a hmota se objevují z ničeho, že rozdělíme-li nejjemnější částice nebo nepatrná kvanta energie pod určitou hranici, zmizí v nic. Ačkoliv teoreticky fyzikové mohou objevovat stále menší jednotky, tyto jednotky se vždycky vynořují z prázdnoty. A tak fyzikové docházejí k závěru, že forma a síla, které vytvářejí hmotný svět, musí vycházet z jiné dimenze. Tento jiný svět je metafyzické povahy, což dovozuje mnoho nejnadanějších vědců, a netýká se ani tolik substance jako spíše zákonů. Kabalistům je to naprosto pochopitelné, protože to, co se popisuje, je acilutická rovina Asija, kde jsou ve fyzickém sefirotickém stromě ztělesněny všechny zakony. A navíc vynoření něčeho z ničeho jasně ukazuje princip vyzařování tak, jak se objevuje v nejvyšší a nejjemnější sféře božského bytí. Zde je *creatio ex nihilo*, stvoření z ničeho, hádanka, která po staletí mučí filozofy a vědce, ale nikdy ne mystiky. Rozum a logika filozofie a vědy nemohou rozlomit pravidla přirozeného světa, mystik však ví, že všechno má svůj původ v absolutním nic a v absolutním všem, které nepodléhá žádnému zákonu, ale jedině své vůli.

Věda sice souhlasí, že existuje říše zákonů, které podřizují hmotu a energii určitým modelům chování, avšak zatím jen pár vědců přemýšlí metafyzicky. Jak lze očekávat, tyto zákony se projevují v součinnosti se zákony ztělesněnými v asijatickém stromě. Tak fyzický svět je učiněn ze souhry fyzikální energie a hmoty, tedy ze vztahu mezi asijatickou formou a silou. Fyzikové si na této fundamentální rovině nejsou zcela jisti, jak chápat aktivní a pasivní princip, a střídavě uplatňují teorie vlnění a částic a snaží se vysvětlit fyzikální jevy z hlediska toho nebo onoho asijatického pilíře. Třetí faktor středového sloupu se ve vědeckém pozorování často přehlíží. Při výzkumu atomu se však alespoň uznává relativní rovnováha mezi silou a formou.

Atom se skládá ze tří typů částic: elektronů, protonů a neutronů. Elektron je nabit negativní energií, proton je pozitivní a neutron nemá žádný náboj. Zde v základní jednotce fyzického vesmíru se uplatňují principy tří sloupů. Podle moderních zjištění je atom vodíku nejjednodušší a první jednotkou, která se do projevení vynořuje z ničeho. Z prázdnoho prostoru jsou učiněny vodíkové atomy, aby vytvářely rozlehlá plynová pole táhnoucí se na miliony mil. Zde, v acilutické rovině fyzického světa, vyzařuje z vyšších světů Berija a Jecira tvořivá rovina fyzického bytí, jinými slovy - realita substance září z metafyzického stavu ohně do vzduchu, plynu. Tyto procesy pokračují, když zákony jeciratické - vodní - roviny Asija začínají působit. Mraky vodíku začnou přijímat tvar a tečou, neboť se nejdříve shlukují přirozeným a vzájemným přitahováním a posléze se proměňují v jednoduché spirály, které rotují kolem společného středu. Tyto mlhoviny jsou časem stále komplexnější a plně vstupují pod zákony jeciratické sféry světa učinění.

Zvíří-li se shluk vodíku ve vesmíru a těsněji zhustí svou vlastní gravitací, vytvoří se za dlouhá období hustá jádra mraku, která pomalu stlačují své komponenty tak intenzivně, že vznikají hlu-bokotlaké pece. Tato ohniska jsou nakonec pod vahou kosmické síly a formy tak intenzivní, až se rozžhaví v atomové jaderné transformaci a atomy vodíku mění svou fundamentální přirozenost a stávají se atomy helia, které mají dva elektrony místo jediného. Taková událost zvyšuje váhu substance, která se ve fyzickém vesmíru rodí, a spouští reakci, kterou se atomy neustále transformují do těžších a složitějších prvků. Je to zákon ovládající vytváření stále tužší hmoty a spoutanější

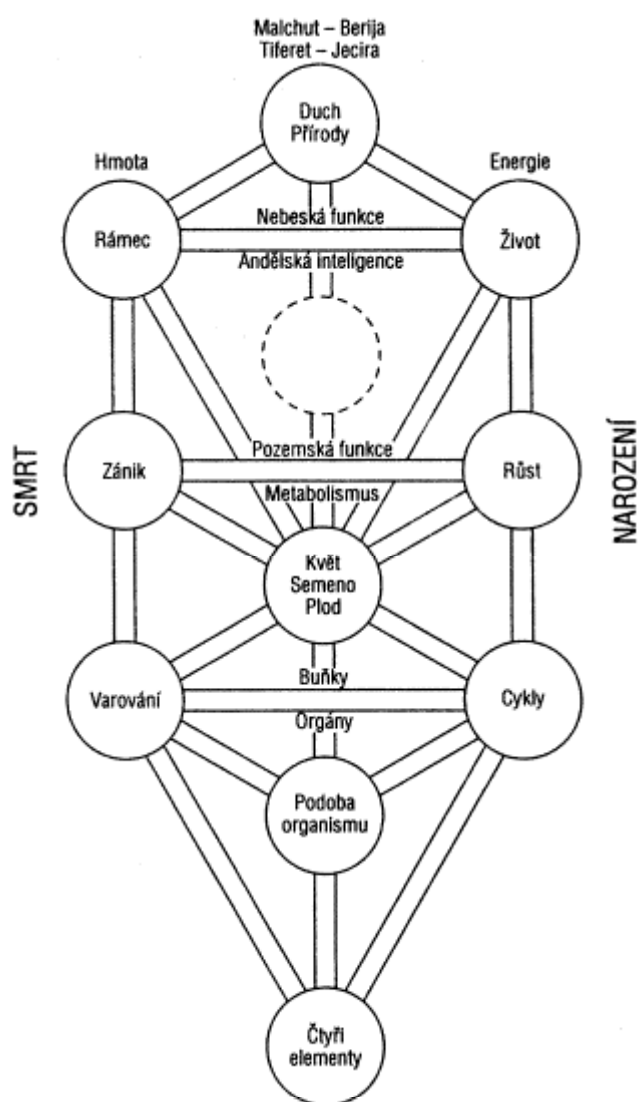
energie. Řetěz prvků se podle něj organizuje do řad, do rozlišitelných oktáv váhy a stavby, které vědci znají jako periodickou tabulku.

Události popsané výše se odehrávají v nejmenších i největších jednotkách hmotnosti a energie. Na jednom konci jsou veliké rotující galaxie a na druhém nekonečná víření elektronů kolem atomového jádra. Obojí je výrazem asijského stvoření, které se vynořuje z asijského vyzářování do formy a hmotnosti, jež je základní bází fyzického bytí.

S uplíváním rozlehlých eónů času prošla atomická, tedy tvořivá rovina vesmíru další změnou, a sice počátkem chemické reakce. Rozličné čisté prvky se tu kombinují, aby vytvořily ještě větší a složitější jednotky - molekuly. Na této rovině probíhá neustálá vzájemná výměna mezi rozličnými kombinacemi prvků. Stupně molekulární složitosti nejsou nekonečné, ale co do počtu jsou přece jen daleko početnější než čisté atomové prvky. Počet jednotlivých prvků, které může obsahovat jedna obří molekula, jejich rozmanité množství elektronů, protonů a neutronů, může vytvářet olbřímí komplex. Je to příklad, jak se sekundární zákony protkávají s primárními, když se věci stávají smíšenější a hustší.

Na astronomické rovině fyzického stvoření zrodily galaktické procesy miliardy atomických ohnisek - hvězd, které v průběhu času vytvářely atomové, chemické a fyzikální ratolesti - satelity. Tato nesevětelná tělesa rotovala kolem jádra své rodičovské hvězdy a vytvářela planetární systémy. V případě naší vlastní sluneční soustavy začalo kolem Slunce obíhat několik planet rozdílných velikostí i chemického složení v jemně vyváženém řádu rychlostí a vzdáleností podle svého vztahu ke sluneční hmotě. Toto fyzické uspořádání se v průběhu miliónů let neustále mění, a sluneční soustava se pomalu vyvíjí nahoru čtyřmi rovinami Asija.

Vezmeme-li pouze naši vlastní planetu Zemi, stejná evoluční situace se odehrává v miniatuře i zde. Země, která se skládá z atomů a molekul, byla původně částí Slunce. Jako taková byla na počátku vyzářena v ohnivých procesech, které měly nakonec utvořit oblak chladnoucího plynu, jenž se vysrážel v tekutinu a potom v pevnou kovovou a minerální kouli obíhající kolem své hvězdy. Po dlouhém období vychládání se zemský vnitřek postupně rozvrstvil do koule, kde se nejtěžší kovové prvky nahloučily ve středu a lehčí minerály zas na povrchu. Přes toto pevné jádro plulo to, čím minerály a prvky byly ještě ve stavu tekutém, a nad tím burácely horké plynné větry, neboť horko se rozptylovalo do prostoru a sluneční světlo dopadalo na povrch. Za čas zemská koule vychladla natolik, aby proměnila své čtyři sféry pevné látky, kapaliny, plynu a záření v relativně mírné živly tedy zemi, vodu, vzduch a oheň. Tento stupeň byl konečnou fází tvořivého sestupu. Zde je Malchut Asija, nejnižší sefira čtyř světů, poslední příčle Jákobova žebříku. Je to místo obratu, další veliký krok v evolučním návratu vzhůru po rozšířeném velikém stromě bytí k absolutnu. Tento krok nastal v posunu od pomalého kovového a minerálního anorganického vědomí vesmíru do zrychlujícího se bdělého vědomí organického života, který se poprvé projevil ve zrození rostlin, jež Země vydala třetího dne stvoření.

Obr. 16. Organický život. Buněčný život uvnitř fyzického světa existuje podle zákonů asijského stromu. Horní tvář, která pramení z ducha přírody v Malchut Berija, vymezuje kosmickou roli života a dolní tvář k tomu poskytuje skutečný fyzický prostředek. V Tiferet je místo, kde Malchut Jecira obsahuje všechny formy každého druhu od semen po květy a plody.

ROSTLINY

Po miliónech roků čistě prvkového bytí vznikl asi tak před 4 tis. miliónů let na planetě Zemi organický život. Vědci nevědí, jak se to stalo, ačkoliv spekulují, že tu třeba napomohly kosmické paprsky přicházející dolů z nebeských světů, které pronikaly předvěkými moři a změnily některé molekulové sloučeniny tak, že se připravily podmínky pro vznik života. Ať už se stalo cokoliv, bylo to naprosto odlišného řádu vůči tomu, co bývalo před tím, protože v jeciratické rovině chemie bylo nové stvoření vyvoláno ze zdánlivě mrtvé hmoty. Toto stvoření, zrozené v minerálním roztoku oceánů primitivní Země, bylo jednoduchým organismem, který se začal reprodukovat, a to bylo něco, co až dosud žádná bytost nedělala. Za čas, možná za další milióny roků, začaly oceány pronikat skrovné rostlinné bakterie. Pod dvěma velikými impulsy stvoření a evoluce, které sestupují a

vystupují po sefirotickém stromě vesmíru, se začaly stávat složitějšími a postupně se specializovaly, až se proměnily z polomolekulárního stadia ve skutečný buněčný organismus.

Podívejme se pro ilustraci, jak funguje sefirotický zákon dokonce i na této primitivní úrovni, na stavbu buňky, která je stavební cihlou všeho organického života. DNA, dezoxiribonukleová kyselina, vytváří buněčnou bázi v podobě dvojitého řetězu molekul. To je aktivní a pasivní sloup. Tyto řetězy zase tvoří jemná vlákna genů, a ta zas aktivní a pasivní páry chromosomů v buněčném jádru. Celý život organismu je souhrou energie a hmoty a mezi nimi je mlhavý smysl živého vědomí. Při smrti se složky opět rozloží na svou elementární formu a sílu a vědomí odchází. Anorganický stav molekul a atomů se opět vrací, dokud sílu a formu znovu nevyužije jiný živý organismus.

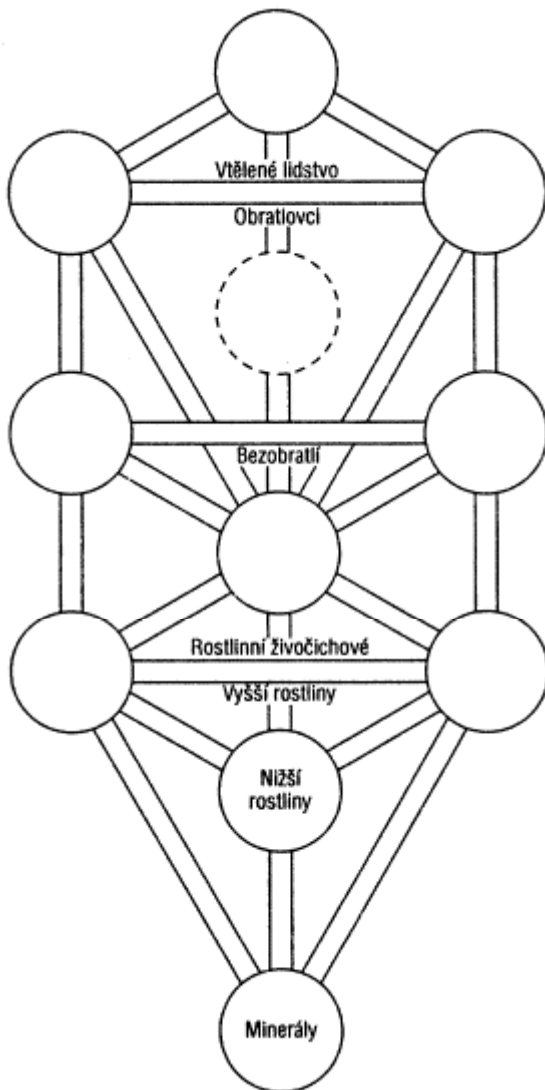
Z kabalistického pohledu toto vylíčení ukazuje, jak horní světy Berija a Jecira zasahují dolů do báze hmotnosti Asija a pozvedají její rovinu nad pouhou fyzičnost. V pojmech rozšířeného stromu světů se čtyři pozemské prvky Malchut Asija pozvedly do Jesod. V tomto prvním evolučním kroku začíná elementární forma a síla vnímat dokonce i svým slaboučkým atomovým a molekulovým vědomím podobu vyššího vesmíru, jak je na okamžik zachycována pro životní cyklus v Jesod Asija. Praví se, že horní rovina je vždy nebem rovině dolní, a tak pro zemské prvky představuje život takový vyšší svět.

Asijatická Malchut se tradičně nazývá první neúplná země a Jesod druhá neúplná země. Termín „neúplná země“ vymezuje sedm rovin od Malchut Asija po jeho Keter, které nemají přímé spojení s dalším světem utváření. Jsou viděny jako stavy, které se samy o sobě nemohou realizovat a potřebují pomoc vyšších bytostí, jakou je například ztělesněný člověk, aby se mohly spojit s vyššími světy.

První rostliny se vyvíjely do různých druhů a rodů po dlouhá časová údobí, která jsou nicméně ve srovnání s hvězdnými cykly jen relativně krátkými epochami. V každé zemské lokalitě i v reakci na nebeské změny přežívaly jen ty nejschopnější. Pozemský faktor byl určován fyzickými, klimatickými i lokálními podmínkami, množstvím potravy a místního soupeření. Nebeská modifikace rostlinného světa byla způsobena hlubokými změnami intenzity a vlnové délky kosmického záření a posunem rovnováhy mezi galaktickými, hvězdnými a planetárními vztahy. Tyto posuny v horních světech byly nesmírně významné nejen pro jednotlivé organismy rozšířené po všech globálních mořích, ale také pro planetu jako jeden celek, který mohl prostřednictvím jejich přítomnosti přijímat a transformovat nový druh energie do pozemské formy. Pro Zemi to byl rozdíl mezi anorganickým a organickým stavem planetárního vědomí, neboť tato zkušenost je součástí planetární evoluce stejně jako lidské. V rámci rostlinného království zvýšilo pomalé rozrůstání specializovaných druhů rozsah kosmických vlivů, které Země mohla přijímat. A tak se stala z hrubé minerální a kamenné koule, obklopené vodami, atmosférickými a elektrickými sférami, koulí senzitivní nejen ke Slunci a vzdáleným hvězdám, ale i vůči ostatním planetárním tělesům, která spolu s ní obíhají kolem Slunce. Podle kabalistické tradice má každá rostlina svou odpovídající planetu a konstelaci. To není pouze astrologický mýtus, nýbrž velice přesný popis pozemské funkce každého druhu a jeho rezonančního ohniska v kosmickém spektru, které přitéká z prostoru. Také tato myšlenka je společná mnoha esoterickým učením.

Ačkoliv se jednotlivé druhy rostlin rozrostly ve složitější, aby vyhověly pozemským i nebeským potřebám, základní model zůstal stejný. To proto, že od počátku se všechny rostliny zakládají na buňce, která, jak už jsme viděli, působí ve vzájemném vztahu tří sloupů a přeměňuje zem, vodu, vzduch a světlo v organickou hmotu. Tento rozvoj lze kabalisticky sledovat ještě dále, umístíme-li rostlinu na asijatický strom. V Malchut jsou přítomny čtyři prvky a Jesod podržuje obrazný plán, podle něhož je rostlina modelována. Tento základ vychází z vyšších rovin stromu, vlastně z Jecira, andělského světa utváření, v jehož centru je koruna Asija, která v tomto kontextu znamená přírodu. Boční pilíře rostlinného sefirotického stromu napomáhají zpracování energie ve hmotu a naopak a střední pilíř přítom nese rostlinné vědomí. Buněčné tělo rostliny se nalézá v dolní tváři, kde Hod a Necach působí jako buněčný komunikační systém a cykly toku. Všechny rostlinné orgány, jako

třeba reprodukční mechanismy, jsou ve veliké triádě Hod-Necach-Malchut s Jesod ve středu, kde se koordinují autonomní procesy, když rostlina pučí, roste, kvete, plodí, odhazuje semena a umírá. Tiferet na vrcholku malé buněčné triády Hod-Necach-Tiferet podržuje všechny esence rostliny pro další cyklus, jenž v buněčné formě a síle vyplní jeciratický model druhu, ať je to lišejník nebo dub, model, udržovaný přirozeným duchem nebo andělem oné rostliny v horní asijské tváři. Chesed a Gevura rostliny ovládají její metabolismus, růst a uvadání a Bina a Chochma zas dodávají schématu rámec a princip života, které ji budou obývat. Tento aktivní vklad přichází prostřednictvím blesku přímo z Keter, tedy přírody, která, jak uvidíme, není pouze jeciratickou Tiferet, středem světa andělů, ale také centrem nižších berijatických duchů v Malchut stvoření.

Obr. 17. Příroda. Klíčový interval Jesod, který se vyvíjí z minerální roviny zkušenosti, je překlenut první rostlinou. Nahoře pokračuje evoluce sedmi sférami v Asija. S lidstvem přichází přímý kontakt s dalším světem. Proto se člověk, který v sobě spojuje všechny spodní sféry, stává tím, co se nazývá „úplná zeině“. Toto asijské privilegium zavazuje lidstvo k tornu, aby působilo jako transformátor mezi vyššími a nižšími světy.

Rostliny jsou vyšší formou vědomí než stav země v minerálních látkách a kovech. Jsou zrozeny z živlu vody a po věky se pohybovaly vstříc dalšímu stupni všeobecné evoluce, která ležela nad hladinou oceánu. Některé rostliny, přitahovány světlem, které se profiltrovalo do šerých hlubin moře, se postupně vyšplhaly zatopenými svahy pánví oceánů a prorazily do vyššího světa čistého vzduchu. Tento impuls vstříc k vyššímu je bytostně vlastní všemu stvoření a ve všem odráží hlubokou touhu navrátit se zpět ke svému Stvořiteli. Minerály a kovy se pozvedly blíž ke svému Tvůrci tím, že se vtělily v rostliny a rostliny zase usilují zdolat další krok ve svém stadiu velkého kosmického cyklu. Rostlinné království se plazilo vzhůru po březích moře na souš a pomalu se rozšířilo po pláních a horách větrem provívaných, když si rostliny začaly rozvíjet lepší dýchací orgány a těmi přímo přijímat vzduch a oheň nebe. Za čas se z několika hlavních linií rostlin, které ustavily své

kolonie na pobřeží, rodí zcela nové druhy. Některé typy flóry zůstávají u moře, napůl uvnitř, napůl vně obou živlových světů, ale jiné po miliónech let přizpůsobují svůj standardní plán kořenů, větví, listům a plodů naprosto nové soustavě podmínek. Toto přizpůsobení se muselo vyrovnávat se vzdušným počasím, které se daleko rychleji mění, a také s mnohem intenzivnějším zářením, které proudí dolů z nekryté oblohy. Asi v té době, kdy rostliny vylézaly z moře, procházela Země dalším posunem v rovinách. Bylo to v předvečer zvířat, dalšího stupínku na evolučním žebříčku.

ZVÍŘATA

Byla doba, kdy ještě nebyly žádné skutečné rostliny ani zvířata, ale jen primitivní forma života. Avšak v určitou chvíli začalo rozlišování uvnitř organického života, jakmile některé ze složitějších organismů poznaly, že si ušetří námahu se sbíráním potravy, když začlení do své buněčné stavby jiné organismy, které už zpracovaly minerály potřebné k udržování života. Kromě toho se u těchto kanibalských bytostí vyvinul i pohyb, který potřebovaly k přežití v oblasti, kde skončovaly všechno, co bylo k jídlu. V tomto bodě je důležité povšimnout si prozřetelnosti, velkého kabalistického principu. Slovo prozřetelnost znamená přesně to, co říká: Nebe „zří“ dopředu vše, čeho je zapotřebí. Tak ve stvořeném vesmíru je vše na svém místě, a jak se projevuje v horním i dolním světě, dostává se mu všeho nezbytného pro kosmický úkol, který má splnit. A tak než se ve vesmíru mohlo uskutečnit království zvířat, musely se planety a horké Slunce spojit a ochladit do globů, které jsou (v tuto dobu) od sebe v určitých vzdálenostech, takže kdesi mezi Venuší a Marsem je teplotní zóna, v níž může existovat organický život. Umístění je přesné, neboť pár miliónů mil sem nebo tam by znamenalo, že podmínky pro buněčné bytosti by byly buď příliš horké nebo příliš studené. A tak se v určitém okamžiku existence Země stalo, že organický život dostal oporu. Slunce během svého života chladne, a tak možná kdysi tuto teplotní zónu zaujímal Mars, a v jinou dobu zase třeba Venuše splní stejnou funkci pro sluneční soustavu, která asi potřebuje, aby jedna z planet nesla organický život, podobně jako přítomnost kvásku je důležitá, pečeme-li chléb. V každém případě na naší planetě se podmínky dlouho připravovaly a nakonec se dostavila správná a přesná chvíle, aby se vynořila nová rovina organického bytí.

První živočichové byli mikroorganismy a sdíleli předvěká moře s královstvím rostlin. Za čas se specializovali, protože se živili nejen okolní flórou, ale začali se požírat i navzájem. Evolučním rozvojem přešli v nižší a vyšší druhy, podobně jako rostliny, ale někteří dodnes zůstávají napůl rostlinami, i když dosahují obrovských rozměrů ve srovnání se svými vzdálenými předky, např. houba. Všichni živočichové dřívějšího období byli mořští tvorové, někteří, jako např. korál, byli relativně statičtí na pilíři formy, zatímco jiní, např. měkkýši, rozvinuli aktivní sloup. Svou stavbou jsou však stále dost elementární podobně jako předvěcí trilobiti. Když impuls vzejít a odvíjet se stoupal sefirotickým stromem zvířecího království, posunulo se vzhůru řízení každé jednotlivé bytosti autonomním nervovým systémem, který se soustřeďuje v Jesod, k centrálnímu nervovému systému, jenž se rozvinul v Tiferet. A tak říše zvířat, ač založena na buněčném modelu nižší rostlinné tváře, měla vyšší rovinu vědomí než rostliny, jejichž Tiferet se omezovala na velmi ohraničený rozsah toho, kam dopadlo jejich semeno. U zvířat nebylo zapotřebí rostlinného procesu náhodného opylování vodou nebo vzdušnými proudy či živočichy, kteří přeletují. Jejich centrální nervový systém jim dal pohyblivost v páření i lovu, a tak se opět rozvíjel druh tím, že přežívali nejchytřejší a nejprizpůsobivější, protože slabí vymírali a nerozmnožovali se.

Sefirotický model zvířete převedený na strom se při povrchním pohledu neliší od modelu rostlin vzhledem k buněčnému základu. Zvířata přijímají a vylučují, dýchají a rozmnožují se, místo mízy zajišťuje jejich metabolismus krev, ale proces jako takový je stejný. Hlavní rozdíl je v tom, že zvíře, které se soustřeďuje v asijské Tiferet, má přímý kontakt s Daat svého těla. Touto cestou si uvědomuje svou vlastní sílu a formu, svůj růst, proces rozkvětu a stárnutí ze svého individuálního hlediska na rozdíl od všeobecného pohledu, který mají rostliny podle svého druhu. To vedlo k rozvoji vztahů mezi zvířaty, neboť jednotliví tvorové se viděli v soupeření malých a velkých, přátel i nepřátel, mladých i zralých, samečků i samiček. Tak se zrodilo království takového řádu,

jaký nikdy nezažil žádný dubový les, protože pohyblivost a citlivost zvířatům umožnila pružné sdružování, páření a modely vztahů ve společenství. Takové zvířecí kolonie, ať už těsná společenství nebo řídce roztroušené rodiny, se rozšířily po celém světě a vytvořily druhou pozemskou síť organického vědomí. A navíc se rozvinuly ve vrstvách od stvoření na dně oceánů, přes hloubky měkkýšů a ryb a nesčetné živočichy žijící na pobřeží, přes skupinu obojživelníků až po první skutečně pozemská zvířata. Milióny let trvalo těmto vrstvám, než se rozvinuly. Každá epocha ještě pokročila co do složitosti, která sloužila jak potřebě živočicha adaptovat se na prostředí, tak i potřebě země mít lepší organické nástroje, aby jimi mohla přetvářet přítok, který proudí z nebe. Po určité věky vládl hmyz jako nejvyšší, potom plazi a poté savci a každá skupina plnila svůj kosmický účel, jak se země rozvíjela v rovinách stoupajících od kolektivního vědomí bezobratlých k vědomí vyspělých obratlovců.

Podíváme-li se na sefirotický strom říše zvířat, vidíme, že horní tvář je ryze živočišná a dolní tvář dosud rostlinná. Hlavní rozdíl mezi oběma říšemi tkví v tom, že vědomí zvířat se manifestuje v Daat, která leží přímo pod Moudrostí a Porozuměním přirozeného světa Asija. Zvíře má mozek, kde se v organické síle a formě, jež vytváří jeho bytost, uchovává paměť. A tak zvíře může do větší nebo menší míry užívat svého rozumu prostřednictvím nervového systému a v některých případech dokonce snít a nechat probleskovat svou Daat představy, které děsí nebo těší jeho centrální nervový systém v Tiferet. Avšak ani sebelépe vyvinutý mozek žádnému zvířeti neumožní obejít andělskou bytost v jeho Keter. Tady sídlí archetypální duch jeho druhu, Velký tygr nebo Velký medvěd, jenž byl stvořen v Berija.

Zvířata obývají Zemi možná milióny let, ale nemají moc měnit podmínky, v nichž žijí. Žijí v přesně vyvážené ekologii, která neustále přesouvá své těžiště, takže nadbyteční tvorové přestávají mít další oporu a rodí se nová stvoření, která odpovídají dané době. Takové jsou asijské fyzické manifestace jeciratického utváření modelů, které byly stvořeny ve světě Berija. Prozířetelnost, která dohlíží na dolní světy, je všechny předvídala. A tak stále existuje Velký brontosaurus a Velký dronte, avšak dnes pouze jako původní duchové - anebo se dokonce v tuto chvíli jejich formy možná vyvíjejí na jiné planetě ve vesmíru, která dosáhla příslušné úrovně pozemské evoluce.

Zahrada Eden se všemi jeciratickými formami flóry a fauny se postupně manifestuje v Asija. Pomalu, ale jistě, se naplňuje sedm stupňů neúplné země, jak se evoluční roviny rozdělují na minerály, nižší rostliny a vyšší rostliny, rostlinné živočichy, bezobratlé a obratlovce - a konečně člověka, který v našem výkladu dosud nesestoupil z ráje.

Fyzický svět Asija je stvořen z ničeho. Jeho částice a vlny skládají stavební kvádry, na nichž jsou založeny všechny fyzické prvky. Tato atomová rovina se přes svou miniaturnost snoubí s rovinou galaxií a Slunce, a cokoliv se stane v hvězdných světech, dotýká se světa atomů. Stejně tak i molekulová říše má korelaci k planetám, které se skládají z molekulárního uspořádání. Tato planetárně molekulová interakce operuje na chemické úrovni a do svého pole zahrnuje všechny atomové a elektromagnetické faktory, které zakládají život na - řekněme - planetárním povrchu. A opět lze pozorovat tento proces snoubení hořejška s dolejškem, tedy zákon korespondencí, i na úrovni buňky, kde příroda vládne všem buňkám i tělesné formě, kterou si budují, aby obsáhly aktivní sílu života. Všechny roviny Asija obsahují a nesou vědomí a vůli středního pilíře a jsou v tomto vědomí i vůli také obsaženy. Velké a malé se navzájem ovlivňuje, jak se organická i anorganická látkovost pomalu vrací zpátky ke svému vlastnímu zdroji.

Rostlinné a živočišné druhy přicházejí a odcházejí v dolní tváři Asija. Každá generace je pouze kratičkou manifestací ducha svého archetypu. Každý druh je předurčen k tomu, aby uskutečnil a pozvedl vědomí planety, dokud nezemře a opět nerozptýlí svou sílu a formu zpátky v zemi. Z toho důvodu se organický život nazývá „neúplný“, protože nemůže udržet vědomí mimo buněčné tělo, nemůže dolů přinést nic vyššího než všeobecné zákony přírody, které vévodí Koruně Asija. To proto, že dokonce i příroda je upoutána. Ačkoliv příroda je velký duch se všemi andělskými zástupy, které formují a vytvářejí každou rostlinu i živočicha, přesto nemůže skutečně sestoupit pod asijskou Korunu, aby Zemi přímo obývala nebo ji prožívala, nebo pozvedla její bytí z fixní polohy ve

čtyřech světech tak, aby mohla Boha vnímat a napomáhat Bohu Boha vidět. Tento úkol musí vykonat jedinečné stvoření, které může proniknout závojem mezi světem přirozeným a světem nadpřirozeným. Způsob, jak byl tento poloandělský duch uveden do Asija úzce souvisí s kosmickým bojem mezi řádem a chaosem. Přirozený svět se jej dotýká dramatem dobra a zla, v němž se odehrává historie lidstva v jeho královstvích. A tak v lopotě lidských bytostí zrozených v těle prožívají minerální, rostlinné i živočišné říše vyšší světy a tím se účastní dokonalosti. Tato možnost urychlila evoluční hledání takové dokonalosti, která by z fyzického světa Asija vědomě učinila zrcadlo Boží.

13. Zlo

Vzpomeneme si, že původ zla leží v prvním oddělení berijatického světa od Acilut. Tady opouštějí stvořené bytosti přítomnost Boží, a tím začíná nedokonalost. Tato nedokonalost vzrůstá, čím je stvoření dál od světa dokonalého. Dalším důsledkem oddělení je, že zlo má stále pevnější půdu s každým uskutečněným nižším světem, protože jeho obyvatele poutá stále větší počet zákonů a větší spletitost. A tak jsou bytosti v Asija pevně spoutány a jakékoliv malé přestoupení početných pravidel může být bolestné nebo dokonce stát život. Na první pohled se tato situace zdá nespravedlivá, ale nesmíme zapomínat, že čím dále je bytost od přímého světla EJM SOF, tím méně si uvědomuje fundamentální zákony, a tak je nutné krotit její nevědomost, aby příliš neškodila sobě nebo jiným. V zásadě existují dva rozdílné druhy zla: jedno je kosmické a slouží nezbytné mechanické funkci vylučování odpadu a nemocí, druhé zlo je vědomé a je nahlíženo jako zkušební fenomén nebo uplatňování svévole. Zlo začíná stvořením. Koření v prvním oddělení od neměnného a věčného. Zlo je síla a forma, které vyvolal moment stvoření, ale které nemají specificky uspořádaný směr - tak jako rakovinné buňky. Důvodem je, že zlo se všeobecně spojuje s oběma vnějšími pilíři, funkčními aspekty kosmického působení bez vědomého usměrňování středním pilířem. Kdyby byly síla a forma ponechány samy sobě, pokračovaly by v expanzi a kontrakci ad *infinitum*, buď jako jednotlivé buňky anebo v oscilujícím modelu, který by postupně rozdrobil vesmír na kousky, pokud by ovšem nevybuchl štěpením nebo se nezhroutil pod pouhou kompresí. Náš současný vesmír je v relativní rovnováze, ale jak už bylo naznačeno, dosud existují zbytky dřívějších vesmírů na metafyzické levici a pravici současného vesmíru. Tyto pozůstatky stále obsahují značnou hybnou sílu a hmotu, ale mají mizivý, ne-li žádný organizovaný smysl, protože jim chybí střední pilíř. A tak tyto kosmické hordy působí mechanicky a připojují svoji chaotickou sílu a formu ke každé uspořádané síle a formě, která se jim dostane na dosah. To se stává, protože dychtí jako všechna ostatní stvoření po zdokonalení a dokonalost je přitahuje jako svíčka můry. V dobře rozvřeném vývojovém systému však pro ně zřejmě není místa, a tak se snaží ve svém pokrouceném hledání dokonalosti proniknout, prolomit nebo vysát sílu a formu současného vesmíru, aby tak získaly přístup k žebříku evoluce nebo si vytvořily svůj vlastní. Motiv zla je ironicky často dobrý, ačkoliv jeho metody jsou nezákonné už proto, že postrádají řád.

Myšlenka, že zlo je přirozeně dobré, kabale nepřipadá nikterak zvláštní ani podivná. Vně absolutna všeho neexistuje nic, proto se i zlo muselo původně vyzářit z Boha. Možná se ptáme proč? Kabalisté to vykládají mnoha způsoby. Někteří míní, že všechno zlo vychází z levého pilíře formy čili přísnosti, a tedy je to princip soudu a přísnosti, který se táhne celým stvořením. Tak např. levá strana se někdy také nazývá „hořká“ oproti „sladké“ straně milosti. Tato koncepce zrodila celou literaturu o zlém impulsu levé stany a démonických postavách za ní, které se jeví jako pokušitelé a zhoupci. Tato „zlá“ levice je vlastně milosrdně aplikovaná spravedlnost Boží, která v konečných stádiích hříchu neúprosně naplňuje přísnost, aby napravila rovnováhu, ale ne vždy chápeme tuto přísnost jako milosrdnou, ledaže se na ni díváme skutečně pokorně. To dále vede k pojetí, že existuje několik druhů tzv. zla. Ve fyzickém světě jej lze pozorovat nejsnadněji a to také dává vhled i do procesu zla v neviditelných říších.

Každý proces, ať kosmický nebo lokální, má své zákony. Tyto regule ovládají procesy a zajišťují, aby fungovaly výkonně. Tak např. lidské tělo je jemně vyladěná organická mašinka. Vše, co

ji příliš rozehřívá nebo příliš ochlazuje a překáží jejímu běhu, je zlé - podle jejích měřítek. A podobně také sice konzumuje palivo ve formě potravy, ale musí i vylučovat, aby se zbavila přebytečných látek a získala místo pro další palivo, které se má přeměnit v energii. Vylučování, ať už tekuté či pevné, kůží nebo organickými kanály, je nepříjemné, ale nezbytné, protože bez něj by se organismus ucpal a tělo by zemřelo. Takže nepříjemnost vylučování není bez účelu. Pro bytost, která se výkalu zbavila, má pachut' zla, ale výkal sám o sobě je dobrý, protože obsahuje mnoho prvků a organismů, které by však zdravému tělu škodily. Instinkty tedy tělu praví, aby se co nejdále vzdálo od vyloučené látky. A tak co se jeví nepříjemné nebo zlé, nejen že plní životně důležitý cíl jakým je čištění organismu, ale také přenáší nyní nepotřebnou sílu a formu z hlavní oblasti určité činnosti do jiné, kde může být užitečnější, jako např. hnojivo. A totéž se děje i v kosmickém měřítku.

Vedle démonických výrazů síly a formy na obou stranách tří nižších uspořádaných světů existuje ještě přítomnost zla známá jako peklo. (Peklo se někdy nesprávně nazývá propastí, tedy jedním ze jmen pro Daat a odvozuje se od slova *tehom* v Genesis. To je propast, nad níž se vznášel RUACH ELOHIM, Duch Boží.) Peklo se alegoricky klade pod Malchut Asija. Podle tradice se jmenuje gehinom nebo gehena. Tento název pochází od jména hlubokého údolí na západ od Jerusaléma (Jošua, 15,8), kde se konaly dětské oběti, než Izrael zabral tuto zemi. Sloužilo také jako skládka odpadků a sem se přinášely mrtvolky nemocných zvířat a popravených zločinců. Lze si představit, že se toto místo stalo žumpou světa, a kabalisté, kteří toto údolí vlastně nikdy neviděli, také skutečně po staletí budovali rozsáhlou mytologii kolem jeho představy. Údolí Gehinom se stalo nakonec synonymem pekla, tj. místa, kde se vše musí znovu rozrušit až na své základní elementy. Tato koncepce se zakládá na stejných zákonech, které jsme aplikovali na tělesnou exkreci, kdy nakonec druhotný proces, jenž vše rozkládá a odděluje, pročistí organické a anorganické kombinace do čistých elementárních stavů pro nový oběh. Stejně zákony právem přísluší i podsvětí - peklu, jámě, kde se přijímají, pročištějí a připravují k novému použití znečištěné a špatně fungující kombinace síly, formy a vědomí, které už nadále nemají své místo v uspořádaném těle stvořených světů. Ve vesmíru nic nepřijde nazmar.

Lze si představit, že takové místo nemůže být nikdy příjemné, protože bytosti a věci, které je obývají, jsou nutně tak či onak přebujelé nebo zdeformované. Navíc jejich krystalizace musí být nesmírně rigidní, protože jsou spoutány největší koncentrací zákonů ve vesmíru, a to je omezuje, aby nebyly sobě nebo vesmíru příliš nebezpečné. A tak jsou prý uvězněny, v jednom ze sedmi paláců nečistoty, zatímco se jejich nečistoty taví, spalují a odlévají jako kovy během živlového a chemického čištění. A skutečně se k popisování pekla a jeho někdy pomalých a někdy násilných metod extrémního tlaku, žáru, chladu a geologických eonů času užívá symbolika z kovových a minerálních říší. A to je další důvod, proč se peklo klade pod Malchut země.

Kosmické zlo se v kabale nazývá kelipot nebo klifot, což doslova znamená „kůra“ nebo „skořápky“. Původ tohoto termínu je dvojitý. První vychází z představy, že vesmír je uspořádán jako řada oříšků a skořápek. První jádro, světlo EJM SOF , uzavírá první skořápku prvotní koruny. Druhou skořápkou je první Chochma, která kryje první Keter. Chochma se pak stává jádrem pro Bina, a tak dále. Každá sefira, potom i svět, obklopuje vyšší sefiru a později je sama ve skořápce dalšího a nižšího světa. Za Malchut Asija přicházejí tlustší skořápky, až na samém konci je kovová skořápka ze všech skořápek nejhustší, která v sobě sotva má nějaké světlo EJM SOF. Zde prý opravdu sídlí jen mdlá jiskřička Boží, protože toto místo je Bohu nejvzdálenější. Podle učení jsou obyvatelé této sféry k tomuto místu připoutáni až do posledních dní na konci velkého kosmického cyklu šemita. Na šabat světového jubilea budou vězňové nejhlubšího Gehinom vysvobozeni ze svých pout.

Druhý význam slova kelipot znamená, že se může všechno - událost i bytost - stát kelipotic-ká, podobná skořápce, jestliže se jim vezme středová osa, *raison d'etre* vědomí. Nastane-li taková situace, pak nad nimi mohou démonické říše za levým i pravým sloupem získat nadvládu a užívat je a žít se touto silou a formou, které už nemají směr. Takový případ lze vidět u mentální manio-depresivní poruchy, kde nemocný lítá od manického aktivního stavu síly do pasivní depresivní situ-

ace formy. To se obyčejně stává, jestliže člověk nemá žádné skutečné středové směřování, takže ho ovládají funkční strany jeho přirozenosti. Ve světle zobrazení kelipot není výraz „být d'áblem posedlý“ daleko od pravdy. Podle Jungovy psychologie se to stává, když se ten či onen funkční archetyp nevědomí zmocní vlády nad člověkem.

V předvečer lidstva na zemi vstoupilo do Asija vědomé zlo. Před tím žádné stvoření nejednalo mimo zákony svých přirozených potřeb a vše bylo v rovnováze. Přítomnost poloandělských bytostí na zemi přinesla morální otázku dobra a zla, otázku jedinečnou pro individuálního člověka.

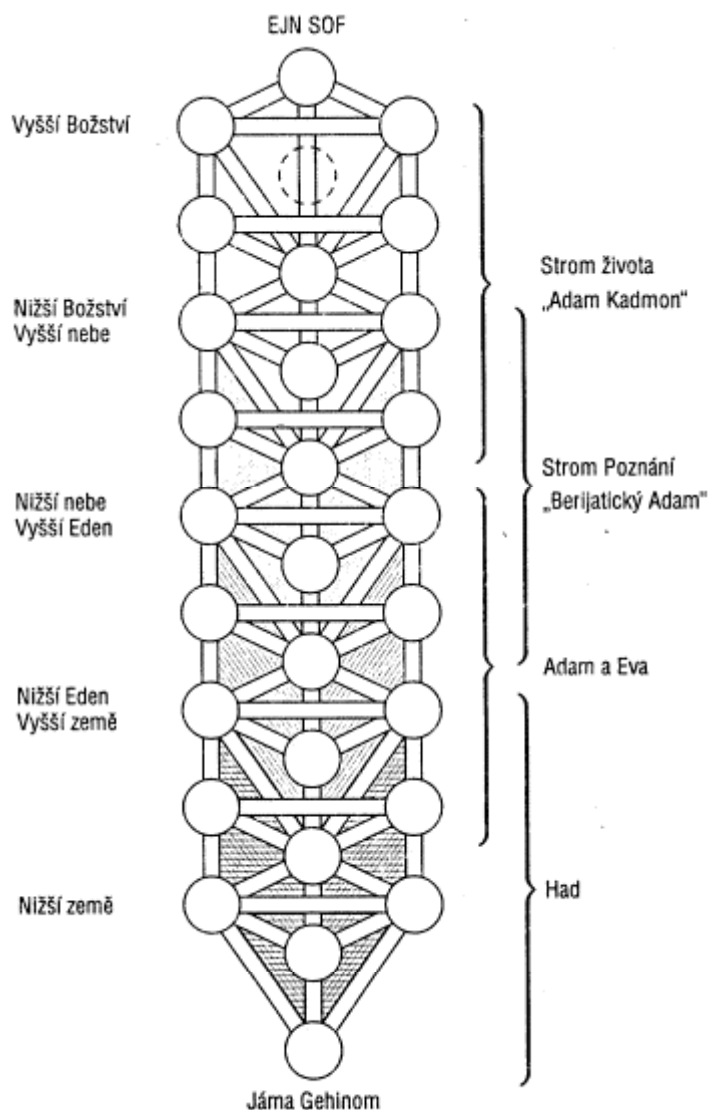
Vědomé zlo je zcela odlišného rodu od zla mechanického a funkčního. Znamená to *vědět*, co se dělá a který zákon je porušován. Avšak tato forma zla zas není jenom jednoduše černobílá záležitost, jak se domnívá většina moralistů. Působí v něm dva zcela odlišné druhy pokušení. Jeden pokušitel ví, co dělá, a zkouší, aby ověřil vnitřní celistvost řádu, zda je například nějaká situace nebo lidská bytost skutečně dobrá a spolehlivá, dostane-li se do úzkých (a o to v kosmickém plánu jde). Druhý pokušitel je rozvratnický jen kvůli mizerii samé a pro své vlastní potěšení. První pokušitel může být z rodu duchovního, andělského nebo dokonce démonského, zatímco druhý obvykle bývá lidského rodu, ačkoliv i menší nelidské bytosti se mohou pokoušet rozbít.

Snad nejnámějším pokuшитelem z eljonim sídlících nahoře je d'ábel neboli Satan. Podle tradice býval jedním z největších duchů, ale padl, protože se vzpíral Bohu. Ať je to pravda nebo ne, v Jobovi se skutečně zaznamenává, že Satan byl jedním z benej ELOHIM, synů Božích. Byl vyslán v roli pokušitele, aby vyzkoušel Jobovu věrnost, a skutečně také vzal Joba do pekla i zpátky, aby vyzkoušel jeho víru v Boha. V Satanově pokynu je však jasná podmínka, že temný duch si nesmí vzít Jobův život. Říká se tím, že v Jobovi a ve všech lidských bytostech nelze uhasit jejich božskou část, byť by se jejich vnější pilíře sebevíc zničily a rozbily. Job měl toto právo, protože se narodil jako člověk, a žádný duch, anděl ani démon mu nemůže přímé spojení s jeho Stvořitelem vzít.

K Satanovi se pojí i jiné jméno - Samael, sefirotický archanděl berijatické Gevura. Archanděl smrti Samael bývá opět nesprávně považován za zlého, ale my už víme, že smrt je kosmickou funkcí kontrakce. Kdyby se síla periodicky neoddělovala od formy, neexistoval by růst a obnovování vědomí, které se mezi nimi drží na středovém sloupu. Smrtí se rozptýlí opotřebované tělo v dolním světě a vyšší organismus vědomí zatím sjednotí své bytí, než se vrátí, aby se dole vtělil, nebo než vystoupí o stupeň výše. Poslední oddíl této knihy se zabývá tímto eschatologickým procesem.

Snad nejlepší záznam o vědomém pokušení máme ze zahrady Eden. Tady začíná zcela nový příběh, jiný než o jakém jsme doposud hovořili. Až dosud náš výklad popisoval zrození světů, jejich propojení a všeobecnou topografii i obyvatele. Do této chvíle je všechno víceméně na svém místě a projevený vesmír dobře funguje v rámci svého účelu zrcadlit podobu Boží ze všech rovin bytí. Lidstvo ve svém normálním stavu vědomí žije ve formě Adama a Evy v jeciratickém světě a dole obíhají duchové a formy rostlinných a živočišných stvoření, vtělují se a zase vystupují ven ze svých živlově organických těl, která obývají fyzický vesmír Asija. A tak svět projevený, svět tvořící i svět formující spolupracují v harmonii, protože duchové odpovědní za fungování stvořeného bytí udržují všeobecnou rovnováhu v uspořádaném procesu tohoto jedinečného kosmického cyklu. Ale v tomto vesmíru před pádem existuje ještě jedna proměnná, jeden riskantní faktor, a to dvě lidské bytosti v zahradě Eden. Ti dva, jediní tvorové v plné podobě ELOHIM, mají možnost volby, a tu je třeba ověřit.

14. Pád

Obr. 18. Pád. Tento obrázek zachycuje různé roviny Jákovova žebříku, o nichž mluví Genesis. Věčný Elohim může z vrcholu sestoupit přes acilutickou Malchut až do Edenu Jecira a had dosáhne z Asija až k Tiferet Edenu. Oddělené pilíře světa utváření, Adam a Eva, přijaly fyzická těla při pádu z milosti, tj. z přímého kontaktu s Acilut, protože byly anděly vyhnány z ráje dolů do přirozeného světa Asija. Pod Asija se rozkládá nejnižší říše pekla.

Jeciratický člověk Adam byl postaven do zahrady Eden, aby ji obdělával a střežil. A pak JAHVEH-ELOHIM přikázal živé duši Adamově, aby jedl z každého ze všech stromů světa utváření, kromě stromu poznání dobrého a zlého. Kabbalisticky to znamenalo, že jeciratický Adam byl nejen upoután ke svému vlastnímu světu (nebyl dosud v přirozeném světě dole), ale že se nemohl ani podílet na světě Beníja nahoře. Kmen stromu poznání je však uprostřed, na Daat Jecira, což umožňuje přístup do světa stvoření, kde začalo dobro a zlo oddělením Berijatického bytí od Božího. Toto místo (Berešit 2.17) se nezmiňuje o stromu života, o světě Acilut, protože podle ELOHIM byl mimo dosah jeciratického Adama.

Potom řekl JAHVEH-ELOHIM: „Není dobré Adamovi být sám. Učiním mu pomoc (ecer ke-negdo) jako jeho protějšek“ - tak zní jeden překlad. Učinění druhá se objevuje poté, co JAHVEH-ELOHIM zformoval z hlíny každé zvíře polní i všechno ptactvo létavé, tedy potom co JAHVEH-ELOHIM přivedl Adama před všechny živé bytosti nefeš chaja (-ot), aby viděl, jak je pojmenuje. Tím má mít Adam možnost uplatnit svobodnou vůli, kterou jako podoba Boží dostal jedině člověk. Po tomto důležitém činu, kdy se prokázalo, že člověk byl skutečně hospodářem světa utváření, přivedl JAHVEH-ELOHIM na Adama spánek, stav zcela nový a nižší než ten, na který byl člověk zvyklý. V kabale se tento spánek nazývá stavem katnut, čili menší stav vědomí, na rozdíl od vyššího stavu gadlut. Viděno na stromě Jecira: Adam byl dočasně upoután k dolní tváři, když byla Eva vyjímána z jeho boku. Takový sestup vzdálil Adama z horní tváře utváření, a tedy z dolní tváře stvoření, kde je Adam mužem i ženou. A tak se vynořila Eva ve skutečně oddělené formě, ženská strana Adamova. Když se Adam probudil, tedy navrátil do stavu gadlut horní tváře Jecira, zaujala Eva ženskou pozici Bina ve vztahu k Adamově Chochma na aktivní a pasivní hlavici ráje.

Verš, který následuje po stvoření Evy, potvrzuje oddělení jeciratického Adama a Evy od berijatického Adama „obou v jednom“. Adam říká: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla“, tj. ona je ze stejného světa. „Bude nazvána (išá) ženou, neboť byla vzata z muže (iš).“ Je tedy receptivním pilířem, jenž má svůj původ v pilíři činu. Zde je protějšek muže, pomocník jemu rovný. Skutečné oddělení od horních světů přichází ve verši: „Proto opustí muž svého otce i matku“ čili Berijatické pilíře síly a formy, „a přilne ke své ženě a stanou se jediným tělem“, budou tedy jako oddělené spojení, jedním celým světem, který jim rodem náleží. Druhá kapitola Genesis končí pozorováním, že oba pilíře o sobě nevěděly, že jsou dvě bytosti. Nestyděli se (kořen tohoto slova znamená „být oddělen“) jeden před druhým. Svět Jecira dosud neměl prvku, který by v něm rozšířil dělení - had dosud s Evou nepromluvil.

A had, jenž podle biblického mýtu v té době stál zpříma, byl nejzchytralejší, arum, nebo (podle významu kořene tohoto slova) nejcitlivější či nejvnímavější z tvorů. Tento vzpřímený postoj naznačuje, že had byl jednou z těch bytostí, jejichž tělo sahalo z andělského světa Jecira dolů k přirozenému světu Asija. Znázorněn na Jákobově žebříku se had táhne přes obě nejnižší tváře světového schématu. Jako částečně andělský tvor mohl rozmlouvat s Evou, již lze někdy pokládat za jeciratickou triádu Gevura-Chesed-Tiferet duše oproti triádě Chochma-Bina-Tiferet ducha, kterou představuje Adam. To vůbec není v rozporu s pojetím dvou pilířů, protože had se setkává s Adamem i s Evou v Tiferet Jecira.

V povaze smyslovosti je, že má stále hlad, že je věčně zvědavá, že hledá vzrušení, a tak když nefeš neboli zvířecí duše utváření, kterou symbolizuje had, oslovila pasivní stranu duše nešama¹ - Evu, byla Eva dle své přirozenosti receptivní vůči nižšímu, avšak aktivnímu principu. Nedbala následující rozmluvy, jaké důsledky hude mít, když sní ovoce zakázaného stromu. To můžeme pozorovat i my ve svých vlastních zvířecích vrstvách, protože nefeš nedohlédne za svůj pocitový a senzorický obzor. A tak i když je pravda, že argumenty těla jsou na místě, nikdy se o nich neuvažuje do hloubky, což ostatně ukazují výsledky mnohé pošetilé chvilkové vášně. Eva se tedy nechává svést návrhem hada, ačkoliv, jak si všimneme, had sám ovoce nejí, tj. není s to převzít onu zodpovědnost. Eva i Adam, jenž byl nakonec zatažen do této záležitosti, protože byl druhým sloupem, si při jídle ze stromu poznání náhle uvědomují, že jsou nazí, protože svým přímým kontaktem s Bina byli s to vnímat svět nahoře, a tak si uvědomili svůj jeciratický stav nevinnosti. A právě v tomto bodě vstupuje JAHVEH-ELOHIM do zahrady, kterou světil péči jeciratické dvojice. Bat kol, hlas Boží, kterým se projevil z Daat Jecira, se zeptal Adama a Evy, kde jsou.

Otázka „Kde jsi?“ neznamená, že by Bůh nevěděl, kde jsou, ale ptá se, zda Adam a Eva vědí, kde jsou, protože už nejsou na svém správném místě. Adam odpověděl: „Uslyšel jsem (nebo všiml

¹ V této knize se termínu nešama užívá pro duši a ruach pro ducha podle biblické tradice, kde je ruach nadřazena, protože se ruach ELOHIM objevuje v Cenis 1 jako první

jsem si -šamati), že v zahradě je bat kol,“ Adam se tedy začal stydět, že není ve svém původním stavu, když si uvědomil Daat Jecira. Tuto skutečnost však nemohl zakrýt ani před sebou ani před svou ženou, protože nyní věděli více, než jim ve světě utváření příslušelo, a tak už dál nemohli nevinně žít ve světě, nad kterým byli ustanoveni pány. Ve výslechu, který následoval, se první impuls neposlušnosti vrátil zpátky k hadovi, který ztratil svou vzpřímenou postavu a musel klesnout níž než zvířata polní v přirozeném světě Asija. A navíc byl stvořen oboustranný trest nepřátelství mezi hadem a ženou a jejich semenem po všechny dny jejich života na zemi. Na rozšířeném stromě je vidět, jak hlava hada zbaveného končetin, nefeš v Tiferet Asija, kouše do paty lidstva, jehož psychologický strom má Malchut na stejném místě.

Kvůli své neposlušnosti bude Eva v bolestech rodit své potomky v Asija, kde s nimi bude přebývat pod větším počtem zákonů, které působí v přirozeném světě. A za svůj hřích, že přijal iniciativu pasivního pilíře, byl Adam potrestán tak, že musí užívat aktivní princip a v potu tváře dobývat v Asija svůj chléb, místo aby jej měl snadno na dosah jako v ráji. Takto byli Adam s Evou vyhnáni z ráje, ze světa Jecira dolů do Asija. A ještě něco: ELOHIM postavil cherubíny, aby střežili cestu ke stromu života, a tím předešel dalšímu zneužití dobré vůle, kterou si Adam s Evou stále uchovali. Aby Adam a Eva, kteří nahlédli do povahy a zákonů stvoření, už nebyli dále pokoušeni a nejedli z acilutického stromu života a božské podstaty a nestali se věčnými tak jako ELOHIM (Genesis, 3,22).

Takto tedy padli otec a matka lidstva. Aby jim umožnil sestup do přirozeného světa, udělal pro ně ELOHIM oděvy z kůže, které si Adam s Evou oblékli přes své jeciratické duše. Tyto kůže -organická těla -podléhají všem minerálním, rostlinným a zvířecím principům, které jím jsou vrozeny a které působí v Asija.

Vtělením muže a ženy u paty Jákobova žebříku se fyzicky projevilo rozdělení obou pohlaví tak, jak už existovalo v království rostlinném a živočišném. A v této situaci se ocitá i dnešní lidstvo, pouze s tím rozdílem, že od této pradávnej události se už narodili lidé, kteří se snažili najít opět bránu Edenu. Některým se to podařilo a dokonce postoupili za Eden do nebe a ještě dál do věčného světa vyzarování. Toto pokání, tedy návrat tešuva, je možné prostřednictvím daru svobodné vůle, který dovoluje milost Boží. A tak má lidstvo, Boží podoba, šanci vykoupit se a náhodně nebo záměrně napomáhat Boží vůli patřit na Boha ve všech světech.

Nikdy se nedozvíme, zda byl pád součástí původního Božího úmyslu nebo ne. Můžeme se jen dívat na skutečnost, ve které nyní žijeme, a to je vše. Člověk je jediné stvoření, které si uvědomuje sebe sama, které se může rozšířit po všech světech. To naznačuje, že může stoupat vzhůru po Jákobově žebříku, ačkoliv stále žije v těle, míjet anděly, archanděly a dokonce ELOHIM a sjednotit se s absolutnem. To vyvolává otázku:

Jaká je tedy plná přirozenost lidí? Proč se Adam a Eva tolik liší od tachtonim, kteří jdou připoutáni k bytí nahore? Následující díl této knihy se pokouší zkoumat tyto otázky a vyložit vztah lidstva k Jákobovu žebříku a jeho silám a závazkům podle kabalistického učení i moderního vědění. Za povšimnutí stojí jedna židovská legenda o tom, že jednou ze sedmi věcí stvořených před stvořením nebe byl hlas, který volá: „Vraťte se, děti člověka!“ A tak byl možná pád předvídan, ne-li dokonce zamýšlen.

ČLOVĚK

מה־אנוש כִּי־תזכרנוּ ובן־אדם כִּי תפקדנוּ:
ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו:

Co je člověk, že na něho pamatuješ,
syn člověka, že se ho ujímáš?
Jen maličko jsi ho omezil, že není roven Bohu,
korunuješ ho slávou a důstojností.

(ŽALM 8)

15.

Vtělení

Připomeňme si, že mýty obsahují tolik informací jako esoterické diagramy, čteme-li je z náležitým vhladem, a podívejme se na počátky lidstva.

Biblické legendy nám vyprávějí, že mezi andělskými zástupy propukla neshoda, když jim Bůh sdělil svůj záměr stvořit člověka. Andělé levého křídla, levého pilíře berijatického a jeciratického světa byli proti tomuto plánu, protože lidstvo bude porušovat zákony formy, a andělé pravého pilíře zas tvrdili, že člověk bude uskutečňovat milosrdenství a lásku. Tento rozkol pramenil ze skutečnosti, že člověk jako podoba Boží bude mít aktivní svobodnou vůli, tedy dar, který žádný anděl ani čistý duch nikdy neměl ani nezažil. Anděl pravdy například prohlásil, že lidé budou lhát, protože si to budou moci vybrat, a to že zplodí zlo. Je ironií, že tuto hádku ještě více rozdmýchal Satan, jenž byl tehdy ještě jednou z největších nebeských bytostí. Satan rozhodně odmítl myšlenku, že by on i ostatní tvorové měli považovat člověka za sobě nadřazeného. Bůh vyslechl všechna pro i proti, i když věděl, že lidé budou konat jak dobré, tak i zlé.

Když si konečně zástupy uvědomily význam Božího mlčení, tedy že člověk se má stát zvláštním tvorem, zeptaly se: „Čím jest Adam, že o něj tak dbáš, že chceš navštívit tohoto syna Adamova?“ (berijatickou verzi Adama Kadmona). Bůh odpověděl: „Pro koho bych byl stvořil svět se všemi zázraky, kdyby nebylo tvora, jenž by se z nich těšil?“ A když zástupy viděly, že Bůh zamýšlí vyvolat, stvořit, utvářet a učinit bytost, která bude přebývat ve všech čtyřech světech, velebily Boha a svolily ctít jeho podobu v člověku. Souhlasili všichni, všichni kromě Satana a jeho stoupenců, kteří otevřeně vyjádřili žárlivost zástupů levého pilíře strachu. Ačkoliv velitel archandělů Michael v berijatické Tiferet podal dobrý příklad a uznal Adama za Boží podobu, Satan stále odmítal člověka ctít a dožadoval se soudu ve věci nadřazenosti. V soutěži s Adamem však prohrál, nesvedl pojmenovávat tvory, a byl za rebelii proti vůli Boží svržen z nebe. Jedině člověk má privilegium volby, žádná jiná bytost ani nahoře ani dole nemůže mít vlastní vůli. Všechna ostatní stvoření musí být vázána ve své kosmické rovině a roli, ale člověk se může pohybovat nahoru nebo dolů a propojovat horní a dolní světy.

Kabalistická tradice praví, že stvoření lidstva počíná v sedmém nebi. Tady, v nebeské triádě berijatické Chochma-Keter-Bina, která je simultánní acilutické triádě JAHVEH-ELOHIM a zástupy JAHVEH a ELOHIM, se rodí panenští duchové. Vynořují se z nebeské koruny STVOŘITELOVY vůle a jsou vetkáni do pargod čili záclony, která visí před trůnem slávy, jsou tedy rozšířeni po celém stvoření. Tato záclona panenských lidských duchů je navíc utkána tak zvláštním způsobem, že každá nit života je protkána s jinými, se kterými se v následující existenci spojí. Takto je ve tkaní obsažen osud každého člověka. Každý však má volbu rozhodnout, zda své osudové určení naplní tak nebo onak.

Tradice dále říká, že dosud nevyzkoušení čistí duchové lidí musí sestoupit do jeciratického světa Eden, jenž se nazývá pokladnicí duší. Zde duše prodlévají v jeciratické formě a očekávají chvíli, kdy se vtělí dolů do přirozeného světa Asija. Duše v této rovině se někdy nazývá *celem*, podoba, a i když je učiněna k podobě Boží, má své vlastní individuální utváření. Tyto rysy koření v jejím berijatickém duchu, který této jedinečné duši dává zvláštní úkol a účel, a ona jej zas odívá jemným jeciratickým tělem. A v tomto dosud neposkvřněném rouchu je duše povolána před Boha, aby dostala pokyny, než se vtělí.

Zohar vypráví, že duše Boha snažně prosí, aby ji neposílal dolů do světa, kde bude nevolnicí, kde bude vázána větším počtem zákonů, kde bude vydána všanc nejružnější zkáze. Proč musí opouštět ráj, kde je tak šťastná, a vstupovat do hliněné schránky a slzavého údolí? A legenda pokračuje, že Bůh onu duši vyvolil, aby vykonala určitou funkci, a rozhodl, že už je čas, aby se vtělila, a vysvětlí jí smysl její jedinečné existence a pošle ji na krátkou studijní cestu se dvěma strážnými anděly, kteří nad ní bdí.

Tradiční vyprávění líčí, že andělé nejdříve duši vloží do oplozeného semene v lůně budoucí matky. Potom rozzáří nad embryem světýlko a duše jím vidí po všech světech. Tento acilutický dar jí umožňuje vidět lidské duchy, kteří už odešli. Někteří žijí v nebi nad rájem, kde pomáhají Božství a přímo s ním rozmlouvají. Jiné lze spatřit, jak jsou trýzněni v jámě gihinom pod fyzickým světem. A když se duše dozví, kdo ti lidé jsou a jak se tam dostali, že ve svém vtělení byli nebo nebyli poslušni zákonů stvoření, uvědomí si možnosti vyššího požehnání nebo odplatu nižší mizerie v bytí. A duše vybavena svobodnou volbou a souhrnem úkolů, které má vykonat ve světě, pak vidí modelový plán svého života, který má žít, lidi, které potká i místa, kterými bude procházet. A tak duše ví, že jejím úkolem je uskutečňovat přítomnost Boží v konkrétním čase a místě uvnitř fyzického vesmíru, a s vědomím, že se v určitý okamžik, v okamžik smrti, navrátí k soudu pro odměnu či potrestání, je ponechána v lůně po devět měsíců.

Na rozšířeném stromě Jákobova žebříku je celý tento proces velmi přesně vidět. Nejdříve je konkrétní muž či žena stvořen v nebeské triádě Berija, kde při vstupu do bytí vykřikne „JÁ JSEM“. Potom klesá první klenbou napnutou mezi berijatickou Chochma a Bina dolů šestým a pátým nebem do horní tváře Jecira, kde se duch odívá duší. A pak jej čeká cesta dolní tváří Jecira, dolní zahradou Eden, do horní tváře Asija při početí a posléze do dolní asijské tváře, kde plně vstupuje do přirozeného světa. Protože duše i duch potřebují fyzický prostředek, aby mohly v Asija přebývat, musí jim jej opatřit tento svět. To se stane, když se oba rodiče spojí. V tuto chvíli jsou asijské stromy, neboli těla otce a matky v jednotě, tj. mužská Malchut a ženská Malchut skutečných pohlaví se setkají ve vzájemném jesodickém spojení. To uvede celou dolní tvář Asija i její organické a buněčné funkce do reprodukčního vztahu, protože zbytek horní části stromu nervového systému, metabolismu a elektromagnetického organismu začne odpovídat hornímu světu Jecira, jehož dolní tvář je horní tváří Asija. Nastane-li správný okamžik - a tradice praví, že duše, jež se má vtělit, se vznáší nad rodičovským párem a čeká na jejich spojení - sexuální extázi, kterou prožívá centrální nervový systém v Tiferet, nastane stoupání po středovém pilíři Asija až k tělesné Daat. Zde, řečeno biblickými slovy, „Adam pozná Evu“ a tělesné poznání Asija se přetvoří v základ Jesod Jecira. Současně také asijská Chochma a Bina, otcovská a mateřská sefira, umožní, aby se Necach a Hod Jecira přetavily v místě setkání dvou světů Daat a Jesod v tvořivý blesk, který má vystavět tělo dítěte a vybudovat asijský domov pro duši, která se od tohoto bodu začne pomalinku vtělovat po dobu devíti měsíců v lůně matčině.

Proces zrání odpovídá sefirotickému postupu: jediná oplodněná buňka v Daat se rozšíří na milióny prostřednictvím Chesed. Gevura tento růst kontroluje a Tiferet jej vyvažuje a odpovídá za to, aby se embryo rozvinulo jako celek, kde každá buňka bude nositelem zvláštních charakteristických rysů těla a duše. Necach a Hod dohlížejí na cykly a obranné mechanismy v organismu a Jesod koordinuje a zrcadlí rozvíjející se podobu formy duše ve fyzických podmínkách. Jak uvidíme, ta se předává prostřednictvím Daat těla, které přesně sleduje podobu Jesod neboli základu duše. A tak se ukáže inteligentní či hloupá povaha v rozpoznatelné formě. To je patrné teprve dlouho po zrození těla Malchut, které pak začíná vyrůstat do celem, do plné podoby vtělené osoby. A tak mohou mít dva bratři či sestry stejné rodinné tělo, ale různou psychiku, a mohou být vychováni ve stejných podmínkách, ale při tom mohou mít různý náhled na život. Tento rozdíl pramení z povahy duše, jejího účelu a stupně jejího rozvoje. Tradice vypráví, že oba andělé dohlížející nad bočními pilíři člověka, profouknou ve chvíli narození dítěti nos, aby se mohlo nadýchnout pozemského vzduchu. A také zhasnou světlo Acilut v jeho hlavičce, takže jeho prenatalní vědění začne slábnout. Tím se má zmenšit jeho odpor ke vstupu do tohoto světa, jenž se často neobejde bez velkého protestu. A

tak duše začíná zapomínat na vyšší světy. Ve většině případů se prenatální paměť ztrácí pod narůstajícím tělem, smyslovou zkušeností a světskými starostmi, ale v některých momentech se tato paměť mlhavě připomíná a člověk pak celé roky ze všech sil hledá ono světlo, který kdysi míval. A zde začíná uplatňovat volbu, zda být přirozeným či nadpřirozeným členem lidství.

Nikdy se nedozvíme, kdy přišli na Zem první muž a žena. Archeologové mohou prohledat celý svět, ale nikdy nenajdou onu bytost, která je svým obsahem o celý svět vzdálena od ostatní přírody, protože hledají asijský důkaz lidské existence. Lidstvo přichází z horních světů a existovalo dříve, než vznikla planeta Země. Jeho příchod do přirozeného světa je možná chronologicky pozdější než u ostatních druhů, ale to jen proto, že bylo nejdřív zapotřebí připravit systém organického života, ve kterém by mohlo přebývat, tak jako se musí poskytnout fyzické tělo k bydlení i každé jednotlivé duši.

Podíváme-li se na evoluci fyzického vesmíru, Země a přírody kabalisticky, uvidíme postupný vzestup hmoty směrem k duchu. Postupujeme-li od minerálů, přes škálu rostlin, rostlinných živočichů k živočichům a nejvyšším primátům, zjistíme, že šest z neúplných zemí je naplněno. A navíc, jak praví legenda, každá rovina je zřetelně oddělená, takže hořejší roviny mají zkušenost dolních, ale neplatí to naopak. Roviny zvířat tedy obsahují minerály a rostliny do té míry, že užívají rostlinných procesů i minerálních látek jako základ pro svou dimenzi. Předěl Chochma a Bina Asija je však stropem, kam vtělené lidstvo naplňuje acilutickou rovinu stromu přírody. Zde, v sedmé z neúplných zemí je fyzický stav nejbližší stavu lidstva v Edenu. Tato sedmá země je vrcholná část horní tváře země, která překrývá dolní tvář Edenu. To nám dává klíč k tomu, jak přišel člověk na Zem, další už jsou jenom dohady.

Jestliže přirozená evoluce pozvedla zemskou rovinu vědomí na nejvyšší úroveň, které může organický život dosáhnout, dospěla i sluneční soustava, kde je Země jedním z viditelnějších planetárních orgánů, k takovému stupni, že bylo zapotřebí nové schopnosti pro další rozvoj. Této nové senzitivitě vůči síle, formě a vědomí z vnitřku i vnějšku sluneční soustavy mohl odpovídat pouze takový organismus, který by měl přístup k vyšším světům. Přes veškerou svou spletitou rozmanitost se příroda nemůže přímo vztahovat k ničemu, co je nad Keter Asija, a tak se lidstvo - a to se bezpochyby přihodilo i v jiných slunečních soustavách daleko od naší - fyzicky manifestovalo v těle nejvyšších primátů, kteří již existovali. Takto se nebe stará, aby království zvířat dosáhlo asijské roviny organické dokonalosti, která by se dokázala přizpůsobit lidské duši. Ačkoliv se to nikdy nedozvíme, není pochyb, že někteří z pokročilých primátů měli někde zvláštní potomky, kteří se lišili do všeho, co se do té doby na zemi narodilo. Lidské duše se mohly vtělit do jediného páru nebo do mnoha párů, ale v každém případě se vtělily jako muž a žena. A tak přišel do přirozeného světa člověk v podobě Adama a Evy ve zvířecích kůžích oděných na jeciratických tělech. Za pomoci prozřetelnosti se tyto jedinečné bytosti nutně potkaly a poznaly, že jsou stejného řádu. Víme zaručeně, že se spojily, neboť vtělené lidstvo je výsledkem jejich tělesného spojení. A narodil se úplně nový druh, který se brzy oddělil od království zvířat a vytvořil svou vlastní říši.

To hlavní, co tento nový tvor měl, bylo vědomí toho, že si uvědomuje. Během devíti měsíců života v mateřském lůně se tato vlastnost přidávala ke zkušenostem z rostlinného bytí, z bytí mořských živočichů i pozemských zvířat. A tak jsou v člověku vedle skutečnosti, že ví o svém vědomí, přítomny i všechny stupně přirozené evoluce. Toto jedinečné vědomí dává lidským bytostem něco, co daleko přesahuje paměť živočišného potěšení a bolesti i orientaci ve svém prostředí. Člověk se skutečně může rozpomenout na vzdálenou minulost nebo si představit budoucnost, vidět věci, které dosud nemají fyzické bytí či uvažovat o předmětech a lidech dávno minulých. To umožňuje Jesod

Jecira. A protože zvířata nemají schopnost sefiry Daat-Jesod, nemají ani plný přístup do světa utváření, neboť v Keter Asija jim stojí v cestě příroda. Člověk může jít až za vůli přírody a podílet se na horním Edenu, totiž jednotlivci tak mohou učinit, pokud si to vyvolí. Máme svědectví, že existovali lidé, kteří pronikli do vyššího světa, neboť prehistorické náboženství a magie začínají právě tam. Na všech stupních lidské minulosti i přítomnosti máme mnoho stop po takové činnosti. A co je daleko důležitější, od nejranějších dob existovali lidé, kteří o horních světech mnoho věděli. V průběhu dějin byli nazýváni různě - šamani, kněží, mystikové anebo prostě „ti, kdo vědí“.

Od prehistorických dob se uznává, že lidé jsou na různých úrovních. Toto rozvrstvení se netýká síly, a dokonce ani inteligence, ale vztahuje se k vědomí. Nejdávnější mágové a kouzelníci viděli do světa, jehož existenci jejich prostší druhové pouze zahlédli nebo pociťovali. Tito lidé hráli nesmírnou úlohu v životě společenství a bývali často obávanější než váleční náčelníci, kteří si svou pozici udrželi jen tak dlouho, dokud jim tělesná síla umožňovala uchovávat si převahu. V tom tkví rozdíl mezi nadpřirozeným poznáním přístupným člověku a přirozeným zákonem přežití fyzicky nejschopnějších. Tento přirozený zákon vytvořil impuls, který v oné dávné době byl hnací silou a uspíšil ohromné rozšíření lidí na tváři Země, které bylo další fází lidského vtělení.

Z planetárního pohledu bylo rozmnožení lidí po zeměkouli životním kosmickým zájmem, protože tak se Země stala co nejcitlivější v každém ohledu k planetárním, hvězdným i galaktickým vlivům, a navíc skýtalo větší schopnosti sbírat přílivy, které přicházejí z horních světů utváření a stvoření. A tak se lidstvo rozšiřovalo se stále vzrůstající rychlostí za velmi krátký časový úsek. Lidská populace vybuchla z několika tisíc do tisíců miliónů během pár tisíciletí. Tento proces se stále zrychluje. Počet lidí na Zemi se v době mezi 1850 a 1930 zdvojnásobil. Žádný jiný živočišný druh se tak rychle nereprodukoval. A co více, míra pohybu kolem Země během tohoto kratičkého historického zlomku hvězdného času je fenomenální. Tak např. za těchto osmdesáti let se jen z Evropy vystěhovalo přes 70 miliónů lidí. Nahlíženo z kosmického hlediska Země reagovala na nějaký vyšší požadavek a současná populační exploze dvacátého století bude pokračovat, dokud sluneční soustava v uspokojivé míře nevstřebá a nepřemění svým kosmickým organismem to něco, čeho je zapotřebí.

Při podrobnějším zkoumání se z hlediska většiny lidí od dob pradávných předků změnilo v zásadě jen velmi málo. Muži a ženy se dnes sobě dvoří a spojují se stejně jako před milióny let, i když se snad vnější zvyky možná jeví o něco složitější. Ve skutečnosti jsou však v mnoha případech daleko prostší, protože rituály zmizely. Lidé se sdružují a tvoří komunity s vůdcem v čele. Dnes se to děje třeba v národním měřítku, ale boj o moc a bohatství se od dob tlup v jádru nezměnil a ani vláda neučinila žádný zvláštní pokrok. V jistých moderních zemích by se Čingischán cítil jako doma. Ani přírodní vědy nikterak nezlepšily úděl člověka. Lidé sice mohou cestovat rychleji, ale co pak, až se dostanou na místo? Život je stále stejný, projdeme-li celým kolečkem fyzické zkušenosti. Moderní medicína prodlužuje život, ale k čemu, jestliže se ztrácí smysl života? A ten se opravdu ztrácí - u těch, kdo zvolili totální zapomnění na to, odkud původně přišli. V tomto stavu žije skutečně naprostá většina lidí, kteří jenom procházejí cyklem narození, růstu, úpadku a smrti. Milióny a milióny životů se maří buď v lidském vegetativním anebo v lidském zvířecím stavu a odcházejí jako listy dávného pralesa, jehož dlouhý život byl jenom kraťoučským rozkvětem mezi dlouhými zimami ledových dob.

Avšak toto není jediný kosmický rytmus, kterému lidstvo podléhá. Jakmile překonalo období tlupy, začal se projevovat nový fenomén, který neměl kořeny v kmenové kultuře. Byl to vznik civilizace. I když jeho fyzickým základem bylo vegetativní a animální nebezpečí, jeho zřídlo patří k něčemu vyššímu. A tak se v politické a ekonomické stabilitě začíná měnit i kvalita života, protože lidský rod má čas i volné chvíle, aby se mohl věnovat umění a vědám. A co je daleko důležitější, zajímá se také o vyšší svět bohů, ideálů a celkového Božího plánu a o vliv říše víry v těchto věcech. Moc této abstraktní části vesmíru, obvykle manifestovaná v náboženství, působila na každého ve společenství do míry větší či menší, jak procházela svým vzestupem, vrcholem a pádem. V dlouhodobém měřítku vidíme, že fenomén civilizace periodicky vzkvétal po celé Zemi, jeden

květ uvadal, když druhý rozvíjel své lístky, aby se stal čerstvým ohniskem rozvoje lidství. Jednou to byla Asie, jindy Jižní Amerika, pak Afrika nebo Evropa. Civilizace trvají obvykle několik set nebo tisíc let a všechny v jádru obsahují stejná učení týkající se lidstva, bez ohledu na jejich vnější formy. Je jisté, že se nutně pokříví, když organismus uvadá, ale cesta rozvoji lidstva se razí na vrcholu každé civilizace.

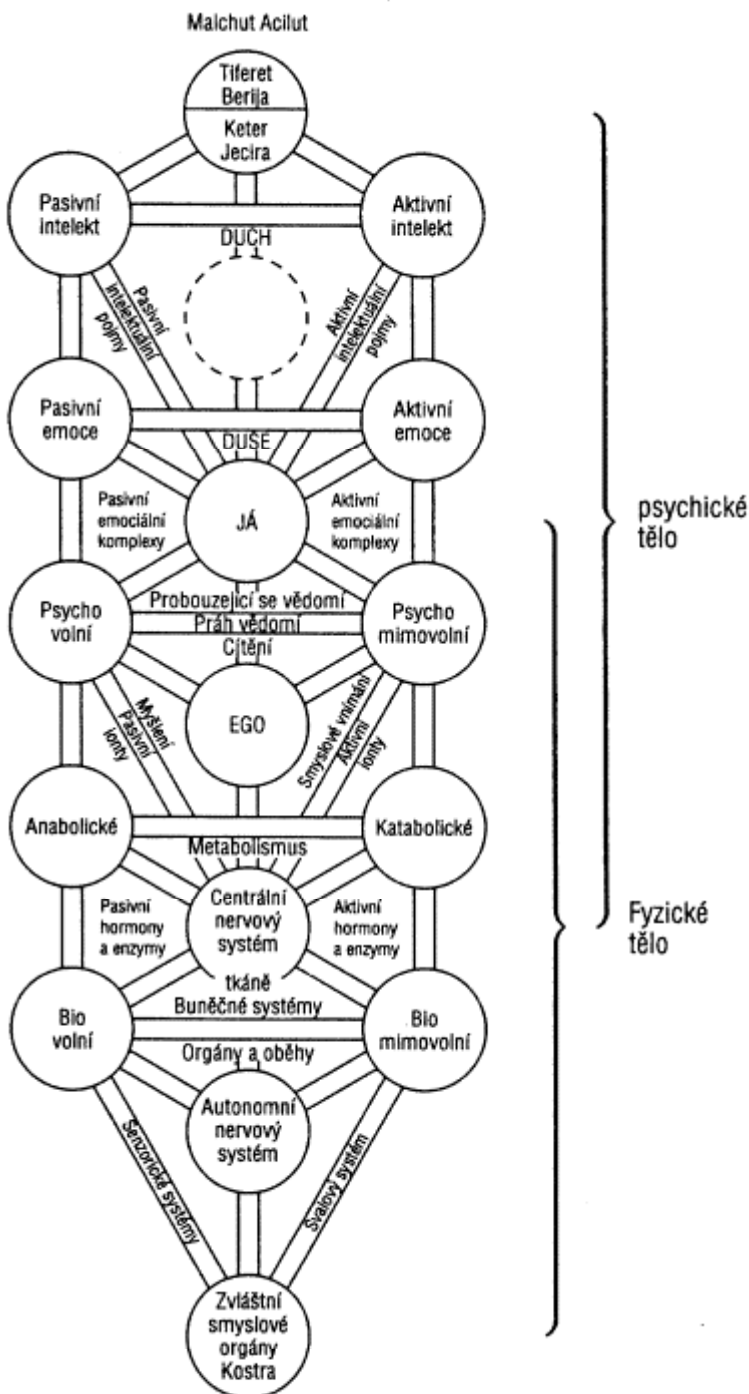
Mohli bychom tedy říci, že taková období na Zemi manifestují odrazy vyšších světů, a dále to rozvést, že vzrůst velkých epoch v historii se shoduje s jemnými přílivy, které pulsují a plynou v makrokosmu. Potvrdí-li moderní věda, že cyklus slunečního záření lze propojit s produktivní aktivitou člověka, poukáže tím i na to, že vzestup i pád civilizací přichází z pomalého a hlubokého kosmického rytmu. Vzájemná souhra planet, Slunce a Mléčné dráhy, tedy asijských projevů horních světů, se přímo dotýká věcí duše a ducha. Vtělené lidstvo je spojovacím článkem mezi elementární zemí a Jecira a Berija. A tak v zesíleném vědomí a kvalitě života, kterých dosáhly po sobě jdoucí civilizace, dostává planeta příliv z vyšších světů. Pro lidstvo vůbec se to děje po mnoho generací a každý věk přináší správnou kombinaci lidí, kteří se setkávají způsobem uspořádaným tak, aby uskutečnili svůj úkol. Tento jev není náhodný, ale zakládá se na berijatickém principu, podle nějž národy, tedy jednotky, na které se lidstvo dělí, působí jako chemické sloučeniny a vytvářejí různé specifické věci, které odpovídají požadavkům planety ve vztahu k vesmíru.

Jak už řečeno, podle kabalistické tradice na Zemi existuje sedmdesát národů a na každý z nich z Berija dohlíží jeden kuříze. Příklady takových národů lze spatřovat v mongolském, semitském, slovanském a germánském lidu. Život těchto etnických skupin je velmi dlouhý a sahá až do vzdálených kmenových kořenů. Tak např. po tisíce let lze docela dobře rozpoznat širokou slovanskou tvář či těkavý semitský temperament. Civilizace vznikají a zanikají, ale charakteristický génus národa se nemění, takže nadání příslušného národa se uchovává navzdory dobrému či špatnému osudu v dějinách. Židé, větev semitské rodiny, jsou klasickým příkladem ducha národa, který přežívá a vykonává svůj kosmický úkol.

Jak se tedy naplňuje smysl těchto národů? Sedmdesát duchovních knížat neboli národních génů působí v Berija, tj. stará se o projevující se stvoření, a každé kníže řídí osud svého lidu prostřednictvím psychické říše utváření ve fyzické realitě. Tak lidský rod je nepřetržitě ve stavu toku, protože potřebám jednotlivých období vyhovují právě ty skupiny, které jsou zrovna na vzestupu. Tak když např. bylo na Zemi zapotřebí období rapidní expanze, uskutečnili tento úkol mongolští jezdcí, a když nová éra vynálezů vyžadovala zrychlení pozemského procesu, mechanické nadání germánských národů v Evropě a Severní Americe posloužilo tomuto cíli. Ve větším časovém měřítku nesou některé národy, jako Semité, svůj úděl rozvoje a udržování náboženských ideálů, a jiné, např. afričtí Křováci, udržují důvěrné spojení s přírodou, které většina ostatních národů ztratila. Nahlížíme-li vše jako celek, každý národ dodává Zemi zvláštní schopnost, která v určitém okamžiku kosmické krize vystupuje do popředí, aby se vyplnily planetární požadavky, které si neuvědomují žádné z ostatních národů, a dokonce ani jednotlivci dotyčného národa. V současné době se zdá, že Země potřebuje amalgám národů, a tak se za posledních dvě stě let po celém světě odehrávají hromadné pohyby lidí a vznikají ohromné směsice kultur a ras v Americe, Africe a Evropě.

Z pohledu jediného člověka se emigrace může jevit jako osobní záležitost. Tak někdo opouští domov v naději na lepší nový život, jiný jen kvůli zisku či dobrodružství, a další zas hledá politikou či náboženskou svobodu nebo je vyhnán a deportován jako otrok. Ale většina emigrace jasně vyplývá z větších událostí, jejichž kořeny leží v hospodářské situaci, perzekuci, válce či nově nalezeném bohatství. Při každém takovém davovém pohybu, odcházejí jako první ti nejdobrodružnější či nejsenzitivnější. A pak, jakmile je tok už na cestě, přichází největší shluk obyčejných lidiček, kteří reagují na mocný impuls, jenž např. jenom do Ameriky, Afriky a Austrálie přitáhl asi milión zlatokopů a vyhnal milióny lidí z Evropy v 19. století. I když je snadné vše ekonomicky nebo sociálně racionalizovat, kořen všeho leží hlouběji. Musíme se dívat na celkový obraz, abychom viděli vlnění a rytmy, které podléhají kosmickým vrcholům a hloubkám. Američané otevřeli velké pláne,

Rusové se roztáhli po stepích až na Sibiř a západoevropské státy zas pronikly do většiny Afriky. Všichni tyto dobrodruzi byli technicky nadřazení domorodým národům, což naznačuje, že během padesáti let expanze těchto „kavkazských“ národů bylo zapotřebí významného posunu rovnováhy v lidské membráně kolem planety. Ještě nevíme, co to má znamenat, ale alespoň se na tento jev můžeme podívat kosmicky a možná tak zachytit i záblesk toho, jak makrokosmos ovládá lidstvo. K tomu se však musíme nejdříve podívat na vtěleného člověka a na jeho ustrojení vidět, jak je přímo ovládán a ovlivňován horními světy.

Obr. 19. Tělo a psychika. Zde vidíme interpretaci fyzického a psychického těla. Obě těla jsou utvořena podle stejné podoby a působí podobně, ale v rozdílných skutečnostech. Všimněme si, že běžná mysl ega je na půl cesty v průsečíku obou těl a že tedy může vnímat jak z vnějšku, tak zevnitř. Při smrti se obě těla od sebe oddělí a každé se navrácí do svého světa.

Slovo „přirozený“ je odvozeno z kmene „rod-, narodit se“. Kabalisticky řečeno to znamená narodit se v těle. A tělem v tomto smyslu je vše organické, ať už flora nebo fauna. Když Adam s Evou sestoupili z Edenu do světa Asija, dostali kabátce ze zvířecích koží. Jejich jeciratická těla která obsahovala berijatického ducha, se tedy oděla ještě hustším tělem učiněným z již existující látky, tvaru a charakteru.

Toto organické tělo bylo nejvyvinutějším druhem, který dosud v přírodě existoval. Vývoj od první živé molekulární struktury předvěkých moří k nesmírně komplikované nervové soustavě antropoidních polo-vzpřímených savců trval milióny roků, ale jako model se zakládal na stejném archetypovém plánu všech savců, který se rozvinul z plánu plazů, jež sám se zase vynořil z nejjednodušších struktur obratlovců, ryb. Tento model má ústřední páteř s hlavou a čtyřmi končetinami, které jsou všechny v rozmanitých velikostech i tvarovém uzpůsobení využity jako standardní vybavení pro plazy, savce i člověka. Původní plán se pochopitelně vyzářil z dokonalé podoby Adama Kadmona, a tak stvoření a evoluce popisují sestup z prostředkujícího Božího těla a návrat do něj.

Funkčním základem fyzického těla je organická „mašinka“ na přeměnu organických a anorganických látek v energii, aby tělo mohlo v rozpětí svého života vykonávat své přirozené a kosmické funkce a reprodukovat se. A navíc nepřetržité generace příslušného druhu umožňují naplňovat smysl na kterékoliv rovině ekologické pyramidy přirozeného života na Zemi. Celé tělo savce vystavěné z jednotek živých buněk je organizováno (10 souborů vzájemně závislých systémů, které obstarávají fyzické, chemické a elektromagnetické roviny operací nezbytných k uchování života. V případě člověka se tělo vyvinulo na vysokou úroveň celkové složitosti, avšak v některých specializovaných úkolech nemůže soutěžit s určitými zvířaty. Tyto speciální role, jako např. čich psa nebo ucho netopýra, také slouží většímu účelu v tom smyslu, že každé zvířecí nadání umožňuje celému druhu vyplňovat jedinečný kout vědomí a zkušenosti v přirozeném řádu. A tak orel, který létá a vidí svou potravu z ohromné výšky, spolu se všemi ostatními orly, kteří kdy byli a budou, vnímá Zemi po celá tisíciletí očima velkého orlího ducha, jenž se vznáší v Berija. Nebe vnímá Zemi prostřednictvím orla, velryby nebo lva zcela různorodě a tyto zkušenosti pak po celé generace vytvářejí jednotlivé fasety na diamantu přirozeného vědomí na Zemi. Ale s člověkem přišlo něco jiného.

Přirozené neboli narozené tělo lidské bytosti se v základní struktuře jen velmi málo liší od kteréhokoliv savce. Jeho hlavním rysem je pozoruhodná centrální nervová soustava (zvláštní rys). Umístíme-li ji na strom fyzického těla, leží v Tiferet. V Jesod pod ní je autonomní nervový systém, který ovládá tělesné rytmy a leží ve schematickém centru toho, co nazýváme velkou vegetativní triádou Malchut-Hod-Necach. Říkáme jí vegetativní, protože v tomto trojúhelníku i v jeho podtriádách jsou všechny vegetativní funkce těla. Napravo jsou procesy síly a nalevo formy, jak se hmota mění v energii a naopak. Také zde se nalézají smyslové a sensorické systémy se specializovanými orgány a oběhy a v Malchut jsou smyslové orgány, jako např. oči, a minerální základ kostry. Celou triádu obaluje membrána, která sleduje cesty kolem okraje Hod-Necach-Malchut.

Malá triáda Hod-Tiferet-Necach podporuje princip tkáně, která je prostředníkem mezi fyzickou a chemickou rovinou v těle. Tento vzájemný kontakt a výměnu umožňují boční triády Tiferet-Jesod-Hod-Necach, kde Hod a Necach působí jako počáteční a receptivní principy v buňce, kterou definuje působení dolní tváře asijského stromu.

Nahoře vpravo a nalevo jsou aktivní a pasivní biochemické síly, které stimulují či brzdí metabolismus, jenž působí v rámci triády Gevura-Chesed-Tiferet. Anabolické a katabolické procesy zde uvolňují energii nebo koncentrují látku k použití buď jako stavebního materiálu nebo zásobárny energie, např. v tuku. Nad touto biochemickou rovinou jsou elektromagnetické hybné síly, které spouštějí mnohé chemické reakce a přinášejí četné nervové a elektrické impulsy, které jsou zapotřebí k celkovému uchování těla a nervového systému a mozku obzvláště.

Ve velké tělesné triádě Tiferet-Bina-Chochma je elektromagnetické pole, kterému věda dosud plně nerozumí. Vidíme, že se shoduje s s dolní částí nižší tváře jeciratického stromu. Proto obsahuje tvar podoby bytosti a ve svém středu má Jesod. Tato podoba se předává prostřednictvím Daat neboli inherentního poznání těla dále přes atomové struktury molekul buňkám dolní tváře tělesného stromu. Nahlíženo v celku se tvarové pole někdy nazývá éterický dvojník. V kabale se na ně někdy poukazuje jako na jeciratickou podobu celem.¹ Její počátek je v horním jeciratickém stromě, který jakožto psychická anatomie obsahuje duši vtělené osoby. V případě zvířete je celem produktem druhu a individualitou se tolik nezabývá. U člověka je tomu jinak, protože psychika je jeciratickou formou ducha konkrétního jednotlivce, který byl stvořen v Berija, aby splnil specifický kosmický účel.

Vrchní triáda asijského těla je rovinou lidské bytosti v nejvyšším stadiu animálního čili tělesného vědomí. Zde musíme dodat, že vedle běžných vegetativních a animálních stavů bytí existují i specificky lidské vegetativní a animální roviny. Horní tvář Asija s velikou triádou Bina-Chochma-Tiferet je definuje jako lidskou mentální vegetativní úroveň pod nebeskou triádou, která je lidskou animální podmínkou. Skutečná lidskost však začíná až triádou další za Keter Asija. Ta ve skutečnosti náleží pouze světu utváření a je duší mezi horní a dolní tváří Jecira, která konstituuje jemné tělo psychiky.

Anatomie psychiky tedy začíná v horní tváři fyzického těla. Tyto sefiroty v organismu fungují jako principy života a formy a současně jako mentálně biologické procesy v dolní tváři psychiky. V dolní tváři Jecira jsou obě boční sefiroty spojeny s Jesod psychiky, která je současně Daat těla. Jinými slovy sefira Poznání těla je myslí ega (ego-mínd) v psychice. Tento jeciratický Základ je plátnem, na něž si zvířecí i lidské bytosti promítají okolní svět. Je napůl organickým a napůl psychickým ohniskem všeho, co se děje v mozku, který je umístěn v Tiferet těla.

Mysl ega je ve středu další velké triády, jeciratické Hod-Necach-Malchut. V jejím rámci jsou obsaženy tři menší oblasti procesů myšlení, cítění a jednání. Tyto malé triády působí jako aktivní, reflexní a harmonizující principy uvnitř nižší části psychiky. Nahoře je lidská animální triáda probuzeného vědomí, která je u většiny lidí za prahem nevědomí. Důvodem toho je, že mnoho lidí tráví převážnou část svého času v triádě mentální rutiny, která náleží egu, a pouze v hlubokých okamžicích vášně, strachu, lásky či bázně prožívají zkušenost triády Hod-Necach-Tiferet, která je spojuje s jejich Já.

Já je nejryzejší srdce bytosti a je její esencí. Svou polohou v Tiferet jecira je také Keter těla a současně i Malchut ducha. Zde se setkávají tři nižší světy. Je to místo, kde prý stojí nejnižší, ale co do postavy nejvyšší archanděl Sandalfon a dohlíží na ducha člověka. Já je otočným čepem pro duši, která se pohybuje v triádě přímo nad ním mezi vnitřními a vnějšími sefirotami jeciratické Gevura a Chesed. Pod těmito sefirotami soudu a milosti leží boční triády emočních komplexů, které spouštějí z nevědomí, nálad a postojů člověka emocionální paměť anebo ji brzdí. Totéž platí o bočních triádách, jež jsou přímo nad nimi a které vztahují jeciratickou Tiferet k vnějším a vnitřním sefirotám intelektu. Zde se pojmy získané během života mísí s kolektivním nevědomím, které je přítomno

¹ צלם

Čtvrtého dne stvoření přešla do bytí nebeská světla. Byla stvořena jako leotot, „na znamení“ (Genesis 1,14). Text pokračuje popisem stvoření dvou velikých světél a hvězd. Slovo kochavim, překládané jako hvězdy, znamenalo v biblických dobách planety. A tak byla stvořena orot čili světla konstelací, Slunce a Luna, a planety, které mají označovat roční období i roky a vládnout dnu i noci. Pod berijatickou triádou Tiferet-Necach-Hod této tvořivé kombinace nebeských principů leží nebeská triáda jeciratického stromu, která ovládá neustále měnící se formy v obou světech dole. Jak už nepochybně tušíme, uvedení světél, planet a konstelací s sebou přináší i starou astrologickou soustavu.

Podle ortodoxní víry astrologie nikdy v židovské kabale nebyla, ale toto je tvrzení zcela nepravdivé, jak ukáže několik příkladů. V Talmudu se hodně diskutuje o vlivu makrokosmu na člověka. Rabi Chanina tvrdí, že planety určují osud člověka, zatímco jeho odpůrce říká, že Izrael nebude zničen žádným nebeským znamením, protože mu žádná hvězda nevládne. Jiný rabín vykládá, že Abraham byl prorokem, a tedy astrologii nepotřeboval. Nikdo v diskusi nikde nepopírá platnost kosmických vlivů, popírá jenom jejich vládu nad Izraelem, což kabalistickou mluvou značí symbolický stav duchovnosti, který působí nad silou konstelací. Na Jákobově žebříku je Izrael stavem Berija, který drží vládu Jecira.

Velký středověký racionalista Maimonides byl vehementně proti astrologii, ale jiní, a zejména mystikové, byli pevnými zastánci. Rabi Rava jasně prohlašuje, že štěstí člověka nezáleží na jeho zásluhách, ale na jeho vládnoucí planetě a velký kabalista Šabataj Donolo z Ban napsal k této věci rozmanitá pojednání i komentář k Sefer Jecira.

Sefer Jecira, Kniha utváření, je jedním z důležitých klasických děl rané kabaly. Je skutečně natolik vážená, že Saadia Gaon, vedoucí učenec přední rabínské akademie, k ní napsal komentář. Podává symbolické schéma o vesmíru v biblických a astrologických termínech a velmi podrobně vykládá propojení makrokosmu nebe s mikrokosmem člověka. To samo o sobě už je dostatečným dokladem o užívání astrologie v této tradici, nicméně určitou perspektivu tomuto tématu snad dodá i úryvek ze Zoharu, z dalšího důležitého kabalistického kanonického díla. V oddílu Vaješeb (180b, 181a) se dočteme tato slova: „Nalezl jsem v knihách starých mystické učení, a vedle něj i jinou esoterickou tradici, ale obojí je ve svém vnitřním smyslu totéž.“ A dále se hovoří o vlivu Slunce a Luny a jejich účinku na životy lidí a o tom, jak modlitba může zmírnit očividně neblahý úděl. Mluví se také o podílu macel tedy štěstěny, osudu, který je přidělen různým stupním duší, aby se mohly zdokonalovat. To je základní postoj kabaly k astrologii. Dodnes při oslavách Židé říkají „macel tov“. S postupem času sice toto spojení začalo znamenat „hodně štěstí“, ale doslovný překlad a kořen slova se týká astrologického vlivu. Příbuzné slovo macalot znamená zvěrokruh.

Podle kabalistické tradice je každá sefira v harmonii s některou planetou. Pro znázornění vlastností planet v jeciratickém jazyce se používá evokační symbolika řecko-římských bohů, počínaje zemí v Malchut. Toto astrologické používání mytologie vůbec neznamená víru v klasické bohy, ale pouze demonstruje působení světa utváření. A tak, i když jsou nebeská tělesa umístěna na asijském stromě s fyzickým sluncem v Tiferet, jemné působení jejich vlivů se popisuje jako plynoucí rozpoložení světa andělů Jecira. Podle tradice někteří z nich dohlížejí na planetární principy, které působí jako prostředníci mezi zemským světem Asija a nebeským světem Berija. Teprve ne-

dávno kabalisté umístili Uran do Chochma, tradičně ztotožňované se zvěrokruhem, a Neptun do Keter, tradičního rešit hagilgulim, prvotního víření či ohnivé mlhy galaxie. Tato pozdější umístění stejně jako dodatečné dosazení nedávno objeveného Pluta do Daat, jsou pouze spekulativní. Jako celek však schéma ukazuje aktivní a pasivní planety na funkčních bočních sloupech a světla vědomí a vůle na středním pilíři.

Kabalistická tradice se symbolicky dotýká zvířetníku, pásu dvanácti souhvězdí, kterými putuje Slunce, Luna a planety na své pouti nebem. Sefer Jecira přináší přesný výčet ročních období a míst v těle, která ovládají, a každému z nich připisuje jeden z dvanácti kmenů Izraele. Každý z biblického bratrstva představuje jeden ze základních typů lidských bytostí, tj. dvanáct možných povah jeciratické Tiferet. Tak např. potomek královského rodu Juda je tradičně martovským znamením Skopce, a Menaše, Štír, je kmenem mystiků a proroků. Podle tradice odpovídají ostatní kmeny znamením takto: Isachar Býk, Zebulon Blíženci, Reuben Rak, Šimon Lev, Gad Panna, Efrajim Váhy, Benjamin Sřelec, Dan Kozoroh, Ašer Vodnář a Naftali Ryby. Z hlediska jeciratického stromu je zvířetník rozestavěn v triádách a znamení Lva a Raka jsou nad horní a dolní tváří, kde vládne Slunce a Luna. Je třeba poznamenat, že umístění každého znamení je platné ve vztahu k vlastní vládnoucí planetě a přilehlým sefirotám. Sefirotický zákon se také projevuje tím, že mužská a ženská znamení se přímo vztahují k aktivní a pasivní straně stromu. Totéž kabalistické pravidlo se vztahuje na Slunce a Lunu, aktivní a pasivní světla, která vyjadřují vertikální osu milosti a přísnosti.

Vnitřní vzájemně působící spletnosti nebeských těles a zvířetníku se dotýkají řady andělských armád, táborů, legií a kohort, připisovaných jeciratickým funkcím. A skutečně v některých apokalyptických dílech, jako např. v oddílu Pojednání o nebeských světlech v jedné z Enochových knih, lze nalézt detailní výklad andělů a mechanismů planetárního a hvězdného světa. Z hlediska našeho zkoumání vztahu mezi vyššími světy a vtěleným lidstvem postačí, když se podíváme jen na vzájemné propojení psychiky s astrologickými aspekty Jecira.

Jak už víme, psychický strom lidské bytosti lze přesně překrýt stromem zvířetníku a nebeských světél. A takto vidíme, že Slunce přesně odpovídá Já, Luna zas egu a planety různým psychickým funkcím. Je to stejné i se všemi triádami s výjimkou pěti horizontálních, které se týkají rovin vědomí a vůle.

Z důvodu zřejmých je toto astrologicko-psychické kabalistické zkoumání příliš složité a komplexní, abychom o něm mohli v této knize detailně pojednat, a tak se musíme spokojit se stručným pravidlem, že každé vtělení lidské bytosti z Jecira do asijského těla uskutečňuje fyzickou krystalizaci individuálního ducha v momentě zrození. A tak pozice fyzických planet, Slunce a Luny ve vztahu ke zvířetníku a jejich konstelace vůči Zemi působí jako indikátor jemného stavu makrokosmu podobně jako ručičky na hodinách. Ani ručičky ani hodiny nejsou čas sám, ale pouze představují jeho rytmus. Tak je tomu i s horoskopy narození, které ukazují vztah mezi makrokosmickými principy Jecira a mikrokosmickou strukturou psychiky.

Příklad planetární korespondence lze spatřovat v emocionální dvojici Marsu a Jupitera. Disciplína Marsu a expansivní síla Jupitera v archetypální formě vykazují kontrolu psychického soudu Gevura a hluboký emocionální pud lásky a milosti v Chesed. A tato souvislost jde ještě dál, neboť archetypální obrazy starobylých bohů ve skutečnosti přesně odpovídají archetypům, které objevila Jungova psychologie. Mars se tedy stává hrdinou a Jupiter velkým králem. Tradice západní magie, která si vypůjčila mnoho kabalistických principů, používá tytéž archetypy k evokaci jeciratických sefirot v jejich magickém působení. Psychologické archetypy darebáka nebo krásného mládence či sličné panny se přímo vztahují k Merkuru a Venuši a jsou přisuzovány Hod a Necach. Chochma a Bina, v kabale známé jako velký otec a matka, poukazují na anima a animu psychiky a jejich planety Uran a Saturn se vztahují k mágovi a velké matce magické tradice. Z toho všeho pochopíme, že v rovině makrokosmu a mikrokosmu se vynořují stejné sefirotické principy vnitřní a vnější manifestace. Pro bližší ilustraci tohoto bodu se podívejme na Slunce a Lunu. Astronomické slunce leží v Asija na obloze a biologické v těle v centrální nervové soustavě, zatímco Luna působící jako

ohromné mechanické kyvadlo zemských přirozených rytmů se v mikrokosmu projevuje v autonomních tělesných systémech. V Jecira je sluncem Já, tj. vnitřní čep, který ozařuje celou psychiku přes často zastiňující vnitřní lunu myslí ega, která pouze zrcadlí obrazy vědomí.

Astrologicky a psychologicky řečeno, základní Já lidské bytosti patří jednomu z dvanácti typů; které odpovídají slunečním znamením. Tím se praví, že Tiferet člověka má např. kozorožské nebo blíženecké zabarvení. A tak co já, tedy Malchut ducha Berija, dostává konkrétní jeciratické zabarvení prostřednictvím jednoho ze znamení zvěrokruhu. Ve skutečném vtělení to znamená, že dejme tomu v případě Kozorooha, bude já vážné, pomalé v jednání a že bude nadáno všemi dary i slabostmi svého znamení. A tato podstatně kozorožská psychika zas bude naopak ovlivňovat zděděné tělo kozorožským způsobem, i když ascendent nebo typ fyzického těla, umístěné do Malchut Jecira a Tiferet Asija, budou fyzický charakter modifikovat. A podobně i poloha Luny v okamžiku narození, řekněme ve Štíru, bude ovlivňovat Jesod, protože překryje ego štírovskou myslí, a to ovlivní náhled dotyčného člověka. Slovo „náhled“, způsob nazírání, to velmi přesně vystihuje.

Než přikročíme k tomu, jak je člověk ovlivňován shora, musíme si uvědomit, že toto působení je ve skutečnosti vykonáváno zevnitř. A navíc existuje několik různých rovin, které mohou ovlivňovat jednotlivé lidi, ale ne každý podléhá všem rovinám. Stručně řečeno, tento velmi komplikovaný mechanismus, jímž je psychické tělo lidské bytosti, je vytvořen se stejné látky, síly a vědomí jako svět, který ovládá stav makrokosmu. Tímto makrokosmem nejsou pouze fyzická nebeská tělesa, nýbrž i jemné přílivy a neustále proměnlivé formy jeciratických kombinací. Tyto kombinace se skládají z jeciratických principů, které zakládají rozpoložení doby. Vidíme je jako nebeské vlivy, ale ve skutečnosti jde o působení stromu utváření, který zas podléhá kreativním impulsům stvoření, z něhož se původně vynořil. A tak dostává jednotlivce, jenž byl stvořen kvůli konkrétnímu úkolu, svou specifickou psychickou anatomii, kterou vyladují sklony nebeské rovnováhy zvěrokruhu. Tento jedinečný temperament, jenž se skládá z mnoha jemných seskupení jeciratických triád a planetárních sefirotických uvolnění a napětí, je přesně uzpůsoben epoše, do níž se narodí. Každý jednotlivý člověk se tak skutečně stává dítětem své doby. A jako takový si může zvolit, zda bude existovat jako obyčejný člověk mezi mnoha v Asija, zda prožije význačný osud v Jecira anebo zda bude už na Zemi vykonávat kosmický úděl Berija.

V kapitole o vtělení (kap. 15) jsme viděli, jak se jeciratické tělo psychiky při početí spojí s oplodněným semenem asijského těla, které rostoucí plod pomalu obléká až do okamžiku narození. Při prvním vdechu fluidní stav jeciratického těla ztuhne v relativně krystalickou psychiku, která plně vstupuje do přirozeného světa přes Malchut Asija. Od této chvíle, se celý proces obrací, neboť tvořivý blesk se proměňuje v evoluční impuls vystoupit zpět po Jákobově žebříku směrem ke svému zdroji.

Prvním krokem, který musí novorozeně vypuzené z mateřského lůna podstoupit, je přechod na úplně nový způsob výživy. V podmínkách asijského stromu to obstarává Tiferet ústřední nervové soustavy, což je Malchut Jecira, tedy tělesná báze psychiky. Jak organický proces růstu pokračuje směrem k uskutečnění podoby celem plně dospělé osoby, Jesod psychiky, tedy Daat těla, začíná stavět podobu těla a tvořit základ pro psychiku. Toto ohnisko se stává myslí ega a vytváří lunární stádium lidstva po pozemském stádiu budování těla. Dětství je stavem Merkura, v němž funguje Hod, biopsychický princip vědomého učení a komunikace. Po něm následuje mládí a rozvoj aktivní instinktivní Necach biopsychických procesů. Ve stupni Slunce čili Tiferet je dosaženo vrcholného rozkvětu a člověk je organicky plně vyspělý a je vidět celý jeho fyzický potenciál. To nastává ve věku mezi třicítkou a čtyřicítkou. Mars a Jupiter, tedy fáze Gevura a Chesed, představují ukázněné směřování života a začátek středních let s doprovodnou velkorysostí, protože ambice se naplnily. Saturn s Uranem obstarávají reflexi životních zákonů prostřednictvím Bina a zjevení obdržená prostřednictvím vnitřního intelektu Chochma. Princip poznání Daat se vztahuje pouze k těm, kdo naslouchají hlasu ducha. V Keter nastává smrt, a tam se také člověk opět spojuje s Boží podstatou, neboť Keter Jecira je Malchut Acilut. Jestliže toto sjednocení není permanentní, pak se duše vrací opět dolů a začíná nový cyklus.

Jak psychika při svém růstu prochází jednotlivými jeciratickými sefirami, dotýká se určitých planetárních principů. To znamená, že přímý přístup ke kosmickým rovinám bytí mohou mít pouze ty části psychiky, které byly rozvinuty. Prakticky to značí, že makrokosmický vliv horních světů má na ty, kdo nepostoupili na určitý stupeň vývoje, pouze obecný dopad. V důsledku toho také tito lidé nereagují selektivně na jemnější nebeské události, které se kolem nich dějí. Podle své vlastní volby si lidé vybírají obecně běžný život nebo život jedinečný.

Pro ilustraci principu zmíněného výše začneme v Malchut. Člověk, který žije pouze pro své tělo, nepodléhá žádnému jinému zákonu než zákonu fyzické existence. Bude jíst, spát a zemře v rovině lidské vegetace. Život se stane pouhým dlouhým koloběhem dne a noci, který opakuje stále stejnou písničku s mizivými sezónními odchylkami. Takový člověk bude naprosto svázan se Zemí. Žádná jiná událost jej neovlivní, dokonce i doba války či míru na něj bude mít minimální dopad, neboť se bude starat pouze o své fyzické přežití za každou cenu. Člověk, jenž pokročí k fázi lunárního ega, bude na vyšší rovině. Avšak pro tento typ všechno bude egocentrické, celý svět se bude točit kolem jeho nálad a představ o životě. Tito lidé budou jako malé děti plni zapomnění a nezájmu o Věci, které se jich bezprostředně osobně netýkají. V důsledku toho budou jako dospělí vpravdě „lunatiky“, blázny, kteří žijí zcela pod přílivem a odlivem lunárních vlivů. Prakticky budou poněkud otevřenější vůči světu než lidé ve stavu Malchut Země, ale toto otevření není ničím víc než „já a moje“ a „my a oni“.

Stav Merkura a Venuše se jasně projevuje v oddávání se dětinským zábavám, zvědavosti a vzrušení, smyslovým požitkům a vášním. Ti, kdo se zastaví na stupni Merkura, jsou dobře informováni o všelijakých faktech, ale nemají žádné skutečné zkušenosti. Budou sledovat světové události s encyklopedickou mentalitou. Nikdy však nebudou reagovat odpovídajícím způsobem, i když možná budou skládat nekonečné teorie, jak vyřešit světové problémy. Lidé, kteří dosáhnou stupně Venuše, ale nepřekročí jej, mají zkušenosti a zážitky, ale netouží porozumět jejich významu. Jsou stateční a přijímají vše, co jim život nabízí, ale nikdy nedojdou dál než k uspokojení tužby. Nikdy nebudou zkoumat, proč se přihodilo dobré nebo zlé. Běží nebo bloudí od jednoho potěšení nebo bolesti ke druhému, aniž by se něčemu přiučili, až jednoho dne se všechna fyzická potěšení vyčerpají a bude se jim zdát, že nezbyvá nic než smrt. Obě fáze Merkur-Hod a Venuše-Necach náležejí k biopsychickým rovinám a ustavují všeobecnou vegetativní rovinu lidské existence. Kabala lidi této sféry pojmenovává ám haárec, lidé Země. Co do kosmických událostí podléhají záležitostem vnějšího světa a jsou masově ovlivňováni planetárními rytmy, které ovládají světové události lidstva. Ty se obvykle považují za historii.

Velká triáda, kterou tvoří jeciratická Hod-Necach-Malchut, v sobě obsahuje tři podtriády soustředěné na ego Jesod. Těmito podtriádami jsou v každém jednotlivci aspekty myšlení, cítění a jednání podle jeho přirozenosti. Ve sféře lidstva je představují tři tělesné typy symbolizované třemi Noemovými syny Šemem, Chámem a Jáfetem, kteří jsou mýtickými praotci tří základních skupin lidského rodu. Toto fyzické dělení je naprosto odlišné od dvanácti patriarchů Izraele, kteří reprezentují dvanáct psychicko-duchovních typů já. Díváme-li se na ně jako na fungující celek, každá triáda podléhá obecnému vlivu nebeského principu bez ohledu na to, který v dané době vládne. A tak např. nastanou období činnosti, expanze a dobrodružství, bude-li stimulována triáda Venuše-Luna-Země, a doby mentální spekulace a invence, jestliže se objevuje triáda Merkur-Luna-Země, ale vstoupí-li do popředí trojúhelník Merkur-Luna-Venuše, objeví se éra umění. Všechny tyto fáze se budou jevit jako stále proměnlivý kaleidoskop mundánních nálad, které působí na světovou populaci různě. Můžeme to například vidět v náhlé módní popularitě některých zábav, která zachvátí celou zeměkouli - svého času to například byla horečka hula-hop - nebo ve vzplanutí malých válek či krátkodobé fascinaci novým vynálezem nebo vědeckou událostí, jakou např. bylo přistání na Měsíci, které přes svou kosmickou významnost zkrátka ztratilo zájem světové veřejnosti. Na této rovině je zcela samozřejmě málo individuality. Je v ní všechno na jedno brdo, milióny lidí žijí víceméně stejně přes veškeré rozdíly v čase, prostoru, oblékání a zvycích.

Individualita začíná v animální rovině se sluncem - s Já. Tady člověk začíná být tím, čím skutečně je. Je tu pravda a světlo, a jestliže vychází z lidské animální triády Hod-Tiferet-Necach, může převládnout a prorazit stezku hmotou vegetativní lidskosti. Tento jev lze vidět v podnikání, vědě a umění i ve vládě. Takoví animální jedinci prožívají život se smyslem pro zvláštnosti. Jsou různí a sami pro sebe důležití, dovedou ovládat slabší lidi, manipulovat jimi a využívat je pro své vlastní ambice, ať už je to sebezveličení anebo zjevný idealismus. Lidé působící z triády Hod-Tiferet-Necach mají velmi silný smysl pro identitu. Vidí to, co jiní nemohou. Ve vztahu k obyčejným lidem jsou bdělí a navíc mají vůli prosadit si svou. Je-li to nezbytné, smetou kteréhokoliv animálního muže nebo ženu, kdyby se jim postavili. Dějiny jsou plné konfliktů lidí, kteří využívali bytosti s menší vůlí k vlastním cílům. Ale vůbec to není tak, jak si oni sami představují. Ve skutečnosti jich totiž větší nebeské síly využívají k naplnění kosmického plánu. Za příklad zde mohou sloužit velká pozdvižení v dějinách, například pád Římské říše nebo první světová válka.

První světová válka byla vyvrcholením dlouhotrvajícího kosmicko-pozemského tlaku, jenž se v Evropě vytvářel. Historicky se ve struktuře evropské společnosti od dob francouzské revoluce objevilo jen málo významnějších politických hnutí, jen několik nezdařených pokusů o reformu. Ale ve skutečnosti však v tomto vysoce kreativním období průmyslové revoluce prodělal tento kontinent značnou ekonomickou a sociální proměnu, a ta s sebou přinesla hluboké napětí v evropské mezinárodní komunitě. To se navenek projevilo ve spojenectvích a napětích mezi národními sesku-

peními ústředních evropských mocností, Západu a Ruska. Bylo to zjevné i ve vojenském a námořním handrkování o moc mezi Německem, Británií a Francií, která se německé armády obávala a toužila po odvetě za porážku z roku 1871. A mezitím po celém Rakousku-Uhersku i v Ruské říši vnitřně působily mocné politické proudy tlačící na státní zřízení. Otáčení této kosmického šroubu rozdmýchalo povstání porobených národů na Balkáně a v Irsku. Vnější panoval stabilní mír, ale každý, kdo měl vhléd, cítil vzrůstající napětí. Kabalisticky řečeno dostávaly milióny jeciratických těl aktivní přítok stimulů z nebeského světa. Nepochybně tento stejný vliv přinesl i období velkých vynálezů a objevů ve vědě a několik důležitých hnutí v umění, jakož i již zmíněný impuls masové emigrace do zahraničí. Negativní aspekt se projevil v politickém a průmyslovém neklidu a v obrovských investicích do lidí i materiálu pro válku. Tyto jevy se kumulovaly mnoho let pod stabilními režimy vládnoucími podle pojetí z počátku 19. stol., které udržovaly milióny lidí v sociálních a ekonomických poutech, zatímco se moc a bohatství soustřeďovaly do rukou dědičné elity. V srpnu 1914 byl kotel plný páry k prasknutí. Slunce stálo ve Lvu v opozici k Uranu a Jupiteru a Saturn s Marsem spolu byly v kvadratuře. Když jeciratická Tiferet přivedla napjatou Chochma a Chesed a vzájemně se ničící sefiru Bina a Gevura do maximálního napětí nahoře i dole, vně i uvnitř, nastala v makrokosmu hrozivá a výbušná směr.

Tak tomu bylo, když jednotliví animální lidé po celé Evropě bojovali jeden proti druhému, hnáni osobními ambicemi, rozdělení v nepřátelské tábory a seskupeni v aliancích, když národní shluky usilovaly uchovat si nebo získat nadvládu a současně udržet rozbourané davy obyčejných lidí na kontinentě v jejich ekonomické a sociální pozici. Sledujeme-li to detailně, vidíme, jak osudy jednotlivců po léta vzájemně spjaté vnesly do zřízení každého národa zvláštní zabarvení. Příkladem jsou třeba podobnosti a rozdíly mezi britským a německým námořnictvem. A to zas určovalo způsob, jakým se uzavírala nebo porušovala spojení. A do léta 1914 se mezinárodní situace vyvinula tak, že stačil jeden jediný incident, aby se spustilo obrovské uvolnění psychické a fyzické (jeciratické a asijské) síly a formy. To se stalo, když v osudovém okamžiku zkřížil osud animálního člověka z rolnického rodu osud (pravděpodobně) vegetativního člověka z královské krve. Když jednoho letního dne (kdy lunární ego a martovský soud byly v konjunkci) v temném městě jménem Sarajevo Gavrilo Princip zastřelil následníka rakouského trůnu arcivévodu Ferdinanda, začaly se měnit životy miliónů lidí. Do několika týdnů všude propuklo válečné šílenství a lidé spěchali na smrt kvůli něčemu, co pro ně jako pro jednotlivce nemělo žádný skutečný smysl. Animální lidé i vegetativní lidé byli zahrnuti do čtyř roků násilí a brutality, které umlčely jakýkoliv nárok Evropy být pokládána za centrum civilizace. Konflikt se rozšířil po celé zeměkouli a říše, které svou podstatou ani nebyly evropské, např. po staletí stabilní otomanská říše, se rozpadly a velké nové národy, jako například Američané, prolomily své stoleté izolacionistické doktríny a nechaly se zatáhnout do všeobecného konfliktu. Koncem války se radikálně změnila politická i sociální tvář lidstva. A proces změny, který odstartoval Principův výstřel, dodnes pokračuje. Svědčí o tom druhá světová válka i její převratné politické, vědecké a sociální důsledky.

Z hlediska naší studie je osud animálních jednotlivců pouhou stříbrnou nitkou v nespočetných miliónech měděných nití obyčejných lidí. To nám připomíná pargod,¹ záclonu duší, která visí před Božím trůnem. Ve stavu zrodu tu vidíme, jak se proplétají mnohé osudy a jak je každý ve vztahu k osudům na obou stranách. Vezmeme-li tuto analogii jako přesný obraz lidské situace, vidíme, že nit jedné duše se může dotýkat mnoha dalších, některých zblízka a jiných na dálku, a že některé s ní mohou být tak těsně spjaty, že nastává osudové spojení. Ve skupinovém spojení lze tento jev pozorovat v osudech rodin, společenství a dokonce národů. A navíc nit lidského údělu, která prochází přádem osudu, se někdy zřetelně projeví, stane-li se nějaký jednatel ohniskem epochy, ať už nevědomě jako Napoleon, nebo vědomým aktem, který mění běh dějin, jaký např. učinil Jošua ben Miriam Nazaretský. Avšak takové důležité body obratu v životě lidstva se dějí jen za přítomnosti všech zúčastněných, takže z hlediska osudu čili z Berija není žádný život bezvýznamný, ani život

¹ פרגוד

nejposlednějšího žebráka jerusalémského, který byl zázračně vyléčen, ani toho nejzhýralejšího francouzského vojáka, který zlovolně střílel ruské muziky, když hořela Moskva. Všichni mají svou neosobní roli, kterou hrají při velkolepém rozvíjení kosmického plánu, jež můžeme vnímat pouze při dlouhém a hlubokém pohledu na vesmír. Tato vize je nepřijatelná pro ty, kdo žijí výlučně ve světě Jecira a za skutečnost považují pouze jesodický životní názor pomíjivého ega.

Za bio-psychickou Keter fyzického těla leží vyšší a vnitřní část psychiky. V tomto neviditelném světě nevědomí působí jeciratické a berijatické vlivy, které nepovšimnuty přirozeného člověka většinou míjejí. Tak tomu je proto, že v této rovině vlivy superiorních planet, tj. planet vně zemského orbitu (na rozdíl od inferiorních - Luny, Merkura a Venuše) a naší galaxie mají delší a jemnější působení na lidstvo. Pro přirozeného člověka jsou takové vlivy příliš obecné, ale pro skutečnou individualitu jsou změny v této horní a vnitřní oblasti psychiky velmi specifické. A zde začíná jedinečný, zvláštní osud, jenž je nástrojem osudového určení.

Až dosud jsme se zabývali pouze tím, čemu se někdy říká přirozený zákon velkých čísel. Pod tímto všeobecným zákonem fungují vegetativní a animální lidé dolní tváře Jecira jako horní země k dolní zemi rostlinného a živočišného království. V této působnosti jednají jako pozemská lidskost víceméně připoutaná na Zemi a podřízená koloběhu života a smrti. Avšak existují i jiné roviny lidstva, které se sice také narodí na zemi a chodí po ní a umírají, ale nejsou vůbec ovládnuty zákony přírody. To jsou ti lidé, kteří se uskutečňovali a získali skutečnou individualitu. Takoví lidé mají význačný osud ve srovnání se všeobecným osudem.

Co je osud? Osud je dráha vývoje jednotlivého života, která sleduje určitý jedinečný soubor charakteristických rysů. Může stoupat vzhůru nebo klesat, může být dobrá nebo zlá. Osobám, které ji pozorují, může být její cíl zřejmý nebo nejasný, ale dráha života nikdy není bez určitého řádu. Osud působí jako nástroj osudového určení a vždy zapadá do velkolepého obrazce mnoha jiných životů ve stejné době. A navíc se přímo nebo nepřímo vztahuje k těm, kdo žili dříve nebo přijdou teprve poté, co se onen jedinečný osud naplní. Každý osud nebo život je speciálně uzpůsoben svému stupni v celkovém bytí životů konkrétního člověka, takže kratičké rozpětí životních let je jen specifickým momentem v kosmickém dramatu, v němž je jen živou nití ve tkanivu lidského osudového určení.

Osud je jeciratické vyjádření lidského osudového určení, jak se odvíjí od života k životu, které bylo původně stvořeno v Berija. Když je lidská bytost seslána do Jecira jako čistý panenský duch, dostává duši, kterou si obléká. Pak přebývá v pokladnici duší, dokud není povolána ke vtělení do fyzického světa. Tak praví tradice. To se děje, když nastává situace, která přesně odpovídá potřebám cíle onoho ducha, a duch se tedy ve skořápce duše narodí ve fyzickém těle do určité rodiny, času a místa. Ve chvíli narození je pak jeciratický strom psychického těla duše nastaven podle stavu makrokosmického světa v onom okamžiku. Tím je dáno jedinečné uspořádání jeciratických sefirot, neboť poloha Slunce, Luny a planet ve zvěrokruhu a jejich vztah k Zemi určuje psychické sestavení, které je jedinečné a vlastní jen dotyčnému člověku.

Jak je tím ovlivňován osud jednotlivce? Odpověď možná najdeme, jestliže prozkoumáme jeden skutečný život. Tak Napoleon Bonaparte se narodil r. 1769, kdy Uran byl v Býku, Neptun v Panně a Saturn v Raku. Tyto pomalé planety utvořily vnější a vnitřní pozadí pro určitou generaci dětí, které se v této době narodily. V konkrétnějším ohnisku však v srpnu stál Jupiter ve Štíru, Mars v Panně a Slunce ve Lvu. Patnáctého dne v měsíci byla Venuše na sedmém stupni Raka, Merkur na šestém stupni Lva a nejrychlejší nebeské těleso Luna právě probíhalo 28. stupněm Kozorožce. Všechny tyto nebeské polohy byly nastaveny na minutu stupně přesně, když nad obzor nad Bonapartovým domem v Ajacciu na ostrově Korsika vystupoval sedmý stupeň Vah. To dalo novorozenátku jedinečný okamžik času pro vstup do světa. Žádný jiný člověk, pokud se nenarodil na stejné posteli ve stejných čtyřech minutách jako Napoleon, nemohl mít tutéž biopsychickou krystalizaci.

Všichni, kdo se narodili v tomto období, byli produkty a dětmi své jedinečné doby. Když nakonec starší generace předala světové jeviště generaci Napoleonově, situace se již chystala na světové drama, ve kterém měl sehrát tak prominentní roli. Bez celkového pozadí revoluce, která zachvátila Francii a ohrožovala opravdu celou Evropu, by se byl Napoleon nikdy nepozvedl k tomu,

aby se stal tím, co mu bylo vlastní. Makrokosmos zrodil v lidském mikrokosmu atmosféru sociálního neklidu a politického idealismu. Napoleon byl zatažen do jednoho lokálního centra bouře svou jedinečnou psychikou a jejím nadáním i potřebou francouzského národa, aby politické vakuum vyplnil vůdce jeho kalibru a temperamentu. I jiní se snažili nasytit potřebu bouře, ale neuspěli, protože nedokázali udržet ohnisko vířících davů a nálady francouzského lidu. Napoleon na sebe nejdříve upoutal pozornost svým charismatickým temperamentem a později se tato jeho vlastnost natolik rozvinula, že veřejnost fascinovala a pak ovládla a spojila rozvášněné politické frakce v jednotu, takže vše vyústilo v národní uznávání totožnosti jeho osudu a osudového předurčení Francie. Tento svazek člověka s národem urychlil veliké mezinárodní drama, a vzestup a pád napoleonské éry měl ovlivnit generaci Evropanů, kteří žili v té době.

Za Napoleonovým osudem se skrývá jedinečný mechanismus souběžných zdůraznění v jeho jeciratickém stromě. Napoleonova Tiferet byla lví a sefira Jesod kozorožská, jeho já tedy působilo přes simultánní Keter fyzického stromu jako dominující vůle nad vůli ostatních animálních lidí i nad vegetativními davy, které zručně zorganizoval svým kozorožským egem. Obě tato zvířetnicková znamení se týkají moci. Lev usiluje o vládu prostřednictvím svého Já a Kozoroh chce ovládat pomocí zákona. V Napoleonově psychologii byly obě tyto vlastnosti charakteristické. Mars v Panně dal jeho Gevura praktickou přesnost a Jupiter ve Štíru zaostřenou mocnost Chesed, tedy hlubokou emocionální hnací sílu a zvláštní charisma, pro které se ho lidé báli i pro které ho milovali. To způsobila skutečnost, že obě planety psychického soudu a milosti byly vzájemně dobře aspektovány, což znamenalo volný průtok pro emocionální sílu a směřování. Se Saturnem v opozici na Lunu je tomu naopak, a tak jesodické ego a porozumění Bina, které bývají v opozici dost často, podléhají omylům. Toto vše plus skutečnost, že Napoleon měl Saturn blízko poledníku a v domě světových úspěchů a ambicí, způsobilo císařův pád, hlavně proto, že ego nepochopilo vojenský a politický fakt, že Evropa půjde nakonec proti němu.

I když je toto technické vyličení samozřejmě velmi stručné, umožňuje nám zahlédnout, jak se krystalizuje konkrétní psychika. Vidíme, jak je jedna sefira příliš zdůrazněna, zatímco jiná je potlačena nebo v konfliktu s dalšími. To vytváří spletitou situaci v psychice, která dává sílu i slabost, talent i pošetilost a emocionální i intelektové bloky a snadné momenty. Taková konfigurace psychologických principů se zaostřuje do toho, co se jeví jako jedinečná povaha, kterou rozeznáváme u sebe i u druhých. To zas způsobuje, že nás přitahují nebo odpuzují různé okolnosti, a že si vybíráme nebo že nás přitahuje určitý způsob života. Tento život může mít náklonnost pro vědu nebo umění nebo půjde za mocí a slávou jako v případě Napoleona. A tak procházíme životem a náš osud je čím dál tím zjevnější, pokud jednáme jako jednotlivci, kteří nejsou zmítáni věcmi, jež ovládají většinu lidí. A navíc, protože jsme to, co jsme, se vším svým nadáním i slabostmi, vybíráme si za přátele i spolupracovníky lidí nám podobné. To platí podobně i pro naše milostné vztahy s těmi, kdo mají to, čeho nám se nedostává, nebo kdo vyhovují potřebám, které vznikají působením konkrétní rovnováhy sefirot v naší psychologii. Tento osudový typ vztahů je zcela odlišný od tělesných spojení. Fyzické vztahy jako takové jsou vztahy Asija a patrně nejsou ničím víc než obchodními vztahy nebo vztahy vyplývajícími z vášně. Všechna osudová setkání se týkají psychiky, a to často její nevědomé části.

Nevědomý aspekt psychiky působí za prahem linie jeciratické Hod-Necach. Pobídky a motivace superiorních planet a jejich působení na dolní a horní sefiroty tedy často zůstávají úplně nepovšimnuty s výjimkou okamžiků osvětlení nebo krize. A takové události jsou také obvykle osudové a mění mechanický běh života. Obvykle nastávají, když konfigurace sil jak planetárních, tak psychických, vynese do čela problém nebo plody nějaké práce, které se utvářely dlouho před tím. Většina lidí ani tyto velké krize neprožije. Nikdy si netroufnou podstoupit riziko cesty za svou individualitou, i když sebevíc protestují proti tomu, čím jsou. Jsou zaměřeni na svoje ego neboli Jesod, a tak se jich podstatně dotýkají jen vnější světské události, které je přemohou, např. úpadek průmyslu nebo vypuknutí války. To však neznamená, že by snad netrpěli nebo se neučili a nerostli, ale že jejich proces je postupný a přirozený a že jim může trvat mnoho životů, než se něčemu naučí. Ten,

kdo si zvolí cestu individuality, urychlí svůj vývoj, ale to s sebou nese také těžší zkoušky ducha vtěleného v jeciratickou anatomii duše.

Rozdíl mezi individualitou z vlastní vůle a zástupem lidství je v tom, že ten, kde volí individualitu, žije podle celého svého jeciratického stromu, zatímco čistě přirozený člověk žije pouze podle nižší psychické tváře a těla stromu. A v tomto rozdílu může jít někdy ještě o něco víc než o jednotlivce hledajícího svou vlastní osudovou cestu, protože takový člověk je přímo ovlivňován horní tváří Jecira, a tak jeho prostřednictvím příležitostně zasahuje přítomnost a kriteria dalšího světa, světa Berija. Náš příklad Napoleona ilustruje, oč jde. I když je takový člověk třeba považován za menšího diktátora, jenž na pár let vládne nižším světům, slouží zároveň horní říši stvoření, ačkoliv v jeho případě se jedná o službu nevědomého nástroje osudového určení. A tak když prožíval Napoleon svůj osobní osud, vykonával i kosmický úkol, kterým bylo vymýtit přestárlý a překonaný politický systém, podobně jako kdysi učinili i jiní dobyvatelé, např. Hun Atila. Když splnil svůj úkol, smetla jej Štěstěna, totiž nálada doby, ze scény a on zemřel jako izolovaný katalyzátor na odlehlém ostrůvku v jižním Atlantiku.

Ne všichni lidé osudu, kteří se stanou postavami osudového určení, si uvědomují velkolepý plán, který prochází dějinami. Ale někteří z nich skutečně znají a zvěstují směr jeho toku, protože žijí v rovině nad sférou nebeských vlivů. Ale o tom budeme hovořit až později, protože nejdříve musíme pootevřít kabalistická zkoumání osudu a osudového určení.

21.

Gilgulim - převtělování

Mnohé jsou světy, jimiž obíhají, a každý oběh je zázračný mnoha skrytými způsoby, ale lidé o těchto věcech nevědí a ani je nevnímají.“ Tak praví Zohar (III, 99b) o převtělování.

Na zemi v každou dobu zpravidla žijí tři generace lidí. Během svého života projde většina lidských bytostí rolí dítěte, rodiče a prarodiče. Rytmy přírody jsou uzpůsobeny tak, že se nová generace rodí, když prarodiče již prošli svým vrcholem a začínají stárnout, takže dítě je vychováno v přítomnosti všech věků člověka. Rostoucí jednotlivec tedy prožívá dětství v rodině, mládí v experimentování, vrchol sil v naplňování ve světě, střední věk v jeho výsledcích a reflexi života ve stáří. V jednu chvíli v životě je nejmladším, v následující již nese zodpovědnost a pak je nejstarším a zakrátko bude stát tváří v tvář smrti. Přírozenému člověku je smrt koncem života, protože je s to vidět jen asijskou mrtvolu. Pravda hmoty je však jiná, díváme-li se na ni z horních světů.

Tak jako se při zrození duše vtěluje, tak se také při smrti z těla uvolňuje. Kabalisticky to znamená, že asijské tělo přestává existovat jako organismus a rozpadá se zpátky na svou elementární sílu a formu, ale vědomí středního sloupu se stáhne zpět vzhůru do Jecira. Tradice praví, že to vyvolává ozvěnu po všech třech světech, ačkoliv zpravidla zůstává nepovšimnuta. V případě rostlin a zvířat se vědomí navrácí do Keter Asija, aby je duch druhu opět poslal do semene další generace onoho zvířete nebo rostliny. V případě člověka, který je v podstatě andělskou bytostí chodící po zemi, je tomu jinak. Člověk při smrti posouvá dimenze z horní tváře Asija do dolní tváře Jecira, a tam ještě před dalším stupněm vývoje onoho člověka nastává důležitý proces.

Většina esoterických tradic, a kabala tu není výjimkou, se shoduje v tom, že lidská bytost není zdaleka mrtva, jestliže fyzicky umře.

Všechna líčení posmrtného stavu podávají zprávy o tom, že při smrti těla psychická podoba člověka po krátkou dobu prodlévá v blízkosti své mrtvoly a zvyká si na myšlenku smrti. Kromě toho začne proces, kdy mrtvý znovu přehlíží svůj život, a kdy se mu znovu vybavuje každička událost, aby byla posouzena. Kabalisticky řečeno to jsou všechno vzpomínky nakupené kolem sefirot a v triádách Jecira, které běží jako znovu promítaný film na plátně Jesod mrtvého člověka. Toto zpětné odvíjení života podle zpráv přináší jak intenzivní bolest, tak i intenzivní radost, protože dobré i zlé skutky se do detailu ožívají s neobyčejnou jasností. Nechybí nic, a dokonce i ty události, které byly potlačeny a dávno zapomenuty, se člověku promítnou, aby spatřil a posoudil představení svého života. Náznaky tohoto procesu lze pozorovat nejen u starých lidí blížících se smrti, ale také u mladých, kteří se za nemoci nebo nehody smrti přiblížili. Stále znovu se opakující jev, že člověk, který se topí nebo padá, vidí před očima celý svůj život, není nijak vzácný a to jenom posiluje důkaz, že tento proces začíná ve chvíli, kdy se fyzické tělo počne oddělovat od psychického těla v předtuše smrti.

Kabala traduje, že jakmile se dokončí toto odvíjení života, člověk prochází očistcem, posmrtným obdobím pročišťování. To se opět děje v Jecira, kde se během života nakupí všechna nevyrovnanost a nedokonalost. Tento proces prý kolísá od obtížného po nesmírně bolestivý podle toho, jak a kolik zákonů člověk porušil. Výsledkem tohoto pročišťování, které se odehrává především v triádě Gevura-Tiferet-Chesed, je, že každý sám na sobě vykoná počáteční soud a milost, a pak

vystoupí vzhůru do nebe Berija nebo zůstane tam, kde je - v ráji nebo očistci Jecira, nebo sestoupí opět do těla v Asija anebo jde dolů do pekla gehifom. Všechny tyto symboly nebe, ráje, očistce a pekla jsou alegoriemi stavů bytí, které většina lidí zažila už v životě.

Postoupí-li člověk ke vstupu do království nebeského, pak zpravidla buď naplnil dlouhý cyklus životů, ve kterých pokračoval pomalý vývoj, anebo vědomým úsilím dosáhl rychlého postupu během několika málo životů či během jediného výjimečného života. Takový vzestup umožňuje veliká a hluboká práce na sebezdokonalení anebo skutečnost, že člověk byl již velmi vyspělou duchovní bytostí. To naznačuje, že lidstvo můžeme opět dělit do tří typů: První dva typy jsou lidé, kteří se přiklánějí buď k pravému nebo k levému pilíři a které během jednoho života či mnoha životů přitahuje vykonávat funkční role buď nositelů formy nebo iniciátorů síly ve světě. V každé společnosti máme konzervativce a radikály. Někteří například působí jako prostředníci či učitelé v Hod, jiní jako soudci nebo vojáci v Gevura a další fungují jako filosofové nebo členové vlád v Bina na levém sloupu, profese a role pravého sloupu mohou zahrnovat zemědělce a lidi starající se o zábavu v Necach, náboženské profesionály a umělce v Chesed a proroky a revolucionáře v Chochma. Lidé středního pilíře jsou zcela jiní. Nezapývají se tolik udržováním světa jako tím, aby do něj pronikaly vyšší roviny, a proto se takoví lidé při smrti mohou navrátit do nebe, odkud přišli především svou vlastní volbou, neboť se v předešlých životech natolik zdokonalili, že dosáhli určitého stupně poznání o smyslu bytí.

Lidé, kteří se zastaví tam, kde jsou po smrti, si prý najdou jednu ze sedmi jeciratických rovin, která jejich bytostí nejvíce vyhovuje. Zde, v radostných i hrůzných zónách ráje a očistce, kde se prožívají odměny a tresty života, panuje podle tradice čas, který se naprosto liší od času, jenž funguje na Zemi, a stejně tak je odlišný i způsob bytí lidí. V tomto stavu čistého Jecira se nesčetné množství projevů a esence člověka udržují ve všech svých formách, takže neexistuje žádný fixní a pevný obraz. Zde se také shromažďují všechna spojení s ostatními dušemi, živými i mrtvými, které jsou částí jeho osudové skupiny, a ta zase zapadá do velikého osudového určení, které prozřetelnost Berija pomalu odvíjí po stvořeném prostoru a čase. Proto se jeden člověk nemusí vtělit po dlouhá pozemská údobí a musí čekat nebo působit v jeciratických rovinách očistce a ráje, než dole v Asija uzrají správné podmínky, které budou odpovídat jeho stupni vývoje a kosmickému cíli nebe. Poté je seslán dolů, aby se narodil třeba spolu s dušemi stejné skupiny v podobném čase, ale také možná v úplně jiné rodině na tisíce mil daleko. Nicméně duše se při osudovém setkání vzájemně poznají, ačkoliv se důvod, proč tomu tak je, nemusí vůbec projevit, dokud nenastanou určité obecné a osobní události. A jestliže nenastanou vůbec, pak se možná dříve nebo později bude muset všechno opakovat na jiném místě a v jiný čas.

Pro ty, kdo se navracejí ke znovuzrození, má kabalistický výraz „gilgulim“, „kola“ nebo „otáčení“, takřka okamžitě nesmírný význam. Pramení z biblického výroku v knize Samuel, 25, 29, o životech, které se roztočí jako kámen v praku a jsou vrženy zpět do světa. To se děje tehdy, když člověk není s to čelit tváří v tvář dalšímu světu a jeho pročišťovacím procesům a hledá rychlé znovuzrození, aby se vyhnul duchovní odpovědnosti. A jak už to chodí, kosmickému či psychickému zákonu se nemůže vyhnout nikdo, a tak se takový člověk prostě narodí do takového fyzického stavu, který odměnou a trestem přesně odpovídá jeho duchovní potřebě. Někdy to vůbec nebývá příjemné, takže např. zločinec se ocitá v situaci, že je okrádán, anebo krutá žena se stává terčem nenávisti a podobně, avšak opačně je tomu i s lidmi dobrými a jejich situace může být stále zajímavější, takže po řadu životů jejich duše pracuje na své dokonalosti prostřednictvím sledu osudových situací a vztahů, které působí jako fyzický ráj a očistec (pročišťování nemusí být vždy bolestné či plné utrpení.) Tito pomalu se vyvíjející lidé žijí v dolní tváři Jecira neboli ve stavu horní země a lze je snadno poznat podle kvality jejich světla i přes všechny někdy podivně obtížné okolnosti, v nichž se zdají být. Prozřetelnost nepracuje vždy prostředky snadnými nebo zřejmými. Od života se nám dostává toho, co potřebujeme, a nikoliv toho, co bychom chtěli, protože cílem života je vývoj jednotlivce i rozvinutí Božího plánu.

Tento kosmický účel se dostane dokonce i do pekla gehinom, které je symbolem místa, kde se to, co je zkažené a zvrácené, přetavuje, aby se napravilo nebo nakonec opět rozpustilo na čisté prvky. Praví se tedy, že na stromě pekla je sedm rovin, které se dělí na dvě tváře nečistoty. Horní, tzv. paláce špíny, jsou místa, kde prodlévají ti, kdo spáchali spasitelné hříchy. To znamená, že neztratili možnost spásy, pokud ovšem dokážou rozrušit svůj blok nebo zvrácenou sílu, která je do říše pekla přivedla. Příkladem tu může být zločinec, jenž ví, že porušuje zákon, ale přesto ve svém jednání pokračuje, dokud mu to vychází. Život za životem prožívá většinu svého fyzického bytí ve vězení, dokud najednou nepochopí, že se jen dostává stále hlouběji a hlouběji do pekla a stále se vzdaluje např. od ženy a dětí a od obyčejné lidskosti. Touto nápravou, i když je třeba nepatrná, začíná pohyb vzhůru, a je-li to pohyb trvalý, může tento člověk nakonec opět vstoupit do světa všeobecné evoluce a dokonce se pokusit i o bránu nebeskou, již už dokázal otevřít ne jeden zločinec proměněný ve světce. Toto horní peklo by odpovídalo dolní tváři Asija.

V dolním pekle, tedy ve skutečném gehinom za Malchut Asija, jsou upoutány všechny bytosti, které se nestarají o nic jiného a nikoho jiného než o sebe, jejichž vlastní vůle je pro ně tím nejvyšším, co je, a jejichž touhy se musí splnit, ať to druhé nebo celý vesmír stojí, co chce. Jsou samy sobě bohy a svět se točí jedině kolem nich. To je iluze, a tak se od nich skutečný život odtahuje, protože jej odmítají. Dochází pak k tomu, že jsou úplně posedlí neskutečným stvořením, které obývají jenom oni sami, a stávají se zločinnými šílenci. A dokud si volí pobyt v tomto svém soukromém vesmíru, jsou uzamčeni v pekle. Nikdo kromě Boha je nemůže osvobodit a Bůh jim po celý kosmický cyklus dává možnost vyjít z mizérie, kterou si svou vlastní vůlí vytvořili, ještě dříve než je osvobodí spolu s ostatními stvořenými bytostmi v jubilejní šemita na konci dnů. Jsou opravdu „mrtví“ a „zatraceni“, protože se ocitají minmo všeobecné stvoření a evoluci. A to je skutečná jáma.

Cyklus života a smrti se odvíjí postupně, a tak se většina duší opakovaně vrací k životu na zemi, aby získala zkušenost, kterou nelze obdržet v rovině čistého Jecira. To proto, že kreativní napětí mezi andělským tělem psychiky a fyzickým stavem na zemi umožňuje věci, které jsou v nehmotných horních světech nemožné. Kabalisticky řečeno, v říši činu Asija může svobodná vůle lidství uskutečnit události, které působí na makrokosmos takovým způsobem, jak žádný anděl ani duch nemůže, přestože má moc a vliv v horních světech. Děje se to ve všeobecné evoluci prostřednictvím gilgulim v nepřetržitém převtělování lidské duše do mnoha těl a mnoha rozličných osudů po celá tisíciletí. A tak se řetězem nesčetných životů Adamův duch pomalu projevuje ve fyzické rovině vesmíru. Stále se rozrůstající populace na zemi tento proces miliónkrát umocňuje, protože se stále více a více duší rodí v těle, aby prostřednictvím lidské podoby Stvořitele pomáhaly v Asija uskutečňovat Boží imanenci.

V tuto chvíli je už jistě zřejmé, že v životě lidstva působí dva důležité faktory. Jedním je prozřetelnost a druhým svobodná vůle. Vyjdeme-li z prvního, bude se zdát, že absolutně nic není zcela náhodné, že žádná událost nenastane bez určitého vztahu a působnosti, ani bez příčiny nebo účelu, protože je tu plán prozřetelnosti.

Všechno začíná v Keter Acilut. Zde je JÁ JSEM všeho, co bylo, je a bude. Z této Koruny vyzařování vytéká svět dokonalosti se všemi zákony, které jsou modelem a nástrojem Boží vůle. Z věčného světa vyzařování s neustále se dívajícím Božím okem se tvoří všechny věci. Dostávají se zde pod berijatický dohled nebe, odkud jsou posílány dále do různých forem Jecira, než se fyzicky projeví ve hmotném vesmíru Asija. Vše, co se má uskutečnit, od Koruny bytí po prázdnotu za vlnami a částicemi, z nichž se skládá atom, je udržováno v bytí vůlí Absolutního, aby tak mohlo dokonat svůj účel a Bůh mohl vidět Boha.

Aby se tento cíl mohl splnit, Boží vůle poskytuje vše potřebné v pravý čas a na pravém místě všemu, co je. Mimo veliký řád, který se odvíjí v kosmickém cyklu, se neděje nic. Avšak ve vesmíru jsou činny dvě roviny působení čili prozřetelnosti: jedna působí obecně a druhá individuálně. Důvodem je skutečnost, že zatímco většina vesmíru je fixována zákony jeho světů a jejich obyvatel, existuje ještě jeden tvor, jenž vlastní svobodnou vůli. Tento dar mu dává moc měnit roviny a urychlovat kosmické procesy, a dokonce je i obracet, pokud by si tato bytost přála jít proti Boží vůli. Tímto tvorem je člověk.

Jak jsme už viděli, lidstvo je druhem samo o sobě. Na rozdíl od všech ostatních tvorů, kteří jsou upoutáni buď k horním nebo dolním světům, lidstvo se může rozšířit od vrcholku po patu Jákobova žebříku bytí. Tím, že je berijatickým duchem, jeciratickou duší a asijatickým tělem, je lidstvo dosti neobvyklé, ale jeho skutečná výjimečnost leží v tom, že má svobodnou vůli jako odkaz předků Adama a Evy, kteří byli stvořeni k podobě svého Stvořitele. Je však třeba zdůraznit, že toto privilegium lidstvo neuplatňuje jako celek, protože většina lidí raději zůstává pod obecnými zákony prozřetelnosti.

Obecnou prozřetelnost lze dobře ilustrovat ekologickým žebříkem přírody. Viděli jsme, jak galaxie Mléčné dráhy, její hvězdy, Slunce a planety s Lunou vytvořily fyzické dějiště pro organický život na Zemi. Ukázali jsme si také, jak každý jednotlivý druh přichází a odchází podle potřeb Země a přírody. Podíváme-li se detailněji, vidíme, že ekologická pyramida kterékoliv doby je velmi jemně vyváženou strukturou, kde každý druh rostliny nebo zvířete ostatní podporuje a je ostatními podporován. To je obecná prozřetelnost. Tak jestřáb se živí menšími ptáky, kteří se živí hmyzem, jež žere rostliny atd. Avšak v tomto přesném uspořádání platí široký rozsah volnosti v tom smyslu, že jestřáb může zabít toho či onoho ptáka a ten zas ten či onen hmyz. Jednotlivec se tu nepočítá, počítá se pouze druh, a tak je-li stav uchován na střední hladině, řekněme např. stav lučních kobylek v rámci jejich sezónního rytmu, osud jednotlivé kobylky podléhá zákonům velkých čísel. Po celé přírodě panuje takovýto náhodný úděl a vztahuje se i na ty členy vtěleného lidství, kteří si zvolili život na vegetativní a animální rovině lidskosti.

Lidé žijící pod obecnou prozřetelností fungují pouze ze svého asijatického stromu a z dolní tváře Jecira. Jestliže existují proto, aby jedli a plodili, jejich život je založen na vnějším světě, který tak jako okolní vegetativní království podléhá změnám ročních období a periodám hojnosti a nou-

ze. Neděje se nic obzvlášť dramatického a kolečko životů prochází generacemi obyčejných a průměrných venkovských či městských lidiček, kteří ve skutečnosti ani žádná dramata většinou nechtějí a touží jedině po tom, aby měli pokoj. A dokonce je možné to rozvinout tak, že např. stejná skupina duší se stále převtěluje v téže vesnici po celá staletí, jakoby přískokem sledovala stejný model znovuzrození a opakovala cyklus dětí, rodičů a prarodičů v určité rodině, která třeba po pět set let obdělává stejnou půdu, řekněme, v Buckinghamshire v Anglii (staré rodinné portréty se někdy nápadně podobají přítomné rodině). Jediné, co kdy vyruší rytmus vegetativních životů, je sensitivnější člen animálního lidstva, který reaguje na kosmické změny a urychluje revoluce ve větší společnosti, jejíž součástí je i vesnice, která společnost svou prací podporuje. To může způsobit, že někteří synové nebo dcery cestují a vstupují do animální roviny lidstva, např. v době válek. Když se vrátí, možná se pokusí změnit model svých předků, ale jestliže první nápor brzy vychladne, buď nadobro odcházejí do většího světa, nebo se za čas sami stanou vesnickými předáky a udržují staré způsoby tichého rytmického života. V takových případech se obecná prozřetelnost stará o společenství, ale nezabývá se ani rebelantem, ani jednotlivcem, který musí hledat své místo buď v animální sféře, anebo ještě výš.

Než opustíme téma obecné prozřetelnosti, je třeba ještě dodat dvě důležité věci, které se týkají vegetativních společenství, a sice že jednotlivci nikdy není upřeno právo volby a že prozřetelnost vždy dává lidem příležitost uniknout obecným zákonům, které na této rovině působí. Skutečná historická událost ukáže, jak prozřetelnost pracuje negativně i pozitivně pro ty, kdo volí individualitu. Pro ilustraci se podívejme na skutečnou historickou událost. Jistý diktátor dal ve známost, že měl sen, že musí zemi zbavit všech cizinců, aby v ní hospodařili pouze rodilí členové jeho národa. Cizinci, kteří se shodli s diktátorem, že toto znamená přišlo z nebe, i když z jiných důvodů, okamžitě zemi opustili i s rodinami a majetkem. Vláda později vydala výnos, aby se ti, kdo zůstali, buď naturalizovali nebo nadále zůstali v zemi jako cizinci. A v příslušnou dobu pak byli tito formální cizinci deportováni ze země bez těžce vydobytého majetku, ačkoliv tam jejich rodiny třeba žily už po desetiletí. Co se v tuto chvíli zdálo být tragické, bylo zakrátko považováno za požehnání, protože naturalizovaní cizinci, kteří zůstali, ztratili posléze nejen živobytí, ale někdy dokonce i život. Významnost tohoto příběhu z hlediska našeho zkoumání tkví v tom, že prozřetelnost skutečně varovala prostřednictvím samotného diktátora, že nastává situace, kde se nabízí volit z několika možností. Ti, kteří viděli zá vegetativní útěchu, dříve nebo později odešli, zatímco ti, kdo si zvolili nevidět, co se nutně stane, byli lapeni do zákona, který ovládá vegetativní lidství, když se jedno společenství začne rozšiřovat a zabírat půdu, kořeny i živobytí druhému. Takové události mohou ukazovat prozřetelnost z kruté stránky, ale vždy ještě existuje faktor volby. Jestliže jej však člověk neuplatňuje, ztrácí individuální prozřetelnost, která je jeho privilegiem.

Ten, kdo žije na lidské animální úrovni, podléhá stále obecné prozřetelnosti. Jeho život má více individuality, ale ta je jen relativní vzhledem k miliónům, kteří žijí vegetativně a rutinně. Takový člověk se probojuje na vrcholek své profese a bude špičkovým chirurgem nebo populární hvězdou, ale ve skutečnosti jen bude vyplňovat trůn, na který musí být dosazen ten či onen animální jedinec (člověk osudového určení je zcela jiná záležitost). Tento jedinec si své království udrží podle svého talentu a životního elánu jen tak dlouho, dokud jej z této pozice nevystřídá někdo mladší a nadanější či zkušenější anebo prostě něco nového. Pod zákonem obecné prozřetelnosti bude veškerou podporu, kterou potřebuje, nalézat jen tak dlouho, jak dlouho bude splňovat běžné požadávky společenství, kterému slouží, ať už to je vojenská junta, sbor diktátorů či parta gangsterů. Stále podléhá náhodě, tj. vnějším faktorům, které ho mohou vynést do popředí nebo sesadit z trůnu. I zde je možná volba a individuální prozřetelnost, ale kvůli animální touze vládnout se svobodná vůle ztrácí v nutkavém pudu vítězit.

Abychom nahlédli, jak může obecná a individuální prozřetelnost působit, podívejte se na svůj vlastní život. Narodili jste se ze zcela určitých rodičů a byli jste vychováni jedinečným způsobem. Během dětství jste pravděpodobně žili ve všeobecném vegetativním rytmu a o většinu vašich fyzických a psychických potřeb bylo postaráno. V pubertě jste začali prosazovat svou nezávislost, tak

jako milióny jiných mladých lidí, a účastnili jste se milostných her a soutěžili jste v nich. Pak jste šli na vysokou nebo pracovat a tam jste se střetli se svým prvním skutečným rozhodováním, neboť jste se stali dospělými v tom smyslu, že jste se museli rozhodnout, tedy omezit, pro některý životní směr. A právě tohle je bod, kdy se člověk dostává z obecného zákona a přechází pod zákon individuální prozřetelnosti. Jak jste si již nepochybně všimli, většina lidí se rozhodne pro jednu nebo dvě roviny dolní jeciratické tváře: buď vstoupí do rytmického cyklu zbožní výroby nebo služeb pro společnost a prochází v životě růstem, reprodukcí, úbytkem sil a smrtí, anebo usilují o vůdčí pozici v některém zvoleném oboru. Jen skutečně málo lidí si zvolí cestu individuality místo života podle tlaků společnosti, ve kterých se ocitnou. Všichni však budou protestovat, že oni přece individualitou jsou, ale ve skutečnosti se bohužel ukáže pravý opak. Často jsou dokonce i ti nejoriginálnější lidé pouze konformními radikály své generace. Individualita je věc daleko hlubší než maska módní originality.

Skutečná originalita byla přítomna přímo na počátku vaší existence, když byl stvořen váš panenský duch. V tuto chvíli byl určen váš charakter i smysl, abyste se mohli podílet na velkém plánu. Při sestupu do duše se zvláštní nadání, jimiž jste byli obdařeni, uspořádala do psychiky vaší jeciratické anatomie, abyste ve vtělení mohli naplnit osud tohoto života i svého dlouhodobého kosmického určení. Protože však existuje svobodná vůle, můžete si vy, stejně tak jako kdokoliv jiný, zvolit zapomnění a ignorování svého nadání a úkolu, tedy individuality, a pohřbit se tak ve fyzické realitě. Takový okamžik nepřichází ve chvíli narození, kdy se šokem vymaže většina paměti vyšších světů, ale na počátku dospělosti. Všichni mladí lidé, zejména v pubertálním a postpubertálním věku, si aspoň jednou položí otázku po smyslu života ve chvíli, kdy uzří hvězdy na obloze nebo prožijí smrt někoho blízkého. Výsledek jejich volby, zda a budou či nebudou žít ve shodě s duchem sobě vlastním, určuje pak nejen tento život, ale často i životy následující. A tak ten, kdo volí ignorovat svoje dary, a tím i úkol, který je mu určen, maří svou individualitu pod zákonem obecné prozřetelnosti, i když mu třeba štěstí přeje.

Štěstí znamená být ve správnou chvíli na pravém místě. I zde působí obecná a individuální prozřetelnost. Obecná prozřetelnost je podle zákona nahodilých událostí, např. když někdo sází na koničky a doufá, že vyhraje, ale pak je velmi zaskočen, že opravdu vyhrál. Takoví lidé jsou často naprosto nepřipraveni na podobnou událost, a jejich nově nabyté bohatství rozbije model, kterým až dosud jejich život držel pohromadě. Tak např. přes veškeré úsilí udržet si staré přátele, se začne objevovat stále rostoucí trhlinka v životním stylu a přízeň štěstěny se promění v neštěstí z bohatství. Takový bývá výsledek obecného údělu proti individuálnímu.

Individuální úděl není údělem v pravém slova smyslu, nýbrž plodem možná mnoha životů. Člověk je třeba darebákem nebo hrdinou, je moudrý nebo pošetilý, ale okolnosti, do kterých se narodí, jsou v každém životě přesně umístěny a načasovány tak, aby se setkal s určitými lidmi nebo událostmi. Také tomu se říká osud, i když se často zdává, že štěstí nebo smůla přicházejí zčistajasna. Takové události představují chvíli volby, která člověka buď zavede k jeho vlastní přirozenosti, nebo jej od ní vzdálí. To, co se jeví jako neštěstí, může být skrytým požehnáním a individuální prozřetelnost se stará, aby člověka uchránila skutečného ublížení a aby ho přivedla do bližšího kontaktu s úkolem, pro který se narodil, a to tak, že mu do cesty postaví určité události, které odpovídají jeho potřebě v danou chvíli.

Podívejme se znovu na svou vlastní situaci. Čtete tuto knihu. To, co vás přivedlo až sem, to nejsou pouze nesčíslné menší či velké události, z nichž se skládá váš život, nebo několik tisíc lidí, kteří vás ovlivnili, je to také výsledek předchozích životů, kterých možná bylo mnoho a které vás postupně přiměly k tomu, abyste se rozpomínali na to, odkud přicházíte. To vím, protože kdybyste byli jiní, podobnou knihu byste vůbec nečetli. A nyní jde o to, o co jde vždycky, tedy o to, co si zvolíte. Zda tyto myšlenky naprosto odmítnete nebo je částečně přijmete či zda o nich budete vážně uvažovat jako o něčem, co možná ukazuje smysl vesmíru, ve kterém nyní žijete. Volba je plně na vás, protože máte dar svobodné vůle.

Pojem svobodné vůle se velmi často chápe špatně. V kontextu celkové existence je uplatňování volby omezeno na rovinu určitého jedinečného času, ve kterém se jednatel ocitá. Člověk tedy může danou situaci měnit jen okamžik od okamžiku ve vztahu k sobě, protože kolem něj je všechno pod obecnými zákony, pod nimiž vesmír funguje jako celek. Vezměme si např. vojáka odvedeného na frontu. Po usedlém životě anebo možná i mnoha usedlých životech ve svém malém městečku, kde nikdy uic nemusel promýšlet do hloubky, je najednou konfrontován s představou své vlastní násilné smrti a se smrtí druhých, které musí sám zabít. Toto uvědomění mu může uštvřit takový šok, že ho vykolejí z vegetativního stavu a posune k animálnímu zájmu o čisté přežití v dolním jeciratickém stromě a poté až do triády duše a vědomí. Takový okamžik mu změní život a dokonce i budoucí životy, jestliže navzdory své smrti pochopí, že člověk nesmí žít a umírat jako zvíře. Události tohoto druhu umění rovnováhu vesmíru, ale pouze o míru osobní schopnosti onoho vojáka. Pro toho, kdo se pohybuje ve vyšší sféře, se možnost působení na události zvětšuje, ačkoliv stále musíme mít na paměti, že i tak veliký muž, jakým byl Sokrates, měl svobodnou vůli vymezenou v určitých hranicích. Sokrates si zvolil přijmout svůj rozsudek, aby ovlivnil společnost, přestože mu byla nabízena možnost útěku a záchrany. Volil tak proto, že obejití soudního rozsudku by zpochybnilo jeho víru v poslušnost vlády zákona. A svou svobodnou vůlí, svým skutkem učinil svou filosofii reálně platnou a tato filosofie hluboce ovlivnila západní myšlení.

Uvedené příklady toho, jak se svobodná vůle váže ke zvláštním případům, vysvětlují paradox, že Bůh ví, co se stane, a přece nezasahuje do lidské volby. Naznačují také, jak se lidská bytost může rozhodnout popřít svou individualitu a pravdu, ačkoliv dříve nebo později si ze své vlastní svobodné vůle musí zvolit, zda zůstane v polospánku anebo zda se podřídí cestě nebe. Kabalisticky řečeno to znamená, že přesídlí z vegetativní a animální jistoty dolní tváře psychiky do triády duše, která se vznáší nad tělem mezi stromy země a nebe.

Jakmile jednou člověk svoje těžiště umístí do jeciratické triády Gevura-Tiferet-Chesed, kvalita jeho života se radikálně mění, protože se dostane do takové morální sféry, která ve společenských normách přirozeného světa platí jen málo nebo vůbec. Navenek si jeho druhové možná ani nevšimnou změny v jeho bytí, ale on bude vnitřně cítit, že svou volbou má opravdu skutečnou moc zvyšovat přítomnost dobrého nebo zlého ve světě. Odpovědnost tohoto druhu není přirozená a přirozená není ani duchovní síla, která nyní ovládá jeho bytí. Jejím vlivem se připravuje vstoupit znovu do Edenu a vědomě se podílet na světě duše i na světě ducha už během života v těle. Takové povolání vyžaduje velikou zdatnost a veliké poznání. Individuální prozřetelnost však obvykle poskytuje každému osudový a životně důležitý kontakt s někým, kdo se přímo účastní díla nadpřirozených světů. V každé duchovní tradici jsou vždy učitelé ochotní poučit, avšak zůstávají nepoznání, dokud se učeník sám nevyvolí za kandidáta pro učení. Tento fenomén je esencí vztahu individuální prozřetelnosti a svobodné vůle. Jakmile je navázáno spojení, horní a dolní světy v člověku už od sebe nejsou odděleny. Všechno se začne slévat v jedno, protože působení nebe vnímané jako objektivní poznání dává člověku vhléd do říše nadpřirozena, která zakládá jevy přirozeného světa.

23.

Nadpřirozeno

V zásadě existují dva druhy poznání: přirozené a nadpřirozené. První se získává životem v tomto světě a druhé rozpomínáním se nebo učením odalším světu a světech ještě dál. Pro první poznání platí, že tento život je v těle, a proto nelze ignorovat jeho základní poučení, byť už jen kvůli přežití v lidském vegetativním stavu. Ale život je více než jídlo a pití, jak řekl jeden velký kabalista. Je to jedinečná doba v rozvrhu duchovního postupu z horních světů dolů, přes hmotu a zase zpátky. Pobyt v exilu fyzického života může být dlouhý nebo krátký podle toho, jak je uzumvána svobodná volba a podle úkolu, který byl příslušnému duchovi přidělen. Většina duchů pendluje sem a tam mezi světem Jecira a Asija, jak jeciratické vozítko pro duši obývá tělo za tělem v chronologické linii životů, které se pozvedají a upadají podle toho, jak si vede dotyčně já. Tímto způsobem nastává všeobecná evoluce čili znovuzapojení do kosmického schématu anebo odpadnutí od něho. Avšak existují také takové lidské bytosti, které nepůsobí v evoluci na bočních funkčních pilířích jako obecné faktory, ale které jednájí prostřednictvím středového sloupu poznání.

Rozdíl mezi těmi, kdo udržují svět uplatňováním strachu a lásky a těmi, kdo působí z poznání, je ten, že lidé činní na centrálním pilíři za sebe berou odpovědnost. Ti, kdo fungují z vnějších pilířů, mohou být významní i nenápadní, pracovat jako metaři nebo jako arcibiskupové či vědci a dokonce i jako proroci, ale ti všichni nemusejí nutně vědět, kdo opravdu jsou a proč tu jsou. Člověkem středního sloupu je jedině ten, kdo ví, co dělá a kde je. Tak jako v mnohých jiných tradicích i v kabale se takový jednotlivci nazývají „ti, kdo znají tajemství“.

A tajemství je otevřené. Neexistuje žádná výlučnost. A nikdy ani neexistovala, navzdory všem pokusům zkaženého kněžstva učinit tajemství výlučné. Nikdy výlučné nebylo, pouze s tou výhradou, že každý člověk se vylučuje sám, když odmítá být tím, čím je, a poznávat, co je jeho individuálním a kosmickým smyslem. A tady je opět svobodná vůle. Člověk si tedy sám volí, zda bude zasvěcen do cesty poznání.

Tradice nám říká, že každý se rodí s poznáním v sobě, a Sokrates opravdu svým učením žákům ukázal, že i prostý rolník mnohé ví o kosmickém zákonu, jestliže se ho správně ptáme. Kabala prohlašuje, že v člověku je poznání přítomné proto, že lidská bytost v sobě obsahuje všechny světy i Boží zákony, které je ovládají. Jednotlivec navíc může k tomuto poznání přistupovat třemi cestami. Ale než se jimi vydáme, podívejme se nejdříve na poznání nadpřirozených světů z mytologického a historického hlediska.

Legenda nám vypráví, že Bůh osobně poučil starší archanděly o povaze a cíli vesmíru a že jeden z těch velkých duchů jménem Raciel, „Tajemství Boží“, se zjevil Adamovi tři dny poté, co byl vyhnán z Edenu. Raciel je archandělem moudrosti Chochma a jeho zjevení bylo zapsáno v „knize“, která se po generace předává těm, kdo chtějí znát svět a jeho smysl. Tradice říká, že tato „kniha“ prošla rukama Noemovým až k Abrahamovi a pak dále přes Jákoba až k Levimu, z jehož kmene pochází Mojžíš. Pak se dostala ke starším Izraele, kteří ji nedotčenou uchovali uvnitř židovské tradice, která se kolem ní zvnějšku nahromadila. Takový soubor poznání nelze napsat, protože je bytostně věcí ducha, a tak přes veškerou rozsáhlou literaturu, k níž se připojuje i tato kniha, zůstává kabala neboli „přijímání“ bytostně ústním spojením generací hledajících a učitelů pravdy. A tento příběh platí stejně pro všechny živé duchovní tradice.

Díváme-li se na dráhu poznání historicky, můžeme se dohadovat, že lidé získali vhléd do nadpřirozených světů dvěma cestami. První svědčí o tom, že někteří z dávných lidí se buď matně rozpomněli, odkud původně přišli, a snažili se znovu získat vstup do dalšího světa, nebo byli nepřímou či přímo poučení bytostmi shora. Historická svědectví a pozorování dnešních primitivních národů naznačují, že vždy existoval někdo, kdo se zabýval především věcmi, které nejsou z tohoto světa. Důvodem mohla být snaha získat moc nad svými fyzicky silnějšími soukmenovci jako čaroděj nebo léčitel, ale mohla to být také nefalšovaná fascinace neviděným. Ať tak či onak, zdá se, že tito lidé získali moc vnímat nebo ovládat přirozené a elementární bytosti, které obyčejní lidé sice cítí, ale nevidí. To je psychická schopnost dolní jeciratické tváře, která jako horní tvář Asija může vysledovat a ovládat zóny, kde se setkává přirozená a psychická síla s formou, je-li k tomu dostatek vůle. A tak šaman nebo čaroděj může po dlouhém období mentální disciplíny nebo po opakovaných životech získat dar schopnosti vstupovat do světa utváření a manipulovat Asija z nejnižší oblasti dalšího světa. Toto čarování je však nebezpečnou praktikou, protože se nevztahuje k hornímu Jecira. V takovém případě je zapotřebí učitele.

Poučení přicházelo k lidem dávných dob formou vnitřní nebo vnější. Vnitřní poučení přicházelo prostřednictvím horních vnitřních stromů duše a ducha, zatímco při vnějším projevení se objevovala andělská bytost. Bible hovoří o *Bnej ha ELOHIM*¹. Synech Elohim, kteří sobě brali dcery lidské za ženy (Genesis 6,4), a biblické legendy a kabalistické učení vysvětlují ještě podrobněji vztah andělského učitele a lidské bytosti, která hledá pravdu. Podle mýtu chodil Enoch, jenž žil v sedmé generaci od Adama, s Bohem, to znamená, že žil v jeho přítomnosti a chodil Boží cestou. To bylo ve velikém protikladu k většině lidí Enochovy doby, kteří byli nakonec zahubeni potopou. V dobách Talmudu se Enoch zjevil rabi Jišmaelovi a sdělil mu, že byl vzat přímo do nebe a že neochutnal smrti, protože býval velmi zvláštním člověkem. Enoch se pak proměnil ohněm Acilut v archanděla Metatrona, jenž sídlí v nejvyšším bodě nebe Keter Berija (viz obr. 13). A tam, v Tiferet vyzařování, se Enoch stal stvořeným duchem přítomnosti. Jedná tedy jménem Božím, dohlíží na lidstvo a poučuje je. Jako člověk zná Enoch lidskou situaci. Podle súfijské tradice, kde se objevuje pod jménem Idris, si Enoch raději zvolil zůstat a učit ty dole než vystoupit a znovu se sjednotit s EYN SOF.

V sedmém nebi na středním sloupu, který nese přímou vůli Boží - pod místem Enocha-Metatrona je acilutická Jesod EL CHAJ ŠADAJ, všemohoucí živý Bůh. V tomto Božím základě není žádný archanděl, a přece je Metatron vyšší, protože tradičně se nazývá menší JAHVEH. Je tu JAHVEH-ELOHIM, Stvořitel, který vidí podobu Boží na nejvyšší stvořené úrovni skrze člověka Enocha, jehož jméno znamená „zasvěcený“. Jesod Acilut je Daat Berija a odtud tedy poznání podoby Boží protéká přímo do Tiferet Berija, na kterou dohlíží archanděl Michael, jehož jméno, jak si vzpomínáme, znamená „Bohu podobný“.

Michael stojí v místě, kde se setkávají tři horní světy, a ze své polohy ve středu stvoření dohlíží na archanděla Gabriela, který působí v berijatické Jesod, tj. v ekvivalentu Daat psychiky. Gabriel odtud předává poznání o stvoření každé lidské bytosti, která chce naslouchat a která je s to vyšplhat z dolní tváře Jecira do sefiry Já, kde se setkávají tři dolní světy. V tomto místě Já stojí Sandalfon, postavou nejvyšší z archandělů Berija. Chápeme-li jméno Sandalfon ve významu „spolu-bratr“, pak je jasné, že jeho příbuzenský vztah jakožto Berijatické Malchut k Metatronu v Berijatické Keter je zvláštní. A opravdu jsou v kabale chápáni jako dvojice, která občas splývá a vtěleným lidským bytostem se manifestuje jako prorok Eliáš, jehož jméno znamená „Bůh jest JAHVEH“.

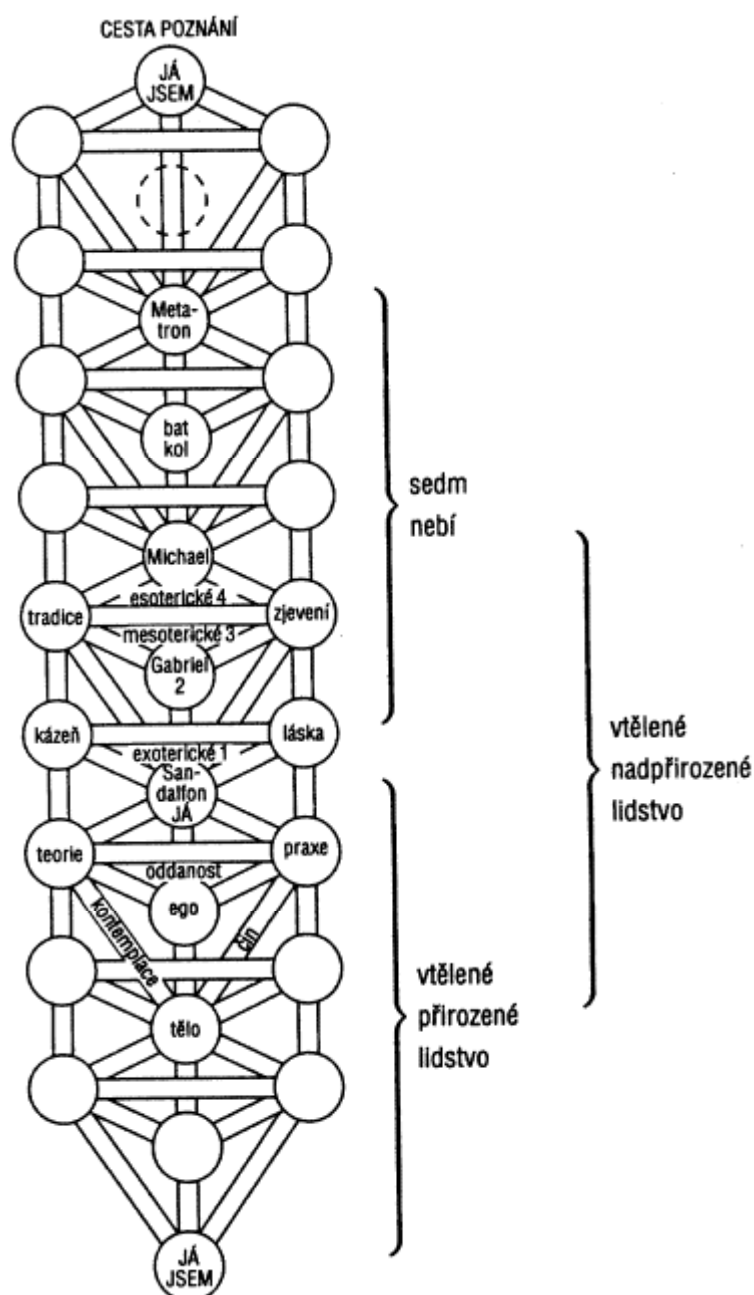
Eliáš je hlasatel nebo herold a v biblickém mýtu a v kabalistické legendě má zvláštní místo. Protože vystoupil na nebe podobně zázračně jako Enoch, bývá někdy chápán s Metatronem jako jedno a totéž. Vedle role Mesiášova předchůdce na konci dnů má také za úkol pomáhat těm, kdo hledají vedení v duchovních věcech. A tak se objevuje v islámské tradici jako onen podivný „Ze-

¹ בְּנֵי הָאֱלֹהִים

ný“, který se v klíčových okamžicích náhle ukáže a stejně náhle zmizí. V židovském folklóru se obvykle zjevuje, když někdo potřebuje zázračnou pomoc. Byl například před svou proměnou prostředníkem, jehož přičiněním z nebe sestoupil oheň na promáčený oltář na hoře Karmel, kde spolu s Bohem bojoval proti Baalovi a jeho kněžím (1 Král, 18). Elijášova činnost není o nic méně neobyčejná ani poté, co byl v ohnivém voze (Jecira, Beriža a Acilut) přijat do nebe. Objevuje se opravdu po celou židovskou historii. Jednou, za dob královny Ester a ve chvíli veliké národní nouze, je dvořanem krále Achašveroše, jindy zase přijímá daleko skromnější roli ochránce a učitele některých jednotlivců - jako třeba rabi Meira. Legenda zaznamenává, že se může objevit kdekoliv a kdykoliv na světě a v jakékoliv podobě bude chtít. Jednou, ještě v dobách římských, prý onoho rabi Meira pronásledovali státní úředníci. Nakonec ho v jednom hostinci zahnali do úzkých, a tu se jim tento rabín náhle zjevil ve společnosti jisté děvky, a tak pronásledovatelé šli dál v přesvědčení, že tohle přece nemůže být ten svatý muž, kterého hledají. V tomto příběhu se zjevil jako dotyčná poběhlíček sám Elijáš. Elijáš byl také oním Arabem, který dal chudému, leč zbožnému muži dvě šťastné mince, jimiž se vyřešily jeho finanční starosti. Vedle mnoha lidových historek o Elijášovi, které kolují po staletí, kabalisté od věků tvrdí, že právě Elijáš je poučil v nauce o stvoření a roli lidstva.

Skutečnost, že Elijáš je bytost lidská i duchovní, je nesmírně významná, protože ustavuje propojení v učení vzhůru po středním pilíři od Já po Metatrona. Jako lidská bytost stoupá po ose poznání a vstupuje do sedmi nebi. Vnímá Boží vůli a slouží jí. Avšak, jak jsme již viděli, činí tak na základě vlastní volby a ochotně se podřizuje milosti, která na něj může dopadat přímo. Takový člověk se stává „tím, kdo zná“ a už se znovu nevtěluje a nedostává se pod obecný zákon vývoje. Vymaní se z nadvlády nahodilých událostí a dostane se nad osud, i když možná musí během vtělení projít určitým druhem života, který se vine jako zlatá nit tisíci měděných a stříbrných událostí a osudů protkaných navzájem, které vytvářejí látku jedné generace. Takový člověk se mnohdy dostane do zorného pole historie, ale nemusí. Beze vši pochybnosti však bude člověkem osudového určení.

Působnost takových lidí je mocná. Tak zatímco nevědomý člověk osudového určení jako např. Napoleon nebo Caesar, může sloužit kosmickému účelu, jeho vliv je pomíjivý ve srovnání s dopadem působení Mohammeda, Buddhy, Ježíše nebo Mojžíše. Tito synové Boží jsou velikými postavami dějin. Avšak existuje také mnoho jiných, jejichž vliv pocítujeme, ale nevidíme. Tito lidé patří k tomu, čemu se někdy říká vnitřní kruh lidstva. V kabale jsou známi jako dům Izraelův. Jejich úkolem je vést ty, kdo hledají pravdu o sobě samých a svém smyslu v Tóře. Hebrejské slovo „tóra“ doslova znamená „učení“. Tento soubor poznání, které je přítomno ve všech živých tradicích, je objektivní sestavou zákonů, ovládajících lidstvo a vesmír a jejich vztah k Bohu. Je to učení, které dolů shora předávají ti, kdo znají nejvyšší i nejnižší světy. Právě na této rovině se všechna opravdová náboženství rozplývají ve své jeciratické formě a noří se do duchovní jednoty v Berižu přímo pod Božím světem věčné dokonalosti.

Obr. 21. Cesta poznání. Vedle cest Boží bázně a lásky existuje ještě cesta poznání. Tento přístup vede středovým pilířem vědomí a jeho metodou je svatost. V tomto způsobu vede znalost těla, ega a Já k přímému poučení od těch, kdo dosáhli vstupu do vnitřní roviny lidského bytí. Tuto nebeskou akademii, jak je někdy nazývána, zas vedou ti, kdo mohou být vtělení a dokonce být lidmi, ale nemusí, ačkoliv Metatron, nejvyšší archandělský učitel, kdysi člověkem býval.

Nejzazší pravda o Bohu, světě a člověku musí být objektivní. Avšak takto ji lze vidět pouze z absolutního pohledu Božího. Jakožto bytosti jsoucí v bytí, tedy bytosti podřízené času a oddělené od Božího světa Acilut, mohou lidští jednotlivci, vtělení i nevtělení, vidět pravdu pouze v relativních pojmech. A proto nám milost předává dolů objektivní učení, abychom se mohli pou-

čit. Na úrovni panenských duchů dosud nezrozených a nezkoušených je vesmír pojímán s naivní čistotou, zatímco dole se většině vtělených, kteří obíhají gilguhim přirozeného života a smrti, svět jeví jako místo velmi fyzické. A tak snad neobjektivnější pohled na vesmír mají ti, kdo poznali život ve všech třech nižších světech a navrátili se do horní tváře Berija. Tito vyzkoušení a pročištění duchové, kteří již dále nejsou vtělení, vedou v učení ty, kdo jsou přímo pod nimi v horní tváři Jecira, která funguje jako vnitřní kruh vtěleného lidstva.

Vidíme, že na rozšířeném stromě leží dolní tvář stvoření pod horní tváří utváření. To znamená, že svět ducha leží přímo za nejhlubší oblastí lidské psychiky. A tak Berijatická Hod a Necach, tj. Rafael Boží léčitel a Haniel Boží milost, učí lidstvo o tajemstvích nebe prostřednictvím vnějšího a vnitřního intelektu, tedy jeciratické Bina a Chochma individuální a kolektivní psychiky.

Všimněme si, že člověk na úrovni Keter Jecira není pouze na středním pilíři přímého poznání, ale přímo na vrcholku nebeské triády psychického světa, nad moudrostí a porozuměním. To je Pomazaný, Mesiáš této éry. Také se mu někdy říká Pól věku. Tento jedinečný člověk se ve světě může a nemusí projevit. To závisí na potřebách planety. Jeho úkolem je učit všechny, kdo dosáhli esoterické čili nejnvnitřnější roviny vtělujícího se lidství. A právě v této triádě se ocítají mistři Izraele. Je třeba dodat, že kabalistický termín Izrael se vztahuje na každého, kdo vstoupil do sedmi nebi, ať je na kterékoliv mystické cestě. Křesťanský esotenismus jím říká mystické tělo Kristovo a každá velká tradice má své vlastní ekvivalentní jméno pro svět čistého ducha. Z hlediska této studie obsahuje esoterická triáda živoucího lidstva nejvyšší rovinu, ke které se může většina lidí vztahovat už za života v těle. A právě proto má Mesiáš, jenž zaujímá své místo v Keter Jecira, takový ohlas.

Mesoterická čili střední vnitřní rovina lidstva je obsažena v jeciratické triádě Bina-Tiferet-Chochma. Zjevení, které vydává moudrost, a tradice, kterou předává porozumění, se tu vysílají dolů po obou bočních funkčních pilířích na exoterickou rovinu, tedy k vnější části lidství, které představuje tiráda duše Gevura-Tiferet-Chesed. Zde se předává dál buď prostřednictvím bočních pilířů přirozenému lidstvu jakožto náboženství a filosofie, anebo přímo přes Tiferet těm, kdo usilují vstoupit do místa Já, do Malchut Berija, která bývá přesněji označována jako Království nebes.

Vše, co bylo výše popsáno, platí o všech opravdových tradicích, jak velkých, tak malých. Musí platit stejné zákony, neboť musí existovat spojení s Osou věku, jež dohlíží na lidi, kteří učí kosmickému smyslu lidstva prostřednictvím pilířů lásky a strachu nebo poznání. Toto působení přenáší jeciratická triáda Bina-Tiferet-Chochma, která jako přímé duchovní spojení mezi stvořením a vtěleným člověkem vykonává dozor nebe. Jak víme, triáda duše se vznáší mezi nebem a zemí a pro lidstvo, jež se vtěluje, zakládá zónu svobodné vůle a očistění.

V mnoha duchovních tradicích se říká, že člověk musí zemřít dříve než bude mrtev. To znamená, že může projít všemi procesy očištění, dokud je ještě v těle. To je možné, jestliže je s to jednat z triády duše, kde v živém vědomí uplatňuje já soud a milost na tomto konkrétním člověku. Tento proces normálně začíná po smrti, kdy se nefěš, živá duše těla, ztrácí z mrtvé tkáně a duch je nejdříve vzat vzhůru do Berija, a teprve potom, je-li to nezbytné, opětovně poslán do dalšího vtělení. Dokončí-li se však očistění před fyzickou smrtí, pak není přechod ze života do smrti tak burcující a takový člověk pak může vykonávat kosmickou i individuální funkci. Tak např. množství historek sahajících od Kristova ukřižování po smrti Buddhovu či popravu rabi Akiby ilustruje, působení nějakého většího úkolu, než je pouhé individuální naplnění ve vztahu k duchu. Možná se ptáte, jak člověk dosáhne této roviny bytí. Právě tady těm, kdo jsou dole, přicházejí na pomoc andělské nebo pokročilejší lidské bytosti.

Lidstvu se dostává po tisíciletí a na celém světě stejného učení.

Jeho formy kolísají podle místa a doby, ale základní obsah i poselství jsou stále stejné. Lze jej najít nejen ve všech větších náboženstvích za oficiálním převlekem, ale i v hlubinách tzv. primitivních kultů, které často bývají pozůstatky kdysi průzračně čirého souboru objektivního poznání. Vnější je přenáší ortodoxnost na obou funkčních pilířích. Lze to vidět v obou cestách, v cestě lásky i v cestě bázně Boží, které udržují lidský dav v určité etické normě a pobízejí lidstvo, aby jedna-

lo s lidskostí. Třetí cesta vede poznáním, které proudí středním sloupenm a k této cestě milosti a zásluh mají opět přístup všechny tradice.

Nadvláda vnějších sloupů vždy bude těmi, kdo chtějí zůstat dole v přirozeném světě, smýkat sem a tam od expanze ke kontrakci, tedy od milosti k soudu, a to tak dlouho, dokud budou volit život pod zákonem všeobecné prozřetelnosti. Budou zde sklízet odměnu i trest za to, jak si vedou, a budou se znovu rodit do situace, která je buď přísností napraví nebo jim prostřednictvím milosti umožní přiblížit se ke střednímu pilíři. Avšak pro ty, kdo se chtějí pozvednout nad běžný pozemský stav, existuje mnoho cest, které vedou k Já, tedy k prvnímu stavu plného uvědomění. I když se z ulice všedního života otevírá mnoho dveří, všechny se rozdělují do tří širokých kategorií. Někdo se přibližuje myšlením, jiný činností a další citem. Řečeno slovy duchovní cesty je to přístup kontemplace, skutků a oddanosti. Tyto cesty se vztahují k subtriádám, které se otáčejí na egu jeciratické Jesod.

Práce, které je zapotřebí, aby se jednotlivec pozvedl z egocentrického světa nižší tváře psychiky, je dlouhá a svízelná. Každá tradice má své techniky, kterými ji uskutečňuje. Tyto metody se uplatňují pomocí teorie i praxe, které jsou v Hod a Necach Jecira. Když se člověk pozvedne tak, že je schopen dostat se svou vůlí do Já, jeho učitel, který v tu chvíli zaujímá místo jeho Tiferet, obvykle ustoupí stranou, aby mu umožnil přímý vzestup vzhůru po středovém sloupu k rovinám Sandalfona, Gabriela, Michaela a Metatrona uvnitř jeho vlastní bytosti. Od této chvíle adept nesmí vyžadovat vtěleného učitele, protože se může učit z příslušného stupně vnitřního domu lidstva, jestliže dostatečně pozvedne svou rovinu vědomí.

Přirozený člověk, který žije pod rovinou zkušenosti, o níž zde hovoříme, a který se o tyto věci nezajímá, může zaujímat dvojí postoj. Při pozitivním postoji považuje tyto otázky zcela správně za hluboké, mystické, a tudíž i mimo dosah jeho přirozené mysli. Takový člověk přijme fakt, že existuje nějaký nadpřirozený svět, ale volí si, že jej nebude brát na vědomí, dokud nebude uvolněn od světských starostí, aby mohl tyto věci prozkoumat. Tak například v hinduistické tradici odchází hospodář do náboženského života teprve poté, co splní všechny své světské závazky, tedy ve středním nebo i v pozdním věku, aby se naučil umřít ještě před tím, než zemře. Negativní postoj je pověra. Obrazy vyšších světů či odlesky jemných říší mimo dosah přírody často děsí nebo fascinují. Někteří lidé, zejména ti, kdo mají malou zkušenost, si úplně zablokují neviděnou část sebe sama i vesmíru, a tím se upoutají k omezenému existování, které nemá žádný řád ani rozumné odůvodnění podle přirozeného zákona. Takovým lidem se pak zdá, že darebáci unikají nepotrestání a že dobrým se nedostává žádné odměny. Tento názor si však vytvořili úplně sami tím, že si zvolili žít jedině v těle, které nemá žádnou paměť, jež by sahala dál za zrození, a děsí se pomyslení na svou smrt. V nejhorším případě tento postoj přirozeného člověka k nadpřirozeným věcem jej svádí využívat nadpřirozena ke svým vlastním cílům, takže ten, kdo něco málo zná, pak manipuluje s těmi, kdo znají ještě méně, a uvádí je do zmatku, takže pak ani nevědí, zda se mají řídit kritérii smyslovými nebo mimosmyslovými. To je také důvod, proč primitivní nebo pokleslé čarodějství často vyústí v šílenství u člověka, který je provozuje bez skutečné znalosti nebo úvahy o důsledcích.

Předávání a přijímání poznání protéká dvěma cestami. Jakmile se pozvedne adeptova bytost, zvýší se i jeho schopnost vnímat a přijímat. Avšak zatímco mnohé tradice upřednostňují stáhnout se ze světa Asija, aby bylo možné dosáhnout Berija a postoupit ještě dále, kabala říká, že člověk se do tohoto světa rodí z určitého specifického důvodu, a to nejen aby se naučil, co může činit za obtížných podmínek jen na zemi, ale také aby přivedl přítok vlivu nebe dolů do těla a ještě dále, pokud možno i do pekla, aby bylo možné spasit Boží jiskru uvězněnou ve skořápce světa kelipot. Touto cestou lze pozvednout kosmickou rovinu vesmíru a přiblížit den konečného velikého obrácení, den, kdy všechno bude v přímém kontaktu s Bohem. Kabalisté se vždy drželi této koncepce, protože vidí, že úkolem každé vědomě se vyvíjející lidské bytosti je napomáhat eljonim horních světů a spojit se s tachtonim světů dolních tak, aby nebeský přítok plynul volně nahoru a dolů všemi světy. Avšak tento úkol není vůbec lehký, protože vyžaduje dovednosti a protože je pln nebezpečí i poku-

šení. Proto se nikdy nemluví o praktické kabale příliš podrobně, neboť se dotýká kosmických sil, které jen málokterý jednatel dokáže zvládnout, pokud ovšem nemá vysoce morální kvality.

V kosmickém kontextu plní nadpřirozená a duchovní činnost lidstva dvě funkce. První má pozvednout lidský rod z animálního a vegetativního stavu evoluce a druhá smísit horní světy s dolními v těsné harmonii. Je to možné, protože jsme jediní tvorové ve vesmíru, kteří mohou přecházet z roviny do roviny. Takové privilegium dává lidskému rodu daleko větší odpovědnost, než jakou vnímá většina lidí, ať živých či mrtvých, protože každá činnost, každý život, vlastně celý řetěz životů každého jednotlivce, působí na rovnováhu všech stvořených světů a posouvá ji doleva nebo doprava a vesmír přibližuje světlu EJN SOF anebo jej od něj vzdaluje. To je dar i daň svobodné vůle, kterou jsme dostali, když první muž a první žena dostali za úkol obdělávat a střežit Eden.

Člověk v sobě obsahuje všechny čtyři světy, protože je stvořen k podobě Boží. A protože má na rozdíl od všech ostatních tvorů i svobodnou vůli, může se v nich pohybovat nahoru a dolů. Tato možnost dává lidským bytostem potenciál působit v kterémkoliv světě a manipulovat jeho silami. To je podstatou kouzel a zázraků. Avšak uskutečnit takovou událost není snadné, protože dokud má lidská bytost tělo, ve kterém sídlí duše, duch a Boží atributy, je pouze toto nejnižší a nejhustší tělo určitým způsobem uspořádáno tak, aby jim mohla dle své vůle manipulovat. Zmínka o tom, proč tomu tak je, se objevuje v příběhu o pádu z Edenu, kdy Adam s Evou zneužili svého daru volby a byli sesláni do Asija, aby byli spoutáni hustšími fyzickými zákony, kde by nadělali co nejméně škod, než budou dostatečně zralí pro to, aby znovu vstoupili do Edenu. Své zkoumání magie a zázraků tedy začneme prozkoumáním jejich asijské obdoby.

Víme už, že většina lidstva jedná podle přirozeného zákona a stejně se projevuje i svobodná vůle, omezuje-li se pouze na fyzické záležitosti. Tak například lidstvo může hluboce narušit ekologii planety, tedy učinit něco, co nedokáže žádný jiný druh na Zemi. Naše současné problémy se zamořením životního prostředí i zahrávání si s nukleární válkou ilustrují moc moderní vědy, která je ve svém principu určitým druhem asijské magie. Na úrovni poněkud individuálnější může člověk znásilňovat své vlastní tělo a vykonávat pozoruhodné kousky, které přirozený člověk běžně nezná. I to je svým způsobem magie, považujeme-li za magii praktickou fungující znalost konkrétního světa. Podstatným rozdělením mezi vědou a magií je vůle, a ta náleží psychice a světu Jecira.

Zachází-li se s tělem inteligentně, pracuje dobře a výkonně po velmi dlouhé období. Tento výkon je možný, jestliže rozumíme tělesným zákonům a jestliže vůle rozvíjí jeho schopnosti. Dostane-li se tělu dobrého a důkladného cvičení, může nejen překonat koně i na velkou vzdálenost, ale také vytepat nejjemnější filigrán, zacházet s velkými stroji anebo přežít tam, kde nedokáže žít žádné zvíře ani rostlina. Toto všechno lze uskutečnit, máme-li znalosti a vůli. A stejný princip platí o silách psychického těla Jecira, ale s tou výhradou, že většina lidí má psychiku uspořádanou nejen vágně a nevýkonně, ale zpravidla přímo chaoticky, protože ji v životě zneužívají a dost možná, že ji zneužívali i v životech minulých. Takový stav zabraňuje v přístupu všem manipulačním schopnostem magického světa Jecira, o jeciratickému vědomí ani nemluvě. Stejná situace nastává v zázračné říši Berija, neboť duch, i když je nepochybně přítomen, nemá žádný skutečný řád mimo obecné uspořádání berijatických sefirot. A co se týče Božské říše Acilut, ta zůstává vzdálenou přítomností, skrytým světlem za zmatenou duší a nezkušeným duchem.

Aby lidská bytost mohla provozovat magii a vykonávat zázraky, musí v každém světě rozvinout samostatný a výkonný organismus, který umí vůle cvičit a posléze ovládat, a teprve potom získá moc v těchto světech. Avšak kromě samozřejmého úsilí, které je třeba vynaložit na osvojení znalostí, látky i síly neviditelných světů, se tu ještě klade otázka morálky.

Staré přísloví praví, že „člověk může být silný, ale to ještě neznamená, že je dobrý“. Toto přísloví vystihuje boj dobrého impulsu se zlým. Na rovině fyzické se o spravedlnost stará přirozený zákon a všeobecná prozřetelnost dává věcem rovnováhu. Tak třeba národy nebo jednotlivci, kteří začnou být nadměrně agresivní, svou agresivitou současně plodí i své protivníky, kteří je ovládnou. A podobně je tomu, když národ či člověk zleniví. Krize, které vznikají z bídy nebo politické ne-

spravedlnosti, pak vyvolávají úsilí o revoluci nebo reformu. Na psychické rovině jsou však věci daleko jemnější a člověk se pak může domnívat, že je dovoleno zneužívat zákony Jecira a unikat přitom důsledkům, protože nejsou fyzicky viditelné. To je samozřejmě omyl, i tady se dříve či později projeví ono „má dáti a dal“, ať už v životě anebo po smrti. Na běžné rovině lidstva se tento proces stará sám o sebe, avšak jinak je tomu v případě těch, kdo si vypěstovali vůli a získali znalosti a moc v neviditelných říších, protože takoví jednotlivci mohou způsobit důsledky, o nichž vegetativní a animální lidé nemají ani tušení. Jistý záhadný mág v západní tradici uměl například fascinovat a děsit lidi uváženým uplatňováním zákonů Jecira na jejich psychiku. I když jeho demonstrování jemných psychických sil bylo velmi působivé, o jeho motivaci by se dalo diskutovat. A jak se často stává, prozřetelnost mu odebrala jeho nepochybně značné schopnosti a znalosti a skutečná, pravá magie se proměnila v iluzi. Podle záznamů tento stařec zemřel jako pomatenec, jenž zapomněl, oč v jeho díle vůbec jde. Je zajímavé povšimnout si, že podle Talmudu žádný mág nesmí vstoupit do nebe, tedy že nikdo, kdo je ještě ponořen do Jecira, nemůže projít strážemi cherubínů do Berija. Taková chyba nebo provinění může pokročilou duši připravit o velmi důležitou fázi duchovního vývoje.

Skutečná morálka (na rozdíl od konvenční) začíná rozvojem jednotlivce, neboť když člověk stoupá z dolní tváře Jecira, získává větší moc ovlivňovat nejen své druhy, ale i jeciratický svět jako celek. Tato moc bývá buď výsledkem vůle jednostranně upnuté na ovládnutí sil utváření anebo přirozeným ovocem duchovního vývoje. Jedná-li se o tento druhý případ, pak nad morálkou tohoto člověka bdí Malchut Berija v Já, která v konjunkci s jeciratickou Chesed a Gevura pročišťuje psychiku psychologickým soudem a milostí duše. Jestliže však člověk pouze baží po získání moci ve světě andělů, pak není ničím jiným než čarodějem.

Mág, čaroděj rozumí zákonům a principům Jecira. Navázal kontakt se svými vlastními psychickými archetypy, a tím může získat přístup k formám a silám onoho světa a používat je. Cvičení je dlouhé a tvrdé a vůle se musí podřídit přísné disciplíně, neboť jestliže čaroděj při některé důležité magické operaci neuspěje, může přijít o rozum. Magie se na celém světě provozuje už odedávna, protože lidé jsou bez ohledu na rozdíly ras, vyznání nebo osobního temperamentu stavěni podle stejného psychického modelu. Archetypy velké matky a otce jsou stejně univerzální jako obraz panny a darebáka, válečníka a velkého krále. Objevují se v alchymii i astrologii, v rituálech kouzelníků-léčitelů i na pohovce psychiatra působí stále stejné principy bez ohledu na to, zda jsou navlečeny do hrubé pytloniny či do převleku z nejdůmyslnější tkaniny. Většina lidí je přímo prožívá ve snech, kdy je nevědomí obléká tak, aby zrcadlily náladu dne. Čaroděj pouze tento proces obrací a přiměje archetypy neboli andělské síly, aby pluly systémem forem, které vytvořil, a tak ovlivnily psychické a posléze i fyzické události podle jeho vůle.

O magii se napovídalo i napsalo mnoho nepřesných pověr. Většina informací dostupných v naší kultuře je slepou uličkou západní esoterické tradice, která přejala některé aspekty kabaly a přizpůsobila si její principy pro duchovní vývoj. Bohužel však to, co zbyde, je doslova jen vnější forma nebo skořápka bez vnitřního obsahu, kterou se lidé snaží provozovat bez jakékoliv kázně nebo vědění o skutečném smyslu. Pokud člověk nezná smysl, může do nekonečna vykonávat některý starobylý a složitý rituál do puntíku přesně, a naprosto bezvýsledně. Jestliže se mu však náhodou podaří evokovat některý archetyp, má velmi slušnou šanci, že jej archetyp dočasně přemůže, což ostatně zjistilo mnoho nezkušených mágů. Důvodem je jeciratický zákon, že totiž svět utváření není svou přirozeností stabilní a že ti, kdo v něm hledají sílu, budou smeteni psychickým přívalem, který sami vytvořili, pokud nejsou dobře zakotveni dole v Asija nebo poslušni nebe Berija. Starodávný příběh o čarodějově učni, který ztratil kouzelnou formulku, nebo konec doktora Fausta v démonickém rozpadu jsou jasná varování, co může stát takové provozování magie bez znalostí nebo ke špatným účelům.

Židovská kabala od magie zrazuje, ačkoliv předpokládá obeznámenost s jejími principy. Není třeba dodávat, že existovali kabalisté-mágové a jejich věhlas, jenž za staletí nevybledl, svědčí o jejich dovednosti. Avšak je třeba znovu upozornit na nebezpečí pokušení dát se lapit v Jecira bě-

hem duchovního růstu. Důležité je zasvěcení, aby si člověk byl těchto mocností vědom, ale nenechal se jimi fascinovat. Důvod, proč Talmud tak přísně a důtklivě připomíná, že mágovi bude zne-možněn vstup do nebe, byl ten, že mnozí z Židů se v dobách po zboření chrámu oddávali magii stejně jako jejich pohanští sousedé. Zájem o umění Jecira byl tak veliký, že v pokleslých formách trval až do nedávna, když např. v minulém století přinášeli ruští a polští židovští emigranti na západ amulety proti obtížnému porodu či proti požáru domu.

Kabalistům se nadpřirozené síly připisují odedávna. Vedle Arona s holí, která se před zraky faraónových mudrců proměnila v hada, existovala řada různých mistrů umění, které začalo být nazýváno praktickou kabalou. Seznam těchto praktiků sahá od těch, kdo užívali primitivního čarování k nápojům lásky a ochrany proti uhranutí, přes pražského rabi Löwa, který v 17. století stvořil z hlíny živou bytost golema, až po Baal Šem Tova, velikého divotvorce chasidů v 18. stol. Samozřejmě, že ne všechna líčení magických a zázračných příběhů jsou spolehlivá, neboť lidé rádi připisují divotvorcům síly, které ve skutečnosti nemají, protože buď chtějí věřit, že divotvorci takové síly mají, anebo spíše proto, že rádi poslouchají úžasné historky. Příkladem je příběh o rabi Naftalim Kohenovi z Frankfurtu, o kterém se tvrdilo, že v noci rozzářil Slunce. Je to pravděpodobně naprosté nepochopení psychické události, která se odehrála v náhle osvětlené mysli jeho žáka a kterou pak posluchači brali doslovně. Než se příběh dostal na trh, narostl už rabiho věhlas coby kouzelníka a v důsledku toho byl rabi obviněn, že svými praktickými kabalistickými experimenty způsobil veliký požár, kterému r. 1711 padlo za oběť frankfurtské ghetto. Nezáleží na tom, zda je tato historka pravdivá nebo ne, faktem je, že je teoreticky možné, aby si kabalista vypěstoval potřebné schopnosti a vystoupil do světa Jecira a šel ještě dále do Berija, kde může vytvářet podmínky, které se nakonec budou manifestovat v Asija.

V tomto bodě je dobré upřesnit kabalistický postoj k praktickému využití těchto znalostí. I když je magie zakázána, zázraky zakázány nejsou. Magie a kouzla patří čistě k Jecira, ale zázraky už leží v oblasti Berija. Obecně řečeno, magie se užívá k individuálním cílům, zatímco zázraků k řešení veřejné potřeby nebo k dosažení kosmického cíle. A tak bylo dovoleno požádat místní kabalisty ve starém Rusku, aby přivodili déšť, když všechny ostatní metody selhaly, nebo v dobách národní pohromy se smí o pomoc žádat archandělé, kteří bdí nad národem. Metody, jimiž se zázraky vytvářejí, nebyly nikdy zjeveny, a to ne proto, že by to bylo tajemstvím, ale proto, že být s to vstoupit do Berija a žádat o pomoc Acilut vyžaduje bytost na vysokém stupni a velkou čistotu. Souhlas Boží je tu absolutně nutný, protože jinak by zázraky mohly nepatříčně porušit rovnováhu vesmíru. Tak například jedna legenda nám vypráví, že Bůh řekl chudému rabínovi: „Mám vychýlit rovnováhu vesmíru proto, abys mohl být bohat? Na to, proč žiješ, máš dost.“ A tak se v každé praktické kabalistické operaci žádá a přijímá vůle Boží bez ohledu na to, zda přinese úspěch nebo zklamání. Boží vůle je každému kabalistovi ochrannou pojistkou, která odvádí pokušení využívat magii pro osobní zveličení a moc. Základním pravidlem je, že naprosto nesmí jít o nějaký prvek zisku, a to v kterémkoliv smyslu. Operace může působit jen tehdy, jestliže zjevuje slávu Boží.

Jako příklad, jak kabalisticky fungují zázraky, si vezměme skutek léčení vírou, abychom viděli, jak pracuje po světech. K mistrovi přijde chromý muž a ptá se ho, zda se může vyléčit. Baal Šem¹ (což znamená Mistr Jména) je možná kabalistou, a možná také není. Není-li kabalistou, pak se mu dostalo daru být nevědomky kanálem k horním světům. Jestli však kabalistou je a slíbí pomoc, bude postupovat podle sefirotického zákona. Nejdříve pozvedne svou vlastní rovinu vzhůru od fyzického kontaktu svých rukou s chromou nohou přes psychický svět Jecira, kde si představí nohu zdravou. Pak postoupí dále do Tiferet Berija, kde se přes Keter Jecira dotkne Malchut Acilut. Zde, v místě Božího jména ADONAJ, zavolá Pána. Tady je důležité zdůraznit, že zázrak se nepřivolá správným vyslovením Jména, jak se mnozí domnívají, ale prostřednictvím kavana, vědomé kabalistovy intence. To znamená, že kabalista vstoupí do světa Božích atributů a uctivě prosí ELOHIM o pomoc v dotyčné záležitosti. Je-li to vůle Boží a souhlasí-li to s cílem nebe, pak se

¹ בעל שם

v Berija stvoří zdravá končetina, která pak vyplní formu, kterou již kabalista utvořil v Jecira. A ta pak prochází přes kabalistovu berijatickou Malchut do simultánní Tiferet čili pacientova Já a dál do simultánní Keter asijského stromu pacientova těla. A zde se noha, která byla vyvolána, stvořena a utvořena, učiní zdravou končetinou.

Tento popis je kabalistickou teorií, ale stále znovu se objevují svědectví, která potvrzují, že tento fenomén je reálný. Je zajímavé, že se často po nějaké době nemoc vrací, což ukazuje buď na to, že pacient není s to udržet si vírou spojení s Berija, které je životně důležité, aby se uchovala forma a látka, a opět se navrácí ke starým psychickým a fyzickým návykům, které vedly k nemoci, anebo že uskutečnění zázraku posloužilo svému cíli a vesmír se opět navrácí do své původní rovnováhy, zatímco nemocný viděl, čeho lze dosáhnout pomocí světa ducha, a rozhodl se, že tak učiní svým vlastním úsilím. To odpovídá zákonu, podle něž je sice na začátku dána milost, aby ukázala vyšší světy nebo do nich dala nahlédnout, avšak jedině to, co si člověk získá vlastní individuální zásluhou, si podrží navždy. Zásluha je evolučním impulsem vzhůru a vztahuje se přímo k rovině kabalistovy bytosti na deseti příčlích Jákobova žebříku.

Nejvyšší forma praktické kabaly je ta, která slouží kosmickému cíli přivést celý vesmír k plnému uvědomění sebe sama. To se tradičně nazývá dílem stvoření a je to také důvodem, proč se lidstvo zrodilo ve velikém exilu těla. Zde na Zemi pracují Adam s Evou nejen na vlastní spáse, ale i na spáse světů oddělených, které usilují o opětné splnutí v jednotě se světem Božím.

S prvním okamžikem stvoření v Keter Berija nastává oddělení od Boží podstaty, a tím vzniká i zlo. Už jsme si řekli, že zlo není přesně to, zač bývá zpravidla považováno. Existuje několik druhů zla. Tak především jsou tu démonické síly a formy na nejzazší levici a pravici tří dolních světů a také kelipot skořápek a jáma, které působí jako kotlík, kde se přetavují síly, formy a vědomí procházející procesem rozpadu, aby mohly být znovu uvedeny do oběhu nebo z oběhu zcela vyloučeny a drženy mimo něj, dokud nebudou spaseny. To jsou všechno víceméně mechanické prvky v univerzálním schématu, které mají za úkol sloužit jako negativní a zkušební faktory ve všeobecné evoluci. Kromě toho však existuje ještě jiný typ zla, které je lidstvu obzvláště nebezpečné, neboť zahrnuje dobře organizované jednotky svobodné vůle, které bojují ze všech sil proti obecnému dobru stvoření, a skutečně se ukazuje, že se protíví Boží vůli. Tento druh vědomého zla působí uvnitř stvoření, ale je od stvoření oddělen tím, že usiluje o znovuvytvoření stvoření ke svému vlastnímu obrazu. Naštěstí však právě díky své izolaci od všeobecného toku, kterou si na sebe samo uvalilo, nikdy nemůže získat velkou ani trvalou nadvládu nad událostmi. Avšak může mít značný dopad, protože tento druh zla se opírá o rozsáhlé znalosti a přesně ví, kdy vrazit klín rozkolu a nevědomosti mezi jednotlivé oddíly kosmické komunity, které jsou jinak v dobrých vzájemných vztazích.

Pramenem tohoto zla je skutečnost, že v procesu oddělování od Božího světa přichází stále méně a méně přímého vlivu z Acilut, a to umožňuje odchýlení. Co se týče andělských bytostí jejich situace je střežena nejen tím, že nemají svobodnou vůli, ale i tím, že podléhají přísným zákonům svého působení. Totéž platí ve všech dalších světech dole, kde každý tvor je poután a držen zákonem svého místa. Platí to i na démonické hordy, které sice mohou neustále útočit, ale nikdy nezískají trvalý vzestup, protože svou povahou zákonitě zničí přímo sám řád, který dobývaly, a nerovnováha je opět napravena. S lidstvem se tomu však má jinak, a to právě proto, že člověk má prvek svobodné vůle.

Když Adam s Evou porušili příkázání, aby nejedli ze stromu poznání, nejednalo se o neznalost zákona, navzdory tomu, že obviňovali hada. Dobře věděli, co dělají, a když se jim dostalo poznání dobrého a zlého, vychýlili celou rovnováhu stvořeného vesmíru. Tímto skutkem svobodné vůle vzniklo vědomé zlo, jež nazýváme hříchem. Hebrejský kořen slova pro hřích je „chta“¹ čili „ztratit cestu, chybit cíl“. A tady jde o úmyslné odchýlení od cíle. To je možné pouze skutkem svobodné vůle. V podmínkách Edenu nebyla svobodná vůle neomezená, ale byla značně větší, než ta, které se lidé těší v současnosti, ať už jde o lidi živé či mrtvé, o lidi v nebi nebo v pekle. Prvotní hřích a jeho potenciální příklad pro ostatní stvoření byl tak obrovský, že Adam s Evou museli být vykázáni z rajské zahrady a umístěni pod přísnější zákony fyzické říše. Jeho důsledky jsou však stále s námi a Adam s Evou je musí napravovat v každé rovině stvořených světů.

Po celé věky se mýtus o tomto prvotním odchýlení objevuje v mnoha formách. Poslední větší kabalistická verze je od Jicchaka Luriji, který žil v Palestině v 16. stol. Spolu se svými stoupenci rozvinul metafyzický obraz o rozlomení nádob acilutických sefirot pod nebeskou triádou Keter-Chochma-Bina, které v jejich pojetí vedlo k posunu po žebříku světů, takže všechno je o jednu ro-

¹ חַטָּא

vinu pod svým pravým místem. I když se celková rozvinutí Lurijova systému v podrobnostech odlišují od schématu, kterého užíváme v této knize, obecný princip, že „něco není na svém místě“, zůstává. A sdílíme i myšlenku, že každý jednotlivec může napomáhat spáse světů svým jednáním i vědomým přispěním k harmonii. Vědomé zlo se dostalo do stvoření tímto způsobem. Projevuje se v egocentrické vůli jednotlivců i národů, ale pomalounku je oklešťováno a proměňuje se v sebeovládání a posléze i v dobrovolnou volbu podřídit se vůli nebe, které dbá o dobro pro všechny, navzdory způsobům, kterými toho dosahuje a které se většině z nás zdají prapodivné. Opět tu musíme zopakovat slova Boží: „Mé úmysly nejsou úmysly tvoje a tvé cesty nejsou cestami mými.“ (Izajáš 55,8) Ačkoliv Bůh ví všechno, co se stane, nebude zasahovat, protože by tím vzal dar volby. Tento pohled vede k pojetí, že zlo bylo předvídáno a skutečně stvořeno, aby sloužilo kosmic-kému cíli.

Protiklad dobra a zla je zásadní pro uplatnění svobodné vůle. Kdyby nebylo zla, nebylo by volby. A kdyby tu navíc nebylo ani pokušení jít proti Bohu a vzdorování tomuto pokušení, pak by lidstvo nemohlo svobodnou vůlí uplatňovat. Tak tu máme bytost, která si může v dané situaci ve vztahu k Božím přikázáním dělat, co chce. Smyslem Božích přikázání není pouze poskytnout užitečné vedení svobodné vůli, aby se mohla rozvíjet a cvičit, ale také pomáhat vesmíru zpátky k původní rovnováze před pádem. Proto také velcí učitelé tato přikázání po celé věky předávali dál a je to i důvod, proč i veskrze dobří lidé žijí uprostřed velikého utrpení a účastní se ho, byť třeba jako příklad pro ty, kdo konají zlo, anebo jako povzbuzení těm, kdo nejsou vysloveně zlí, ani obzvláště dobří.

Popis světa těsně před potopou je věrným obrazem stavu vtěleného lidstva v nejhorším stupni. Protože však Noe prokázal, že člověk dovede být také spravedlivý, má od té doby lidský rod příslib šance, příslib možnosti vytržít se a vztáhnout se k vesmíru jako k celku, namísto aby se vztahovalo pouze samo k sobě či k soukromým zájmům každého jednotlivce. A to do dneška stále platí, ačkoliv periodicky je bilance zla tak nepříznivá, že vede ke katastrofám rozměrů obou posledních světových válek, kdy se ukázalo, jak moc se dotyčná generace vzdálila od svého cíle. Chápeme-li současné pokolení jako stále stejnou skupinu duší, které se v průběhu času znovu objevují, pochopíme, že soud se prostě vztahuje na řadu převtělení a ne jen na jediný život. Bible praví: „hříchy otců navštíví třetí a čtvrté pokolení“, tj. dopad jednoho většího činu se projeví přinejmenším ve třech inkarnacích. Zde je však důležité dodat, že existuje ještě vedlejší možnost úniku obrácením.

Tešuva,¹ spása, znamená v hebrejštině „navrátit se k“ nebo „obrátit se“, tedy opět stoupat vzhůru po Jákobově žebříku, a to nejen sám sebe proměnit do vyššího stavu, nýbrž pozvednout rovinu všeho kolem. Toho lze dosáhnout buď vědomým úsilím vzhůru po středovém sloupu poznání nebo prostřednictvím okolností, které oba boční pilíře uspíšily. V tomto případě vede cesta láskou nebo bázní. Cesta lásky je cestou dobrého muže nebo ženy, kteří procházejí životem a stále směřují k něčemu většímu. Tento způsob je vlastní straně milosti. Tito lidé zrají po mnoho životů a stávají se dokonce cadýkim, svatými. Lze je najít po celém světě. Vedle nich však existují i takoví lidé, kteří žijí druhým bočním sloupem, pilířem strachu. K nim patří obrovská většina živoucího lidstva. To jsou nejen ti, kdo mají hrůzu, že budou hladovět, ale i ti, kdo mají větší strach z toho, co si o nich pomyslí soused, než z toho, jak je vidí Bůh. Strach politický, sociální nebo ekonomický ovládá činy většiny lidí. Z toho pak může vzniknout extrémní atmosféra strachu, jakou zažilo např. Chicago za prohibice nebo stalinská Moskva. Strach je vskutku lidským společníkem už od dob, kdy jsme vyšli z pralesa.

Výsledkem strachu je konflikt, nedorozumění a utrpení. Kdyby dominantním lidským faktorem byla láska, nebylo by žádných společenských nepokojů ani války. Je tomu však tak, že ohnisko obvykle bývá v dolní tváři jeciratického soudu, protože lidé mají tendenci tužít svou svobodnou vůli k činnosti podle zájmů ega, tedy proti horní tváři jeciratické milosti. A právě tady se projevuje

¹ תשובה

osobní napomáhání zlu ve světě, je-li popíráno skutečné Já jeciratické Tiferet. Výsledkem toho je pak utrpení.

Utrpení je protiváhou vědomého zla i jeho výsledkem. „Je to přísný učitel, který nás učí, že určité věci nelze tolerovat ani v nich dál pokračovat. Tak např. v praktické rovině vede srážka vlaků ke zlepšení bezpečnostních opatření a smrt lidí z plného vlaku není zbytečná ve vztahu k miliónům cestujících, kteří budou jezdit bezpečněji. Podíváme-li se trošičku jemněji, vidíme, že kdyby nebylo žádného utrpení, přirození lidé by nikdy ani nevzhledli za tvář fyzického světa. Ztráta majetku nebo drahého člověka dá animální či vegetativní osobě takový šok, že vykročí ze svého takřka hypnotického zaujetí světskými událostmi k pozvednutému vědomí, k uvědomění, že v bytí jde o něco více, než o čem se jí kdy chtělo přemýšlet, i kdyby toto uvědomění mělo být jen ve formě rozhořčeného zmatku.

Tady právě pomáhají lidé středního sloupu poznání, když vykonávají svou kosmickou funkci. V každé generaci se narodí lidé, kteří mají uskutečnit specifické cíle. Jsou rozptýleni po celém světě. A tak zatímco hlavní proud lidstva pomalu pozvedá rovinu planety z bočních pilířů, tito lidé, které kabala nazývá mehasdej makla, tedy „ti, kdo sklízí pole“, působí jako přímé spojení mezi světy horními a dolními. Jejich úkolem je učit každého přirozeného člověka a pomáhat mu spojit se s vlastním středovým pilířem a vystoupit do Tiferet Já, aby také on mohl působit jako spojovací článek mezi zemí a nebem. Tyto lidi pozná obvykle pouze ten, kdo sám v životě hledá něco více, i když se již mnozí stali na základě jejich příkladu důležitými veřejnými osobnostmi v osudovém určení lidského rodu. Takoví byli nepochybně i Buddha nebo Mohammed. Prostřednictvím jejich života a učení pocítily a dokonce i prožily milióny přirozených mužů a žen vyšší světy a pak byly schopny přispívat i k dílu spásy, a to nejen své vlastní, ale spásy celého stvoření.

Hebrejské slovo *avoda*¹ znamená práce i uctívání. A v dávném pojetí v tom skutečně neexistoval rozdíl, protože každý čin bylo nutno vykonávat k uctění Boha i jako připomenutí Boha. Tak například jedním z důvodů, proč v židovství existuje tolik příkazů týkajících se užívání domácích nástrojů, je připomínat hospodáři, že má pamatovat na Boha, že Bůh dává i bere ve správný čas i roční období. Stejný princip byl uplatňován i v křesťanských kláštrech. Jde však nejen o to pamatovat na Boha, ale působit i jako prostředník pro Boží příliv, který proudí dolů světy. Je-li člověk soustředěn do Já, může předávat tento tok z Malchut Berija přes Tiferet Jecira do Keter Asija. A takového jednání je podle mnohých velikých učitelů nejvíce zapotřebí uprostřed zla, daleko více než mezi dobrými. A to je avoda, jedna část toho, co se nazývá „dílo sjednocení“.

Posláním lidstva celkově ve vztahu k fyzickému světu je pozvednutí Božích jisker, které jsou pohřbeny ve spodních hlubinách stvoření. Lidství jej naplňuje pročišťováním a zdokonalováním minerálního a rostlinného i zvířecího království navzdory svým omylům (které také souběžně napravuje, např. opatřeními proti zamoření životního prostředí a hnutím za lidštější a inteligentnější způsoby hospodaření). Jsou také takoví lidé, kteří pomáhají ke spáse těm Božím jiskrám, které jsou pohřbeny v nižším lidstvu samém. Tito lidé bývají zpravidla sesíláni z horních světů právě pro tento úkol.

První vlastností těchto duší je, že vědí, proč se narodily v těle. Nemusí si na to ani vzpomenout, dokud nedospějí, neboť tak jako většina smrtelníků často zapomínají na svůj úkol na počátku vtělení, protože procházejí všemi normálními ranými stupni pozemského růstu. Čas od času si však vzpomenou, že se tu musí něco udělat, ačkoliv v některých případech to není zřejmé až do pozdního věku. Obvykle uskutečnění takového poslání uspíší krize a tito lidé jej pak vykonávají a vkládají do něho veškeré pozemské vědění, jež získali, k němuž se přidává i vědění vrozené i vědění, které je jim předáváno zhůry. Toto uskutečnění a uvědomění se někdy nazývá povoláním. Slovo „povolání“, zavolání, je velmi přesné. Jdou a dokonají dílo tam, kde zrovna nastala chvíle, kdy je zapotřebí někoho takového jako oni. Tak například různí křesťanští a židovští cadýkim, svatí, se narodili v určitou dobu, aby mohli být přítomni v koncentračních táborech za druhé světové války. Půso-

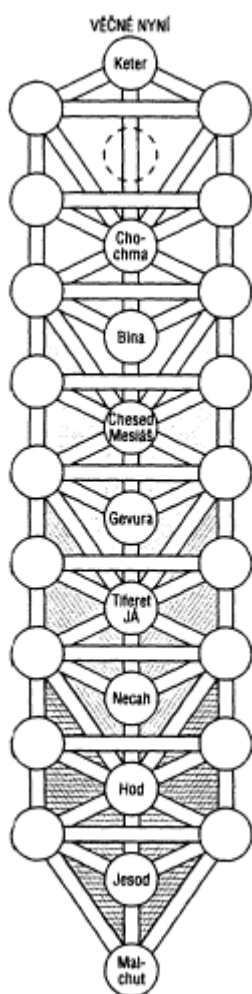
¹ עבודה

bení těchto lidí, kteří čelili nelidskosti s důstojností a vážnou přísností, bylo nesmírné, a to jak na učitele, tak i na oběti. Vnější se zdálo, že v tom žádný rozdíl není, ale vnitřně mnoho lidí zemřelo s poznáním, že smrt není konec. A kolik z oněch zvrácených a slabošských osob, které měly co do činění s vedením táborů, prošlo posléze nějakým pokáním, výčitkami svědomí a obrácením, nebo alespoň návratem k normální slušnosti - to se nikdy nedozvíme. Hromadným výsledkem je, že Němci jsou nyní nesmírně omezováni a ostražiti vůči zlu ve svém národním životě.

Ve větším měřítku snad nejznámějším povoláním tohoto řádu bylo poslání Jošuy ben Miriam Nazaretského. Narodil se do obzvláště rozhodujícího okamžiku lidských dějin a svým bezúhonným životem posloužil obecnému lidstvu jako příklad toho, jak se chovat i v nejkřiklavěji nespravedlivých podmínkách fyzického útlaku a jak přežít smrt. Zda spasil svět či ne, to je věcí křesťanské vírouky, ale z hlediska určení byl člověkem znalým tradičních esoterických způsobů své doby, jehož dílo přineslo lidstvu nesmírný duchovní impuls. Z kabalistického hlediska byl jedním z Bnej ELOHIM, synů Božích, kteří jsou čas od času sesíláni ze světa čistých duchů, aby se vtělili a vychýlili rovnováhu asijského světa v určitém klíčovém okamžiku dějin. Jeho život a vědomě podstoupená smrt pozvedly duchovní rovinu západní civilizace, a tím se i uchovalo chesedické světlo lásky, když se Římské impérium dostávalo pod jiný kosmický impuls, vyjádřený vlnami barbarských nájezdů, které působily jako geurická očištná metla. Z dekadentního římského státu vyrostla církev a uchovala si duchovní spojení s nebem, dokud se sama, tak jako každá světská organizace, nestala příliš formální a posedlá svou dočasnou mocí. Periodicky se vtělovali lidé jako Sv. František nebo židovský světec Baal Šem Tov, aby světským řádům připomínali jejich povinnosti. Bohužel však vysocí kněží, křesťanští i židovští, tvrdošjně odmítají tyto příklady. Totéž se dělo i ve vzdálené minulosti na východě, kde se učení znovu formulovalo životem Krišny nebo Zarathuštry, kteří se vydali učit mnohá pokolení o tom, jak může člověk pomáhat stvoření v evoluci směrem k harmonii s Boží podstatou. A tak se po celé dějiny lidstva učení opět zpřítomňuje a každá formulace je uzpůsobena potřebám své doby.

Dílo sjednocení pokračuje dodnes, ale musíme být pamětlivi, že celá historie lidstva je pouhopouhou vteřinou dlouhého dne, který vymezuje pohyb Slunce Mléčnou dráhou a rotační rok naší galaxie ve vztahu k životu vesmíru. Právě se, že každé takové solární otočení je ve skutečnosti pouhým sefirotickým odleskem stupně, kterého dosáhlo stvoření ve svém odvíjení dolů a zavíjení směrem vzhůru po velkém stromě bytí.

Za čas se tento ohromný postup musí vrátit do svého předposledního stavu těsně před tím, než kosmický cyklus vystoupí z času do neproměnného Božího světa Acilut. V tento okamžik, těsně před tím, než se všechno stvoření rozplyne, se v kabale nazývá konec dní a všechno stvořené k němu spěje svým úsilím o dokonalost.

Obr. 22. Konec dní. *Tak jako stvoření odvíjí svůj veliký cyklus, tak se také čas vynořuje z věčnosti. Síla budoucnosti se může krystalizovat ve formě minulosti, ale věčné NYNÍ je vždy přítomné na středovém sloupu, když prodloužená dráha světla kreslí sefirotické stupně projeveného bytí až do posledního jubilejního dne. Nad Já, v místě, kde se nahoře setkávají tři světy, je sídlo Mesiáše, Pomazaného, který sestupuje těsně před koncem dní, aby mohli být pozvednuti i ti, kdo jsou duchovně mrtvi.*

Počátek Bytí se uskutečňuje korunou korun, acilutickou Keter EHJEH, „já jsem“. Z nekonečného, neměnného světa vyzařování se vynořuje stvoření v Tiferet Acilut, která se stává Keter Berija. Odtud STVOŘITEL vytváří impuls šemita, velký kosmický cyklus se všemi stvořenými světy a tvory, které je obývají. Sefira berijatické Keter je druhou sefirou velké vertikální dráhy světla čili vůle, která sestupuje dolů středovým sloupem všech čtyř světů z Keter JÁ JSEM až k Malchut Asija v kamenném polštáři šetija, což znamená „založený Bohem“, u samé paty Jákobova žebříku. Tady je počátek i konec času.

Proměnlivý čas přichází do bytí v Keter Berija. Nahoře je propast, která působí jako závoj mezi stvořením a Boží korunou všeho, co BYLO, JE A BUDE v existenci. Veliký kosmický cyklus začíná změnou sestupovat ve spirále, která sleduje dráhu blesku procházející od pravého pilíře k levému a zpátky, a tak dává vzniknout každému světu v bytí. Středem tohoto dění probíhá odvíjející

se středový sloup, který je stále přítomný v každé rovině bytí. Je to věčné nyní, přítomnost neměnného v každém světě, která vyrovnává a smiřuje minulost levého pilíře a budoucnost pravého pilíře, jak se bytí nepřetržitě posouvá z potenciálního do aktuálního, tedy ze síly do formy a zase zpátky.

Když byly všechny světy dokončeny, obrátila se kosmická šemita v Malchut u paty Jákovova žebříku a počala couvat z nejhustší hmotnosti a spletitosti zákona. Je to evoluční návrat a pozvedání bytí zpátky k jeho zdroji. V současném cyklu se až dosud vycházející impuls dovršil v nejnahuštěnější hmotě za pomoci šechina - tak kabala nazývá Boží přítomnost v exilu. Posuzujeme-li návrat v současné době podle všeobecného stavu lidstva, můžeme jej spatřovat někde mezi centrální nervovou soustavou a Já, tedy mezi Hod a Tiferet veliké dráhy světlna středovém sloupu. Většina vtěleného lidstva je takto umístěna na rovině ega s tím, že někteří jsou výše a jiní níž.

Jak jsme již viděli, důvodem procesu lidského vtělování je fakt, že lidstvo by mělo působit jako most mezi světy horními a dolními. Tímto způsobem je možné Boží přítomnost uskutečňovat vědomě, dokonce i v nejnižších hlubinách fyzické reality, neboť lidstvo například pozvedá kovové a minerální království do vyšších rovin asijského stromu a napájí je inteligencí, kterou by nikdy nebylo zakusilo, kdyby zůstalo pohřbeno v nepročištěném stavu v zemi. Totéž platí o království rostlinném i zvířecím, jejichž obyvatelé se přes všechny periodické omyly pomalu zdokonalují a jsou chráněni proti nemocem. A tak se planeta postupně pozvedá ve svém stavu bdělosti, protože lidstvo obhospodařuje její povrch i zdroje.

Co se týká lidstva samého, tady platí velmi zvláštní okolnosti. Vzhledem k daru svobodné vůle není evoluční proces uvnitř zpětného přílivu šemita samozřejmý. Lidé si mohou volit, zda zůstanou v obecném proudu evoluce, zda jej předběhnou individuálním úsilím v duchovní práci anebo dokonce zda půjdou proti kosmickému toku a klesnou pod rovinu zvířat a rostlin do lidského minerálního pekla psychické krystalizace, kde budou vázáni, dokud neskončí čas na konci dnů.

Podle tradice jsou lidé rozděleni do tří typů, které odpovídají třem pilířům, podle toho, jak se každá jednotlivá duše rozhodne. Lze říci, že ti, kdo popírají, že bytí má nějaký smysl, náleží levému pilíři, kde upadají do negativních dluhů a prožívají krušné bytí v jednom životě po druhém. Ti, kdo drží krok s postupným evolučním růstem, patří k pravému pilíři a generaci po generaci prožívají život ve stále širších a lepších podmínkách. Nazírány jako cesta strachu a cesta lásky, jsou tyto stezky bočních pilířů spoutány funkčními zákony síly a formy. A tak je jednotlivý člověk, ať dobrý či špatný, držen svou karmou na určité rovině bytí, máme-li použít hinduistického výrazu. V kabale tomu říkáme „odměna a trest do třetího a čtvrtého pokolení“. Člověk tedy může prožívat poslední část kosmického cyklu v osudovém vtělení připoután k potěšení či strasti. Únik z této situace vede centrálním pilířem poznání a svatosti.

Svatost znamená celistvost, to znamená vyváženost a úplnost, a to je cílem těch, kdo se dali cestou centrálního sloupu. Tak jako obě ostatní cesty, je i tato svatá, královská stezka věcí volby, avšak v tomto případě je uvážená a uvědomělá v kontrastu k obecným a povahovým sklonům k dobrému či špatnému životu. Cesta poznání znamená přesně to, co je řečeno. Hledají ji ti, kdo chtějí poznat svou skutečnou povahu i smysl vesmíru a kdo chtějí poznat Boha tváří v tvář. V některých případech je toto poznání dáno během jediného života, ale většinou se získává po dobu mnoha životů, které probíhají spolu se životy generací bočních pilířů. Nit se někdy ztrácí a člověk může strávit určité období několika převtělení na levém či pravém pilíři, dokud se nerozpomene na svůj původní cíl. Tento jev dobře ilustruje příběh o marnotratném synovi, a také pohádky, které vyprávějí o ztracené zázračné věci nebo o lidech zajatých či spících. Tyto příběhy pro nás jako něco daleko významnějšího než pouhé dětinské báchorky zapisovali a mezi národy světa rozšiřovali ti, kdo patří k vnitřnímu domu lidství, kdo mají odpovědnost za pomoc těm, kdo chtějí jít cestou poznání.

Esoterická, mesoterická a exoterická rovina duchovně rozvinutého lidstva je výsledkem vědomého úsilí těch lidských bytostí, které se nejdříve vtělily snad u počátku času, kdy se v těle narodil první Adam s Evou. Někteří členové této horní části lidského rodu jsou možná „staré duše“ jak

jim říkají některé tradice, to znamená, že asi žili na Zemi už mnohokrát před tím. Kabalisté někdy hovoří o 600 000 původních duší, které byly na hoře Sinaj, když dostaly desatero přikázání. Jiné tradice v nich vidí členy pradávných ztracených civilizací, kteří se periodicky vtělují, aby učili lidi pozdějších dnů hledající pravdu. Fakt, že většina esoterických tradic mluví o tom, že existují lidé vyšších rovin, kteří jsou přítomni ve vtělení i v nevtělené formě, naznačuje, že kabalistická koncepce duchovního učitele magida dokonale platí. Z hlediska této studie je ještě důležitější, že tito členové vnitřního domu Izraele, tedy duchovní bytosti světa Berija, stojí nad zákony Jecira, nad karmou, a tedy už dále nepodléhají vlivům Země a planet, ačkoliv ve vtělení procházejí jednotlivými vnějšími osudy, které působí jako prostředek pro jejich dlouhodobé osudové určení.

Nyní máme obraz lidství procházejícího časem: na vrcholu stále přítomného okamžiku nyní jsou tři živá pokolení, minulost se vzadu krystalizuje do formy, a budoucnost se stále otevírá do možnosti a potenciální síly. Uprostřed tohoto navracejícího se času jsou ti, kdo znají smysl celého dění a napomáhají dílu sjednocení. Napomáhají tím, že jsou buď mezi živými, kteří se bez přestání znovu rodí do různých situací podle svého vlastního výběru, nebo tím, že asistují shůry v nevtěleném stavu. Takové působení lze provádět prostřednictvím kolektivního nevědomí lidstva jako takového anebo přímým vedením individuálního zjevení té osobě, která chce vystoupit středovým pilířem a získat uskutečnění rychle, aby nemusela čekat do konce dnů.

V současné době dílo sjednocení neznamena pouhé shromažďování těch, kdo vyšli z velikého exilu a chtějí vstoupit do zaslíbené země ducha, ale lidskou kosmickou práci, která pomáhá nebi plynout dolů do nižších světů v obzvláště důležité době. Tento pohyb lze vidět v pozadí obou světových válek, v pozadí rozpadu starých společenských a politických řádů i za nesmírnou kreativitou a populačním růstem, za planetárním vědomím, za dobýváním vesmíru a za nepochybně novým zájmem o věci duchovní v současné generaci. Veškerý tento kosmický pohyb se může stát negativním i pozitivním, protože volba leží v rukách lidí, kteří mohou přispět k rovnováze světů a stejně tak i tuto rovnováhu zmařit.

Proces nápravy, tikune, je jedním z velkých úkolů vyspělých lidí, kteří musí vědomou a zaměřenou vůlí napravovat oscilování mezi dobrem a zlem vnějších pilířů, které jsou stimulovány působením přirozeného lidstva, žijícího v tzv. katnut, tedy v nižším stavu vědomí. Lidé v gadmt, tedy ve vyšší bdělosti, mohou navíc vzhledem ke svému vědomní horních světů vnímat pomalou polarizaci, která se objevuje mezi evolucí a regresí, když kosmický cyklus pokračuje ve svému návratu. Tato stále znovu se opakující situace je po celou historii lidstva periodicky popisována v mýtech, v písmech a zjeveních. Až dosud se napětí mezi řádem a chaosem jak v makrokosmu, tak v mikrokosmu řešilo menšími krizemi, které se vyrovnávaly v nebi i na zemi. Avšak jak se šemita blíží ke konci svého velikého cyklu v Keter Berija, kdy každá lidská duše bude za sebou mít alespoň jedno vtělení, začíná se ostře vyhrcovat nahromadění všeho dobra a zla, které kdy bylo, i všechna přitakání i odmítání, která se vykristalizovala v nesčíslných individuálních životech, a síly rozpadu otevřeně čelí silám sjednocení. V určitém okamžiku předposledního stadia v naší budoucnosti to vyvolá apokalyptickou situaci kosmické poruchy, kterou líčí četné knihy proroctví o konci světa.

Za normálních okolností není lidem dáno vidět do budoucnosti, a to ze dvou důvodů: za prvé proto, že by jim to vzalo možnost uskutečňovat svobodnou vůli, a za druhé proto, že ačkoliv kosmický cyklus jako všeobecný plán je předurčen, jednotlivé detaily dány nejsou. Čas od času však může zásah milosti člověku dovolit nahlédnout do vlastní budoucnosti, aby ho varoval nebo vedl, a čas od času byla také lidstvu dána možnost dostat všeobecné proroctví. V tomto jevu lze vnímat budoucnost národa nebo lidstva vůbec, takže nikdo není na pochybách, ke které straně předpovězených událostí se chce přidat podle svého výběru. Klasickým příkladem takových proroctví jsou vize biblických proroků, např. Jeremiášova, o osudu starověkého Izraele a jeho sousedů.

Z kabalistického pohledu je proroctví darem Chochma Jecira, tedy vnitřního intelektu. Tato schopnost je naprosto jiná než Daat, poznání, protože prorok sice zjevuje skryté věci, ale fakticky

ani nemusí vědět, co vlastně vidí a říká. Rozdíl je také mezi velkými proroky, kteří vědí, co vědí, a proroky menšími, kteří často upadali do nevědomé extáze, když se objevilo jejich zjevení. Kabala velmi odrazuje od této ztráty bdělosti a vědomí. Člověk musí vědět, na čem je a oč mu běží.

Zjevení, která přijímáme z poznání nebo z proroctví, mohou být osobní nebo kosmická. Mohou platit pro epochu místního času nebo se také týkat konce dnů. Mnohé z rané apokalyptické literatury se vztahuje k tehdejším politickým událostem a k blízké budoucnosti, kdy se zřetelně rozpadaly stávající dočasné říše jako Perská, Řecká nebo Římská, zatímco věrní Izraele, kteří těmto mocnostem čelili, zůstali zachováni. Některé z těchto symbolů je však třeba číst i v kosmickém kontextu. Z tohoto pohledu pak kniha Danielova, Enochova, Baruchova, Sybilina proroctví i Zjevení Sv. Jana opakují spíše universální téma než téma historické, které se týká závěrečných stupňů tohoto konkrétního kosmického cyklu šemita.

Podle proroctví první skutečné znamení, že se blíží konec dnů, lze vidět v tom, že pozemský i nebeský svět začíná být hluboce narušen. Jak na nebi, tak i na zemi budou veliké poruchy, které ukážou, že nastává veliká změna. Budou bujet války, zmatky a nepořádky. Má to být období zkoušky zejména pro ty, kdo jsou oddáni napomáhání procesu kosmického růstu, protože síly těch, kdo popírají všechno, kromě svého vlastního zájmu, budou usilovat zadržet hrozící proměnu světa. Tuto krizi uspíší skutečnost, že narůstající rovina Jecira a Berija, která je přítomna v Asija, je hotova podstoupit kvantový skok tešuva, tedy konverzi a spasení fyzického světa. Podle tradice zjevení tuto událost zvěstuje Elijáš, který se objeví jako vtělená přítomnost Enochova, jako vyslanec STVOŘITELE, a oznámí příchod Mesiáše, Pomazaného. Této události bude předcházet začlenění všech exilů do Izraele, to znamená, že všichni, kdo vědí o středním sloupu, budou vyzdviženi z Asija cestou Já - místa Elijášova, do Malchut Berija, království ducha. Pak nastane fáze, kdy budou přijímáni ti, kdo opustí funkční role bočních pilířů, protože poznají, že konec světa je na dosah, a budou začleněni a přijati jako nově obrácení do království nebeského. Oba dolní světy, ze kterých byl evakuován zbytek Izraele (kabala tak nazývá všechny, kdo hledají Boha), se stanou bojištěm pro zlé armády Goga a Magoga se silami Dobra. V této veliké a konečné válce mezi evolucí a mechanickou regresí bude poraženo zlo a Mesiáš sestoupí z místa archanděla Michaela v Tiferet Berija do Tiferet Jecira, aby působil jako spasitel a král lidstva. Takto jsme v letmém obraze budoucích věcí poučení o tom, co se týká konce dnů.

V kabale i v mnoha dalších esoterických tradicích se pozice Mesiáše velmi přesná. Je dokonalou lidskou bytostí, živým ideálem veškerého lidství. Jeho počáteční poloha na Jákově žebříku je simultánní s Malchut Acilut, s Tiferet Berija a s Keter Jecira. Zde, kde se tři horní světy potkávají na trůně Božím, předsedá nejvnitřnější části vtěleného lidstva. Ten, kdo má tuto roli osy věku, je spojovacím článkem mezi Božím ELOHIM, Svatými duchy a lidstvem. Práví se, že Mesiáš je pravým synem Božím, nikoliv jeho sluhou na rozdíl od archandělů, kteří mu slouží přes svoje vysoké postavení a jméno bnej ELOHIM. Tento zvláštní vztah vychází z toho, že Adam, člověk, byl Božím prvorozeným, tedy bytostí, která byla vlastním dítětem ELOHIM zrozeným k jeho vlastní Boží podobě. A tak ti z lidí, kteří si neuvědomují, že jejich Já je Bůh patřící na Boha, dostávají příležitost vidět smysl lidského bytí v realitě Mesiáše, ve skutečnosti ducha zrozeného jako poslední ke vtělení dole. Zatímco např. ortodoxní křesťané říkají, že Mesiáš už přišel, a ortodoxní židé zas tvrdí, že Mesiáš teprve přijde, pravdou je, že Mesiáš vždy byl, je a bude přítomný. Nemůže tomu ani být jinak, jestliže víme, že místo Pomazaného je nad Já v koruně všeho vtěleného lidstva, kde se lidství a ADONAJ setkávají v Malchut Boží.

Práví se, že apokalyptické období otevřeného zjevení Mesiáše všemu lidstvu je dočasné, přestože je to doba velikého míru. Tradice dále prohlašuje, že v tomto období harmonie se sám čas zpomalí, když se kosmická hybná síla přiblíží svému jubilejnímu šabatu, takže se bude zdát, že i planetární tělesa budou ve fyzickém vesmíru pomaleji postupovat na svých orbitálních drahách a všechny stvořené světy i bytosti, které jsou v nich, dojdou spočinutí a rovnováhy. Na chvíli zavládne dokonalá spravedlnost, a dokonce i smrt bude vypovězena, protože veškeré lidstvo, které se pozvedlo z Asija a dostalo do přímého kontaktu s Berija, si uvědomí duchovní učení, které se týká

smyslu stvoření. Tato milost je dána proto, aby nikdo, ani ten největší zlotřilec, nepřehlédl možnost spasení ani v posledních sedmi velikých dnech kosmického cyklu šemita.

Tradice nás poučuje, že posledního soudného dne budou prohlédnuty všechny duchovní záznamy, které sesbírali andělští strážci světů. Zde se posoudí nashromážděný výsledek všech životů každé lidské bytosti podle původního rozvržení konkrétního osudového určení, které jí bylo dáno při stvoření jejího ducha. Toho dne dnů budou vzkříšení i mrtví, tj. ti, kdo byli po eóny věků upoutáni v nejtemnějším a nejnižším pekle gehinom, a budou propuštěni ze svých elementálních hrobů, aby byli přivedeni vzhůru před STVOŘITELE, jenž sídlí na nebeském trůně v Keter Berija. Z tohoto nejvyššího místa stvořeného bytí uprostřed ELOHIM je předávána Boží milost i přísnost archandělům, andělům i lidem. Pak se veškerenstvo ukáže jako jediné dění, které se znovu přelévá do společného cíle, než STVOŘITEL znovu pošle některé tvory do vnější temnoty, kde skřípou zuby mimo řád acilutických sefirot, a jiné zpět do *olam-ha-ba*, do „světa, jenž má přijít“, který začne po té, co bude rozptýlen *olam haze*, „tento svět“. Ty bytosti, jejichž dílo je dokonáno a které jsou nyní osvobozeny od svého osudového určení, procházejí sedmým nebem arabot a stoupají vzhůru ven z ohromného moře stvoření volající JÁ JSEM, když vystupují propastí Daat Acilut, aby splynuly s korunou korun, za níž se každá zvlášť noří do poznání a bytosti Boží.

Dole v Tiferet Acilut STVOŘITEL přikáže vůli, aby další všeobecný cyklus šemita odvíjel nový vesmír. V tomto dalším sefirotickém kroku jsou zárodky všeho velikého i malého, vysokého i nízkého, které se uskuteční v následující manifestaci bytí, která takto pokračuje jedním kosmickým cyklem za druhým směrem k jubileu jubileí. V této konečné a plné realizaci všeho vyvolaného, stvořeného, utvářeného a učiněného bude to, co je imanentní, přímo zrcadlit to, co je transcendentní. A tak se naplní první ze všech záměrů a všechny světy budou sjednoceny v podobě plně božského Adama, takže nebude žádného oddělení, když bude Bůh patřit na Boha. Praví se, že když ABSOLUTNÍ VŠE poznává a je poznáváno, uskutečňuje se v ABSOLUTNÍM NIC. Pak splyne EJM SOF s AJIN i se zrcadlem. Bytí zanikne a zbyde Bůh JEDEN. „Božím místem je svět, ale svět není místem Božím“.

Přehled jmen a kabalistických výrazů

Acilut: Svět vyzařování, Boží sláva אצילות

Adam Kadmon אדם קדמון

Ajin: Absolutní nic עין

Am haárec: Lidé země עמ הארץ

Arabot: Sedmé nebe ערובות

Asija: Svět učinění עשיה

Avoda: Služba (Bohu) עבודה

Baal Šem: Pán jména בעל שם

Bat kol: Dceřin hlas בת קול

Beracha: Požehnání ברכה

Berija: Svět stvoření בריאה

Bina: Sefira porozumění a rozumu בינה

Cachcachot: Tři skrytá světla v Boží hlavě צחצחות

Celem: Podoba צלם

Cimcum: Kontrakce v Boží hlavě, která dává bytí existenci צמצום

Daat: Non-sefira poznání, propast דעת

Dům Izraele: Vnitřní a vyšší rovina lidstva בית ישראל

Eden (Gan): Ráj גן עדן

Edom: Neúplné světy, přirozené lidstvo אדום

Ego: Jesod Jecira, v člověku základ psychiky

Ejn sof: Absolutní vše, nekonečno bez konce אין סוף

Ejn sof ór: Světlo nekonečna אין סוף אור

Elijáš: Můj bůh je Hospodin אליהו

Enoch: Zasvěcenec חנוך

Eva: Dávající život חוה

Ezechiel: יחזקאל

Gadlut: Velkost גדלות

Gehinom: Peklo, Kelipot: Jámy גיהנום

Gevura: Sefira soudu, někdy nazývaná Din גבורה

Gilgulim (Gilgul): Transmigrace duší, znovuzrokování

Gog viz Magog

Irin: Strážce (Strážci)

Hod: Sefira ozvěny, dunění nebo slávy הוד

Chájot Hakodeš: Čtyři svaté živé bytosti - člověk, orel, lev a býk, které jsou v Keter Jecira חקדש חיות

Chasid: Svatý muž חסיד
Chesed: Sefira milosti a lásky חסד
Chochma: Sefira moudrosti a zjevení חכמה
Jerusalém: Zjevení místa ירושלים
Jesod: Sefira základu יסוד
Izrael: Zápasí Bůh ישראל
Jubileum: Konec velkého kosmického cyklu
Katnut: Malost כטנות
Kav: Paprsek, měřící šňůra כו
Kavana: Motlitba s vědomou intencí, koncentrace כונה
Kelipot klifot či **kliferot:** Svět skořápek a nepořádku, démonická říše כליפות
Keter: Koruna stromu života כתר
Maaseh berešit: Dílo stvoření מעשה ברשית
Maaseh merkaba: Dílo vozu מעשה מרכבה
Magidim: Duchovní učitelé מגידים
Magog a Gog: Nepřátelé Boha severní říše מגוג גוג
Makom: Místo, stupeň, šesté nebe מקום
Malchut: Nejnižší sefira zvaná království מלכות
Malchut ha-šamajim: מלכות השמים
Maor: Příbytek, páté nebe מאור
Menora: Sedmiramenný Mojžíšův svícen מנורה
Merkaba: Vůz, jeciratický svět psychiky מרכבה
Mesiáš: Pomazaný, osa věku, dokonalý vtělený člověk v Keter Jecira משיח
Metatron: Archanděl přítomnosti v Keter Berija, Enoch jako duch מטטרון
Necach: Sefira věčnosti a opakování נצח
Nefeš: Přirozená duše, vegetativní a animální vitalita נפש
Nefeš Chajá: נפש חיה
Nešama: V tomto systému lidské duše, jeciratická triáda Gevura-Chesed-Tiferet נשמה
Nišmat Chajim: נשמת חיים
Pargod: Závoj פרגוד
Rakija: Klenba, druhé nebe רקיע
Raciel: Mým tajemstvím je Bůh רציאל
Sandalfon: Archanděl Já v Malchut Berija סנדלפון
Sanhedrin: Velké shromáždění סנהדרין
Sefira, sefirot: Světla, nádoby, tváře atd. Deset Božích emanací ספירה
Sitra: Zlý impuls סטרא
Sitra ha kadeša: Svatý impuls סטרא הקדשה
Šechakim: Oblaka, třetí nebe שחקים
Šechina: Boží přítomnost v Malchut Acilut a níže שכינה

Šemita: Velký rok neboli kosmický cyklus שמיטה

Šetija: Základní kámen světa, Jákobův polštář שתיה

Šiur koma: Učení o Božích attributech שייעור קומה

Tešuva: Vykoupení neboli obrácení תשובה

Tiferet: Sefimra krásy ve středu stromu života תפארת

Tikun: Vědomé napravování kosmických nesrovnalostí תקון

Vilon: První nebe וילון

Zebul: Čtvrté nebe, obývání זבול